

RAPORT O STANIE GMINY WOLBÓRZ ZA 2019 ROK

Szanowni Państwo,

oddaję do Państwa rąk Raport o Stanie Gminy Wolbórz za 2019 rok.

Dokument ten zawiera dane statystyczne dotyczące demografii, środowiska naturalnego, majątku i finansów gminy, infrastruktury technicznej, komunikacji, mieszkalnictwa, gospodarki miasta, nauki, szkolnictwa i kultury.

Adresowany jest do wszystkich zainteresowanych rozwojem Gminy, a szczególnie do inwestorów, którzy znajdą w nim wszelkie dane wspomagające podjęcie decyzji o uruchomieniu nowej produkcji lub usług w naszej gminie.

Raport, to także kompendium wiedzy dla Mieszkańców naszej Gminy. Każdy zainteresowany znajdzie w nim informacje o zrealizowanych inwestycjach, o zmianach, jakie zaszły w wyglądzie naszej Małej Ojczyzny oraz o zamierzeniach i kierunkach rozwoju w przyszłości.

Dziękuję wszystkim, którzy w sposób profesjonalny i sprawny przyczynili się do powstania Raportu.

Burmistrz Wolborz

Andrzej Jaros

I. WSTĘP

Z ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2020 r. poz.713) wynika obowiązek opracowania i rozpatrywania raportu o stanie gminy.

Art. 28aa. 1. Burmistrz, co roku do dnia 31 maja przedstawia radzie miejskiej raport o stanie gminy.

2. Raport obejmuje podsumowanie działalności burmistrza w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady miejskiej i budżetu obywatelskiego.

3. Rada miejska może określić w drodze uchwały szczegółowe wymogi dotyczące raportu.

4. Rada miejska rozpatruje raport, o którym mowa w ust. 1, podczas sesji, na której podejmowana jest uchwała rady miejskiej w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium burmistrzowi. Raport rozpatrywany jest w pierwszej kolejności. Nad przedstawionym raportem o stanie gminy przeprowadza się debatę.

5. W debacie nad raportem o stanie gminy radni zabierają głos bez ograniczeń czasowych.

6. W debacie nad raportem o stanie gminy mieszkańcy gminy mogą zabierać głos.

7. Mieszkaniec, który chciałby zabrać głos w trybie określonym w ust. 6, składa do przewodniczącego rady pisemne zgłoszenie, poparte podpisami:

1) w gminie do 20 000 mieszkańców – co najmniej 20 osób;

2) w gminie powyżej 20 000 mieszkańców – co najmniej 50 osób.

8. Zgłoszenie składa się najpóźniej w dniu poprzedzającym dzień, na który zwołana została sesja, podczas której ma być przedstawiany raport o stanie gminy. Mieszkańcy są dopuszczani do głosu według kolejności otrzymania przez przewodniczącego rady zgłoszenia. Liczba mieszkańców mogących zabrać głos w debacie wynosi 15, chyba, że rada postanowi o zwiększeniu tej liczby.

9. Po zakończeniu debaty nad raportem o stanie gminy rada miejska przeprowadza głosowanie nad udzieleniem burmistrzowi wotum zaufania. Uchwałę o udzieleniu burmistrzowi wotum zaufania rada gminy podejmuje bezwzględną większością głosów ustawowego składu rady miejskiej. Niepodjęcie uchwały o udzieleniu burmistrzowi wotum zaufania jest równoznaczne z podjęciem uchwały o nieudzieleniu burmistrzowi wotum zaufania.

10. W przypadku nieudzielenia burmistrzowi wotum zaufania w dwóch kolejnych latach rada miejska może podjąć uchwałę o przeprowadzeniu referendum w sprawie odwołania burmistrza. Przepisy art. 28a ust. 3 i 5 stosuje się odpowiednio.

II. INFORMACJE OGÓLNE

Wolbórz jest gminą miejsko - wiejską położoną we wschodniej części województwa łódzkiego i północno - wschodniej części powiatu piotrkowskiego. Gmina zajmuje obszar 15 166 ha, w tym miasto 1 517,743 ha. Gmina Wolbórz jest jedną z większych obszarowo gmin powiatu piotrkowskiego - stanowi 10,6% jego powierzchni oraz 0,8% powierzchni województwa łódzkiego. Na obszarze Gminy znajdują się 22 sołectwa, w skład, których wchodzi 37 miejscowości i miasto Wolbórz. Gminę zamieszkuje **7 729** mieszkańców.

Gmina Wolbórz położona jest przy trasie S8 relacji Warszawa – Wrocław – Katowice. Miasto Wolbórz leży w odległości około 14 km od Piotrkowa Trybunalskiego i Tomaszowa Mazowieckiego. Większe ośrodki miejskie, tj. Łódź i Warszawa położone są w odległościach odpowiednio około 52 km i około 135 km.

W obrębie gminy znajduje się 11 kilometrów linii brzegowej Zalewu Sulejowskiego, szlaki turystyczne, rezerваты przyrody, co stanowi o potencjale rozwoju rekreacji i wypoczynku, głównie o charakterze weekendowym. Najbardziej

atrakcyjna pod względem krajobrazowym i turystycznym jest południowo – wschodnia część gminy.

W strukturze funkcjonalno - przestrzennej gminy wyróżnia się podstawowe elementy zainwestowania z przewagą funkcji: mieszkaniowych, mieszkaniowo – usługowych (miasto Wolbórz), rolniczych, rekreacyjnych i komunikacyjnych. Gmina Wolbórz pełni funkcję rolniczą, rekreacyjną, administracyjno – usługową (obsługi produkcji żywności, obsługi obszaru gminy i obsługi turystyki). Na terenie miasta Wolborza skoncentrowane są wszelkie funkcje w zakresie administracji oraz wszystkie najważniejsze usługi. W gminie rozwija się również prężnie branża logistyczna. Rynek pracy na terenie Gminy Wolbórz kształtowany jest głównie przez sektor prywatny - ogółem w Gminie zarejestrowanych **jest 597 podmiotów gospodarczych**. W sektorze prywatnym przeważają osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą(580) podmiotów). Z uwagi na położenie gminy, lasy, Zalew Sulejowski, rezerваты przyrody, zabytki itp. istotnym elementem gospodarki staje się szeroko pojęta turystyka. Na terenie gminy funkcjonują obecnie oraz powstają kolejne gospodarstwa agroturystyczne oferujące oprócz spokoju i wypoczynku swojską regionalną kuchnię. Znaczna część obszaru Gminy Wolbórz, ze względu na walory przyrodniczo – krajobrazowe objęta jest różnymi formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55).

III. WŁADZE GMINY

Podstawowym celem działalności urzędu jest zapewnienie interesantom profesjonalnej i przyjaznej obsługi. Urząd realizuje zadania własne oraz zadania zlecone przez administrację rządową. Do zadań własnych gminy należy dbałość o porządek publiczny, oświatę, kulturę, infrastrukturę techniczną, pomoc społeczną, ochronę środowiska. Natomiast zadania zlecone przez administrację rządową dotyczą spraw obywatelskich, stanu cywilnego, wyborów, obronności i pomocy społecznej. Więcej informacji o gminie można znaleźć na stronie www.wolborz.eu .

Burmistrz jest organem wykonawczym gminy. Wykonuje uchwały Rady Miejskiej w Wolborzu i zadania gminy określone przepisami prawa, kieruje bieżącymi sprawami gminy, reprezentuje ją na zewnątrz. Swoje zadania wykonuje przy pomocy urzędu, którego jest kierownikiem. Funkcję burmistrza sprawuje od 2014 r. **Andrzej Jaros**. W skład kierownictwa urzędu wchodzi Zastępca Burmistrza – Dymitr Jędryka, Sekretarz Gminy – Elżbieta Bijoch, Skarbnik Gminy – Izabela Midera.

Rada Miejska w Wolborzu jest organem stanowiącym i kontrolnym. To ona uchwała między innymi: budżet, plan zagospodarowania przestrzennego, wysokość

stawek podatkowych. Radni wybierani są w wyborach powszechnych, ich kadencja aktualnie jest 5 letnia. Rada obraduje na sesjach zwoływanych przez Przewodniczącego Rady.

Skład Rady Miejskiej w Wolborzu – kadencja 2018-2023	
Zbigniew Klewin	Przewodniczący Rady Miejskiej
Barbara Dziubaltowska	Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej
Dariusz Biniek	Radny Rady Miejskiej
Krzysztof Czapla	Przewodniczący Komisji Statutowo-Regulaminowej
Marek Gajda	Radny Rady Miejskiej
Grzegorz Gonciarz	Radny Rady Miejskiej
Danuta Gwóźdź	Przewodniczący Komisji Rewizyjnej
Łukasz Jagiełło	Radny Rady Miejskiej
Alina Krakowiak	Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji
Jolanta Latocha	Przewodniczący Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia
Bogdan Pytel	Radny Rady Miejskiej
Krystian Smejda	Radny Rady Miejskiej
Barbara Sobczak	Radny Rady Miejskiej
Janusz Swarbuła	Przewodniczący Komisji Rozwoju Gospodarczego i Budżetu
Paweł Swarbuła	Przewodniczący Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Porządku Publicznego

IV. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ W WOLBORZU W 2019 ROKU.

W 2019 roku Rada Miejska w Wolborzu obradowała i podejmowała uchwały na 13 sesjach. Podjęła 144 uchwał. W sesjach Rady Miejskiej uczestniczyli: Burmistrz Wolborza, Zastępca Burmistrza, Sekretarz Gminy, Skarbnik Gminy oraz inne zaproszone osoby, stosownie do omawianych na posiedzeniach tematów, w tym dyrektorzy/kierownicy jednostek organizacyjnych, gminnych instytucji kultury, prezes spółki komunalnej.

SPRAWY ORGANIZACYJNE

Lp.	Numer i data uchwały	Treść	Wykonanie
1.	IV/44/2019 30.01.2019	w sprawie zarządzenia wyborów do organów jednostek pomocniczych – sołectw Gminy Wolbórz	Rada Miejska zarządza wybory do organów jednostek pomocniczych –sołectw na terenie gminy Wolbórz. Terminy wyborów określa kalendarz wyborczy stanowiący załącznik do niniejszej uchwały. Wybory odbyły się zgodnie z kalendarzem.
2.	IV/46/2019 30.01.2019	w sprawie ustalenia wynagrodzenia Burmistrza Wolborza	Burmistrz otrzymuje wynagrodzenie w wysokości zgodnej z podjętą uchwałą.
3.	V/57/2019 28.02.2019	w sprawie zgłoszenia kandydata na członka Rady Społecznej Powiatowego Centrum Matki i Dziecka w Piotrkowie Trybunalskim	Zgłoszono kandydaturę Zbigniewa Klewina na członka Rady Społecznej Powiatowego Centrum Matki i Dziecka w Piotrkowie Trybunalskim.
4.	VI/66/2019 28.03.2019	w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej zmian w Statucie Sołectwa Wolbórz	Uchwała uznała za zasadną petycję mieszkańców Wolborza z dnia 7 lutego 2019 r. w zakresie dotyczącym umożliwienia sołectwu posiadania strony internetowej, natomiast nie uznała za zasadną w zakresie zaproponowanych w petycji zmian statutu Sołectwa Wolbórz.
5.	VI/71/2019 do VI/92/2019 28.03.2019	w sprawie zmian w Statucie Sołectwa (wszystkie sołectwa) w Gminie Wolbórz	Uchwały wprowadzają zmiany w Statutach Sołectw dotyczące m. in. przedłużenia kadencji Sołtysa i Rady Sołeckiej do 5lat z zastrzeżeniem, że kończy się wraz z upływem kadencji Rady Miejskiej.
6.	VIII/95/2019 30.04.2019	zmieniająca uchwałę nr VI/66/2019 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej zmian w Statucie Sołectwa Wolbórz.	Uchwała wprowadza zmianę organu, który będzie wykonawcą petycji.
7.	X/115/2019 27.06.2019	w sprawie udzielenia Burmistrzowi Wolborza wotum zaufania	Udzielono wotum zaufania Burmistrzowi Wolborza.
8.	X/117/2019 27.06.2019	w sprawie udzielenia absolutorium Burmistrzowi Wolborza z tytułu wykonania Budżetu Gminy Wolbórz	Udziela się Burmistrzowi Wolborza absolutorium z tytułu wykonania budżetu za rok 2018.
9.	X/121/2019 27.06.2019	w sprawie rozpatrzenia "wezwania do usunięcia naruszenia interesu prawnego z zakresu administracji publicznej naruszonego uchwałą VI/66/2019 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 28 marca 2019 r."	Rada uznała wezwanie za bezzasadne.

10.	XIII/144/2019 30.09.2019	w sprawie stwierdzenia wyboru ławników	Wybrano ławników do Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim : 1)Anetta Joanna Molsa - Rogalska, 2)Wanda Plich, 3)Teresa Elżbieta Rytych, 4)Wacława Sikora.
11.	XV/154/2019 28.11.2019	w sprawie przyjęcia „Programu współpracy Gminy Wolbórz z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2020.”.	Uchwała zostanie wykorzystana do współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w roku 2020.
12.	XVI/170/2019 30.12.2019	w sprawie diet i zasad kosztów podróży dla radnych Rady Miejskiej w Wolborzu	Radni Rady Miejskiej otrzymują diety w wysokości zgodnej z podjętą uchwałą. Uchwała weszła w życie z dniem 1 stycznia 2020 r.
13.	XVI/171/2019 30.12.2019	w sprawie ustalenia zasad na jakich przysługują diety sołtysom sołectw gminy Wolbórz	Sołtysi otrzymują diety w wysokości zgodnej z podjętą uchwałą. Uchwała weszła w życie z dniem 1 stycznia 2020 r.
14.	XVI/181/2019 30.12.2019	w sprawie nadania tytułu „Zasłużony dla Gminy Wolbórz”	Tytuł „Zasłużony dla Gminy Wolbórz” nadano Pani Jadwidze Banaszkiewicz. Został wręczony podczas Koncertu Noworocznego w dniu 24 stycznia 2020 r.
15.	XVI/182/2019 30.12.2019	w sprawie nadania tytułu „Zasłużony dla Gminy Wolbórz”	Tytuł „Zasłużony dla Gminy Wolbórz” nadano Panu Andrzejowi Kotlickiemu. Został wręczony podczas Koncertu Noworocznego w dniu 24 stycznia 2020 r.
16.	XVI/183/2019 30.12.2019	w sprawie nadania tytułu „Honorowy Obywatel Wolborza”	Tytuł „Honorowy Obywatel Wolborza” nadano Panu Robertowi Grudniowi. Został wręczony podczas Koncertu Noworocznego w dniu 24 stycznia 2020 r.

EDUKACJA

Lp.	Numer i data uchwały	Treść	Wykonanie
1.	V/59/2019 28.02.2019	w sprawie zasad rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego	W placówkach oświatowych wprowadzono zasady rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zgodnie z podjętą uchwałą

2.	V/58/2019 28.02.2019	zmieniająca Uchwałę Nr XXX/210/2009 Rady Gminy Wolbórz z dnia 22 kwietnia 2009 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu określającego wysokość stawek i szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom dodatków: za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego, za warunki pracy oraz wysokość i warunki wypłacania innych składników wynagrodzenia wynikających ze stosunku pracy, szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw, a także wysokość nauczycielskiego dodatku mieszkaniowego oraz szczegółowe zasady jego przyznawania i wypłacania	Uchwała została wykonana w 2019 roku, wypłaty za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw nauczyciele otrzymują wg nowych stawek.
3.	V/60/2019 28.02.2019	w sprawie ustalenia na rok 2019 planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego dla nauczycieli oraz określenia maksymalnej kwoty dofinansowania opłat za kształcenie i doskonalenie nauczycieli zatrudnionych w szkołach i przedszkolach prowadzonych przez Gminę Wolbórz	W 2019 r. na dofinansowanie doskonalenia zawodowego dla nauczycieli wydano ogółem 27 052,08 zł., w tym 4 100 zł na opłaty pobierane przez szkoły wyższe. Maksymalna kwota indywidualnego dofinansowania wyniosła 1 500,00 zł.
4.	IX/104/2019 31.05.2019	w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę oraz określenia granic odwodów publicznych szkół podstawowych od dnia 1 września 2019 roku	Uchwała określa plan sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Wolbórz, a także granice obwodów publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Wolbórz i inne organy, na okres od 1 września 2019 roku.
5.	IX/105/2019 31.05.2019	w sprawie dowozu uczniów do szkół, wobec których Gmina Wolbórz nie ma obowiązku zapewnienia bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu	Uchwała podlega wykonaniu od 1 września 2019 r.
6.	X/122/2019 27.06.2019	w sprawie stwierdzenia zakończenia działalności dotychczasowego Publicznego Gimnazjum imienia Królowej Jadwigi w Wolborzu	Uchwała stwierdza zakończenie działalności dotychczasowego Publicznego Gimnazjum imienia Królowej Jadwigi Wolborzu oraz zakończenie działalności dotychczasowego Publicznego Gimnazjum z dniem 31 sierpnia 2019r. Z dniem 1 września 2019r. mienie dotychczasowego Publicznego Gimnazjum imienia Królowej Jadwigi w Wolborzu, przejęła Szkoła Podstawowa imienia Władysława Jagiełły Wolborzu.

7.	XII/132/2019 30.08.2019	zmieniająca uchwałę Nr XL/285/2017 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 28 grudnia 2017r. w sprawie przyjęcia Regulaminu korzystania z kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Wolborzu przy ul. Sportowej 32a	Regulamin wykorzystywany jest podczas korzystania z kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Wolborzu przy ul. Sportowej 32a
8.	XIII/136/2019 30.09.2019	w sprawie regulaminu wynagradzania nauczycieli zatrudnionych w przedszkolach i szkołach prowadzonych przez gminę Wolbórz	W placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Wolbórz, wprowadzono regulamin wynagradzania nauczycieli.
9.	XIII/140/2019 30.09.2019	w sprawie określenia wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego uczniów objętych wychowaniem przedszkolnym do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 6 lat prowadzonych przez Gminę Wolbórz	Uchwała określa opłatę w wysokości 1,00 zł za każdą rozpoczętą godzinę faktycznego pobytu ucznia w przedszkolu oraz zwolnienie z połowy opłaty rodziców dzieci korzystających w tym samym czasie z wychowania przedszkolnego od drugiego i każdego następnego dziecka. Opłaty dotyczą uczniów do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 6 lat.
10.	XV/163/2019 28.11.2019	w sprawie regulaminu wynagradzania nauczycieli zatrudnionych w przedszkolach i szkołach prowadzonych przez gminę Wolbórz	W placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Wolbórz, wprowadzono regulamin wynagradzania nauczycieli.
11.	XV/164/2019 28.11.2019	w sprawie wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobki i kluby dziecięce na terenie Gminy Wolbórz	Uchwała podlega wykonaniu w 2020 r. i dotyczy dotacji celowej w wysokości 100,00 zł miesięcznie na każde dziecko objęte opieką w żłobku i klubie dziecięcym.
12.	XV/165/2020 28.11.2019	w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie dotacji w wysokości wyższej niż określona w art. 18 ust.1 ustawy z dnia 27 października 2017r. o finansowaniu zadań oświatowych	Uchwała podlega wykonaniu w 2020 r. i dotyczy udzielenia wyższej kwoty dotacji celowej dla oddziału przedszkolnego. Przekazywana kwota dotacji miesięcznej stanowić będzie iloczyn faktycznej liczby uczniów w oddziałach przedszkolnych oraz kwoty 650,00zł.
13.	XVI/172/2019 30.12.2019	zmieniająca uchwałę Nr XV/165/2019 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie dotacji w wysokości wyższej niż określona w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych	Uchwała dotyczy podwyższenia dotacji dla oddziału przedszkolnego od miesiąca lutego 2020 r. Przekazywana kwota dotacji stanowić będzie miesięcznie iloczyn faktycznej liczby dzieci w oddziale przedszkolnym oraz kwoty 760,00 zł.
14.	XVI/173/2019 30.12.2019	w sprawie określenia średniej ceny jednostki paliwa w Gminie Wolbórz, w roku szkolnym 2019/2020	Uchwała dotyczy określenia średniej ceny jednostki paliwa w Gminie Wolbórz na rok szkolny 2019/2020, niezbędnej do wyliczenia kosztów przejazdu dziecka niepełnosprawnego do szkoły lub przedszkola.

POMOC SPOŁECZNA

Lp.	Numer i data uchwały	Treść	Wykonanie
1.	IV/42/2019 30.01.2019	w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie i realizację przez Gminę Wolbórz -Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolborzu, w ramach partnerstwa z Powiatem Piotrkowskim, projektu pn.: „PoCUŚ -Piotrkowskie Centrum Usług Środowiskowych” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego -Oś Priorytetowa IX „Włączenie społeczne”, Działanie IX.2 „Usługi na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym”, Poddziałanie IX.2.1 Usługi społeczne i zdrowotne	Uchwała wyraża zgodę na przystąpienie i realizację przez Gminę Wolbórz-Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolborzu, w ramach partnerstwa z Powiatem Piotrkowskim jako Liderem, projektu usług zdrowotnych..
2.	IV/43/2019 30.01.2019	w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku dla dzieci uczęszczających do przedszkola, uczniów szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadpodstawowych i szkół ponadgimnazjalnych	Uchwała stosowana jest w bieżących rozliczeniach za posiłki.
3.	IV/45/2019 30.01.2019	w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej warunków pracy i niskich wynagrodzeń pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka pomocy Społecznej w Wolborzu	Uwzględniono petycję pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Zostały zwiększone środki na wynagrodzenia.
4.	VIII/100/2019 30.04.2019	w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w latach 2019-2021	Na sesji Rady Miejskiej w dniu 23 kwietnia 2020 r. przedstawiono sprawozdanie z realizacji programu
5.	XII/133/2019 30.08.2019	w sprawie wzoru wniosku o wypłatę zryczałtowanego dodatku energetycznego	Uchwała określa wzór wniosku o wypłatę dodatku energetycznego w roku 2019.
6.	XV/155/2019 28.11.2019	w sprawie zmiany w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Wolbórz na rok 2019	Uchwałę przyjęto do realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Wolbórz w 2019 r. Na sesji w dniu 23 kwietnia 2020 r. przedstawiono szczegółowe sprawozdanie z realizacji programu.

7.	XV/156/2019 28.11.2019	w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Wolbórz na rok 2020	Uchwałę przyjęto do realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Wolbórz na rok 2020
8.	XV/157/2019 28.11.2019	w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz zasad częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat i trybu ich pobierania	W oparciu o uchwałę na bieżąco rozliczana jest odpłatność za usługi opiekuńcze.
9.	XV/158/2019 28.11.2019	w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia-schroniskach dla osób bezdomnych	W oparciu o uchwałę na bieżąco rozliczana jest odpłatność za pobyt w schroniskach dla bezdomnych.
10.	XV/159/2019 28.11.2019	uchylająca uchwałę Nr XIX/175/2012 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 26 kwietnia 2012 r. w sprawie wyznaczenia podmiotu właściwego do realizacji zadania w zakresie pracy z rodziną w terenie gminy Wolbórz	Uchylenie uchwały Nr XIX/175/2012 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 26 kwietnia 2012 r. w sprawie wyznaczenia podmiotu właściwego do realizacji zadania w zakresie pracy z rodziną na terenie gminy Wolbórz, w związku z wpisaniem tych zadań do statutu jednostki.

SPRAWY FINANSOWE

Lp.	Numer i data uchwały	Treść	Wykonanie
1.	VI/65/2019 28.03.2019	w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Piotrkowskiemu	Dotacja 2 000 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie realizacji zadania - działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej z siedzibą w Wolborzu, w których uczestniczą osoby niepełnosprawne.
2.	VIII/96/2019 30.04.2019	w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Piotrkowskiemu	Dotacja celowa 125 000 zł z przeznaczeniem na realizację inwestycji pn: „Przebudowa drogi powiatowej Nr 1522 E na odcinku Koło - Golesze w zakresie przebudowy nawierzchni”. Została przekazana i rozliczona kwota 112 088,36 zł.
3.	VIII/101/2019 30.04.2019	w sprawie określenia zasad wnoszenia, cofania i zbywania udziałów i akcji w spółkach prawa handlowego	W 2019 r. podwyższono kapitał zakładowy Spółki z o.o. „Kom-Wol” o kwotę 200 000,00 zł.

4.	XIII/142/209 30.09.2019	w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Piotrkowskiemu	Dotacja celowa 60 000 zł z przeznaczeniem na realizację inwestycji pn: „Przebudowa drogi powiatowej Nr 1509 E w m. Lubiatów w zakresie przebudowy nawierzchni”. Została przekazana i rozliczona kwota 59 621,17 zł.
5.	XVI/174/2019 30.12.2019	w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków	Realizacja uchwały nastąpi w roku 2020.

PODATKI

Lp.	Numer i data uchwały	Treść	Wykonanie
1.	VI/67/2019 28.03.2019	w sprawie zmiany uchwały Nr XL/319/2014 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie zarządzenia poboru podatków: rolnego, leśnego, od nieruchomości w drodze inkasa, wyznaczenia inkasentów oraz określenia wysokości wynagrodzenia	Uchwała wprowadziła nowy wykaz sołtysów - inkasentów, którzy od wejścia w życie uchwały pobierają podatek rolny, leśny, od nieruchomości od mieszkańców gminy.
2.	XIV/147/2019 30.10.2019	zmieniająca uchwałę w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości	Od dnia 1 stycznia 2020 r. zmieniono stawki w podatku od nieruchomości od budynków i gruntów związanych z działalnością gospodarczą
3.	XIV/148/2019 30.10.2019	w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta przyjmowanej, jako podstawa obliczania podatku rolnego na obszarze Gminy Wolbórz w 2020 r.	Od dnia 1 stycznia 2020 r. wprowadzono nowe stawki podatku rolnego uwzględniające obniżenie średniej ceny żyta do kwoty 54,00 zł za 1 dt.

DROGI

Lp.	Numer i data uchwały	Treść	Wykonanie
1.	V/56/2019 28.02.2019	w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej dostępu do sieci kanalizacyjnej mieszkańców ul. Bursztynowej w miejscowości Swolszewice Duże	Wykonany projekt budowlany budowy odcinka sieci kanalizacji sanitarnej na ul. Bursztynowej.

2.	VIII/97/2019 30.04.2019	w sprawie zaliczenia ul. Sobieskiego w Wolborzu do kategorii dróg gminnych oraz ustalenia jej przebiegu	W dniu 12.06.2019 r. fragment ul. Sobieskiego został zaliczony do kategorii dróg gminnych. Wykonana.
3.	IX/108/2019 31.05.2019	w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej Powiatowi Piotrkowskiemu na wykonanie projektu budowy chodnika w Swolszewicach Dużych	Pomoc rzeczowa w postaci dokumentacji projektowej. W trakcie realizacji.
4.	IX/109/2019 31.05.2019	w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej Powiatowi Piotrkowskiemu na wykonanie projektu przebudowy drogi powiatowej nr 1913E w zakresie skrzyżowań ul. Świętokrzyskiej, Sportowej i Polnej z ul. Modrzewskiego w Wolborzu	Utraciła moc poprzez uchwałę z pkt. 5 tabeli
5.	XI/128/2019 06.08.2019	w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej Powiatowi Piotrkowskiemu na wykonanie projektu przebudowy drogi powiatowej nr 1913E w zakresie skrzyżowań ul. Świętokrzyskiej, Sportowej i Polnej z ul. Modrzewskiego w Wolborzu	Pomoc rzeczowa w postaci dokumentacji projektowej. W trakcie realizacji.
6.	XIII/139/2019 30.09.2019	w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej utwardzenia i naprawy drogi w miejscowości Bogusławice	Nieuznana za zasadną. Wykonana.
7.	XIII/141/2019 30.09.2019	zmieniająca uchwałę w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej Powiatowi Piotrkowskiemu na wykonanie projektu budowy chodnika w Swolszewicach Dużych	W trakcie realizacji.
8.	XIII/143/2019 30.09.2019	w sprawie przejścia od Powiatu Piotrkowskiego zadania publicznego z zakresu zimowego utrzymania dróg powiatowych znajdujących się na terenie Gminy Wolbórz	Wykonano.
9.	XIV/150/2019 30.10.2019	w sprawie pomocy rzeczowej Powiatowi Piotrkowskiemu na wykonanie projektu przebudowy drogi powiatowej nr 1526E w miejscowości Swolszewice Duże w zakresie budowy chodnika, przebudowy nawierzchni jezdni z odnowieniem oraz usunięcia kolizji z infrastrukturą techniczną	W trakcie realizacji.
10.	XIV/151/2019 30.10.2019	w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej budowy chodnika łączącego Plac Doktora Siniarskiego z ulicą Parkową w Wolborzu	Petycja została uznana za zasadną. Wykonanie dokumentacji projektowej zaplanowano na 2020 r.

GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI

Lp.	Numer i data uchwały	Tytuł uchwały	Wykonanie
1.	IV/48/2019 30.01.2019	w sprawie ustalenia stawki procentowej opłaty adiacenckiej	Wykonano prace przygotowawcze w celu naliczenia opłaty adiacenckiej, która za rok 2019 będzie naliczana w roku 2020
2.	V/63/2019 28.02.2019	w sprawie użyczenia nieruchomości od Skarbu Państwa reprezentowanego przez Starostę Powiatu Piotrkowskiego	Uchwała nie może być obecnym czasie wykonana ze względu na toczący się w Starostwie Powiatowym w Piotrkowie Trybunalskim proces uregulowania stanu prawnego nieruchomości.
3.	VI/70/2019 28.03.2019	w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego	Uchwała została wykonana poprzez podpisanie umowy dzierżawy.
4.	VIII/99/2019 30.04.2019	w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości	Uchwała została wykonana. Zawarto notarialną umowę sprzedaży.
5.	X/118/2019 27.06.2019	w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości położonej w Swolszewicach Dużych oznaczonej działki 453/15 stanowiącej mienie ogólnonarodowe	Uchwała nie może być obecnym czasie wykonana ze względu na toczący się w Starostwie Powiatowym w Piotrkowie Trybunalskim proces uregulowania stanu prawnego nieruchomości.
5.	XIII/138/2019 30.09.2019	w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości oraz określenia bonifikaty od ceny nieruchomości	Uchwała dotyczy dwóch nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi w zabudowie bliźniaczej. Jeden budynek został zbyty na rzecz najemcy, drugi znajduje się trakcie procedury zbycia.
6.	XV/160/2019 28.11.2019	w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego	Uchwała została wykonana poprzez podpisanie umowy dzierżawy.
7.	XV/161/2019 28.11.2019	w sprawie nadania nazw ulic	Uchwała została wykonana.

GOSPODARKA PRZESTRZENNA

Lp.	Numer i data uchwały	Tytuł uchwały	Wykonanie
1.	IV/49/2019 30.01.2019	w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów obejmujących fragmenty obrębu geodezyjnego Polichno w miejscowości Polichno, gm. Wolbórz	Trwa procedura realizacji wykonania uchwały. W dniu 12 marca 2020 roku przesłano wnioski do Ministra Rolnictwa Rozwoju Wsi, za pośrednictwem Marszałka Województwa Łódzkiego o wyrażenie zgody na przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze o łącznej powierzchni 16,7900 ha.

2.	IV/50/2019 30.01.2019	w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów obejmujących fragmenty obrębu geodezyjnego Prosenie w miejscowości Prosenie, gm. Wolbórz	Trwa procedura realizacji wykonania uchwały. W dniu 12 marca 2020 roku przesłano wnioski do Ministra Rolnictwa Rozwoju Wsi, za pośrednictwem Marszałka Województwa Łódzkiego o wyrażenie zgody na przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze o łącznej powierzchni 13,6502 ha.
3.	IV/51/2019 30.01.2019	w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów obejmujących fragmenty obrębu geodezyjnego Psary w miejscowościach Psary Stare, Psary Witowskie, Psary Lechawa, gm. Wolbórz	Trwa procedura realizacji wykonania uchwały. W dniu 12 marca 2020 roku przesłano wnioski do Ministra Rolnictwa Rozwoju Wsi, za pośrednictwem Marszałka Województwa Łódzkiego o wyrażenie zgody na przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze o łącznej powierzchni 37,7815 ha.
4.	IV/52/2019 30.01.2019	w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów obejmujących fragmenty obrębu geodezyjnego Żarnowica w miejscowościach Żarnowica Duża i Żarnowica Mała, gm. Wolbórz	Trwa procedura realizacji wykonania uchwały. W dniu 12 marca 2020 roku przesłano wnioski do Ministra Rolnictwa Rozwoju Wsi, za pośrednictwem Marszałka Województwa Łódzkiego o wyrażenie zgody na przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze o łącznej powierzchni 12,2204 ha.
5.	VIII/99/2019 30.04.2019	w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż lokalu mieszkalnego, oraz określenia bonifikaty od ceny nieruchomości	Uchwała została wykonana. Dokonano sprzedaży lokalu.
6.	IX/106/2019 31.05.2019	w sprawie „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wolbórz na lata 2019–2024”	Uchwała do realizacji i stosowania przez okres 5 lat.
7.	IX/107/2019 31.05.2019	w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wolbórz	Uchwała do realizacji i stosowania do chwili utraty mocy prawnej.
8.	X/120/2019 27.03.2019	w sprawie wyrażenia zgody na utworzenie miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli pod nazwą „Miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli w Lubiaszowie Nowym”	Uchwała wykonana. Miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli funkcjonowało od 29.06.2019 r. do 20.07.2019 r.

9.	XI/127/2019 06.08.2019	zmieniająca uchwałę Nr IX/107/2019 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 31maja 2019 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wolbórz	Uchwała do realizacji i stosowania do chwili utraty mocy prawnej.
----	---------------------------	--	---

GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI

Lp.	Numer i data uchwały	Tytuł uchwały	Wykonanie
1.	IX/111/2019 31.05.2019	w sprawie ustalenia wysokości stawki opłaty za pojemnik (worek) oraz ryczałtowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za rok od domku letniskowego lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno – wypoczynkowe	Od dnia 1 lipca 2019 r. zmieniono stawki ryczałtowej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dotyczące domków letniskowych lub innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno – wypoczynkowe.
2.	IX/112/2019 31.05.2019	w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości stawki takiej opłaty, w przypadku nieruchomości na których zamieszkują mieszkańcy	Od dnia 1 lipca 2019 r. zmieniono stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dotyczące nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy.
3.	XIV/149/2019 30.10.2019	w sprawie ustalenia wysokości ryczałtowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za rok od nieruchomości na której znajduje się domek letniskowy lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno –wypoczynkowe	Od dnia 1 stycznia 2020 r. zmieniono stawki ryczałtowej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dotyczące domków letniskowych lub innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno – wypoczynkowe.

OCHRONA ŚRODOWISKA

Lp.	Numer i data uchwały	Tytuł uchwały	Wykonanie
1.	IV/47/2019 30.01.2019	w sprawie przyjęcia projektu Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków w Gminie Wolbórz	Rada Miejska przyjęła projekt regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków, który został przekazany do zaopiniowania organowi regulacyjnemu.

2.	V/55/2019 28.02.2019	w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Wolbórz w 2019 roku”	Uchwałę przyjęto w celu realizacji zadań „Programu opieki nad zwierzętami oraz zapobiegania bezdomności zwierząt” zgodnie, z którą podpisano umowę z lekarzem weterynarii, z gospodarstwem oraz ze schroniskiem do wykonania zadań „Programu...” Zgodnie z „Programem...” udzielono dotacji w wysokości 6 100,00 zł na sterylizację kotów i psów z terenu gminy.
3.	V/64/2019 28.02.2019	w sprawie przyjęcia Regulaminu określającego zasady udzielania dotacji celowych ze środków budżetu gminy Wolbórz na zadania służące ochronie powietrza polegające na wymianie źródeł ciepła na korzystniejsze pod względem sprawności energetycznej oraz wyższych efektów ekologicznych, planowane do realizacji na terenie gminy Wolbórz	Regulamin wykorzystywany jest na bieżąco do udzielania dotacji celowych ze środków budżetu gminy Wolbórz na zadania służące ochronie powietrza polegające na wymianie źródeł ciepła na korzystniejsze pod względem sprawności energetycznej oraz wyższych efektów ekologicznych, na terenie gminy Wolbórz. W 2019 r. udzielono 18 dotacji.
4.	IX/110/2019 31.05.2019	w sprawie przyjęcia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków w Gminie Wolbórz	Uchwała wykorzystywana jest na bieżąco przy realizowaniu usług dostarczania wody i odprowadzania ścieków.
5.	X/119/2019 27.06.2019	w sprawie przyjęcia zasad finansowania zadań przy realizacji programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Wolbórz na lata 2011-2032	W 2019 roku zorganizowano 1 zbiórkę odpadów zawierających azbest. Zbiórka objęła 34 nieruchomości, o łącznej masie odpadów przekazanych do utylizacji 93,68 Mg. Koszty odbioru i utylizacji odpadów wyniosły 40 368,59 zł, w tym dotacja w wysokości 29 719,00 zł. Koszty poniesione przez Gminę Wolbórz w 2019 roku to 10 649,59 zł. Zgodnie z danymi zawartymi na platformie BAZA AZBESTOWA na terenie Gminy Wolbórz od początku obowiązywania Programu przekazano do utylizacji ponad 610 Mg odpadów.
6.	X/123/2019 27.06.2019	w sprawie pomników przyrody	Uchwała została przyjęta zgodnie z wnioskiem Nadleśnictwa Piotrków z siedzibą w Łęcznie w związku z aktualizacją przepisów do ustanowienia pomników przyrody na terenie rezerwatu „Dęby w Meszczach”.
7.	XV/162/2019 28.11.2019	w sprawie użytków ekologicznych na terenie gminy Wolbórz	Uchwała została przyjęta zgodnie z wnioskiem Nadleśnictwa Smardzewice w związku ze zmianą w numeracji, powierzchni działek oraz zmianą adresów leśnych użytków ekologicznych na terenie naszej gminy.

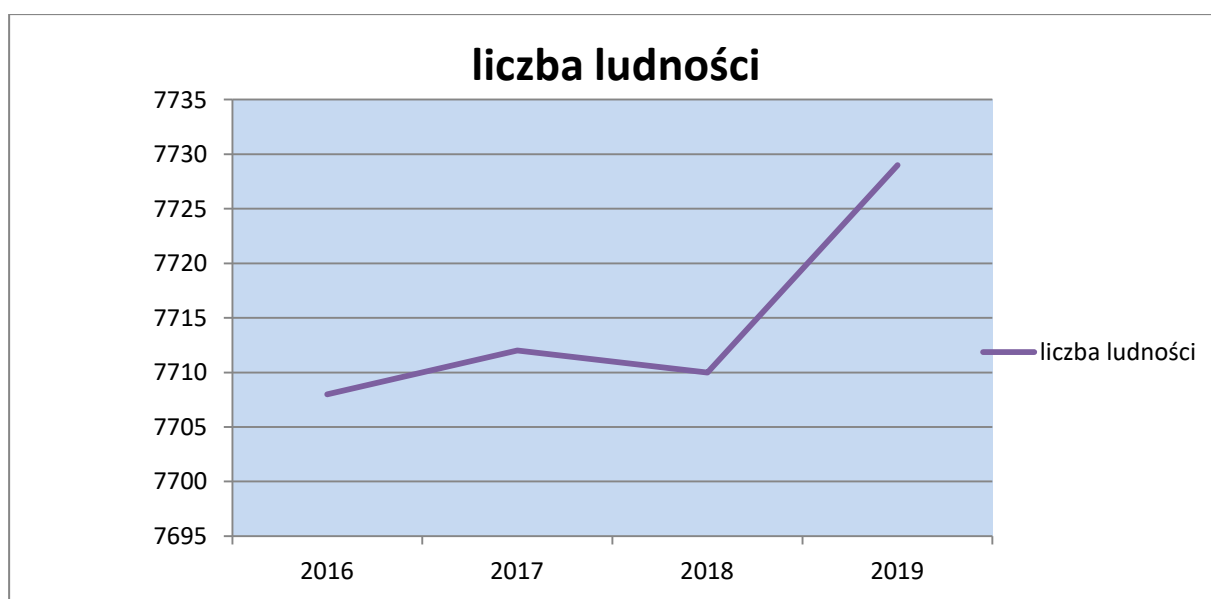
V. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA GMINY

Według ewidencji ludności (dane Urzędu Miejskiego w Wolborzu, stan na koniec 2019 r.), na terenie Gminy Wolbórz zamieszkuje 7 729 osób. Około 30 % mieszkańców zamieszkuje na terenie miasta Wolbórz. Wskaźnik koncentracji ludności w gminie wynosi około 51osób/km². Ludność Gminy Wolbórz stanowi około 8,4 % liczby mieszkańców powiatu piotrkowskiego i około 0,3% liczby mieszkańców województwa łódzkiego.

Liczba ludności w Gminie Wolbórz w latach 2016 - 2019 (dane Urzędu Miejskiego w Wolborzu).

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Liczba ludności	7 708	7 712	7 710	7 729
Ludność na 1 km ²	51	51	51	51
Przyrost naturalny ogółem	1	20	- 1	1
Liczba kobiet na 100 mężczyzn	103	104	103	103

Dynamika zmian liczby ludności w Gminie Wolbórz na przestrzeni lat 2016 – 2019 (dane Urzędu Miejskiego w Wolborzu).

Stopień koncentracji ludności w poszczególnych miejscowościach gminy jest nierównomierny i wynika głównie z wielkości obszaru jednostki osadniczej, jej położenia, rodzaju pełnionej funkcji oraz zagospodarowania terenu. Do największych miejscowości w gminie pod względem zaludnienia należą: Wolbórz, Bogusławice, Golesze Duże, Proszenie, Polichno, Komorniki, Swolszewice Duże.

Liczba ludności w poszczególnych sołectwach (stan na 31.12.2019).

Lp.	Sołectwo	Liczba mieszkańców
1.	Bogusławice	594
2.	Brudaki	69
3.	Golesze Duże	448
4.	Kaleń	127
5.	Komorniki	322
6.	Kuznocin	243
7.	Lubiaszów	368
8.	Lubiatów	222
9.	Młoszów	185
10.	Młynary	185
11.	Polichno	387
12.	Proszenie	436
13.	Psary-Lechawa	122
14.	Psary Stare	157
15.	Psary Witowskie	116
16.	Stanisławów	102
17.	Studzianki	187
18.	Swolszewice Duże	325
19.	Świątniki	147
20.	Wolbórz	2 310
21.	Żarnowica Duża	334
22.	Żywocin	343
Razem		7 729

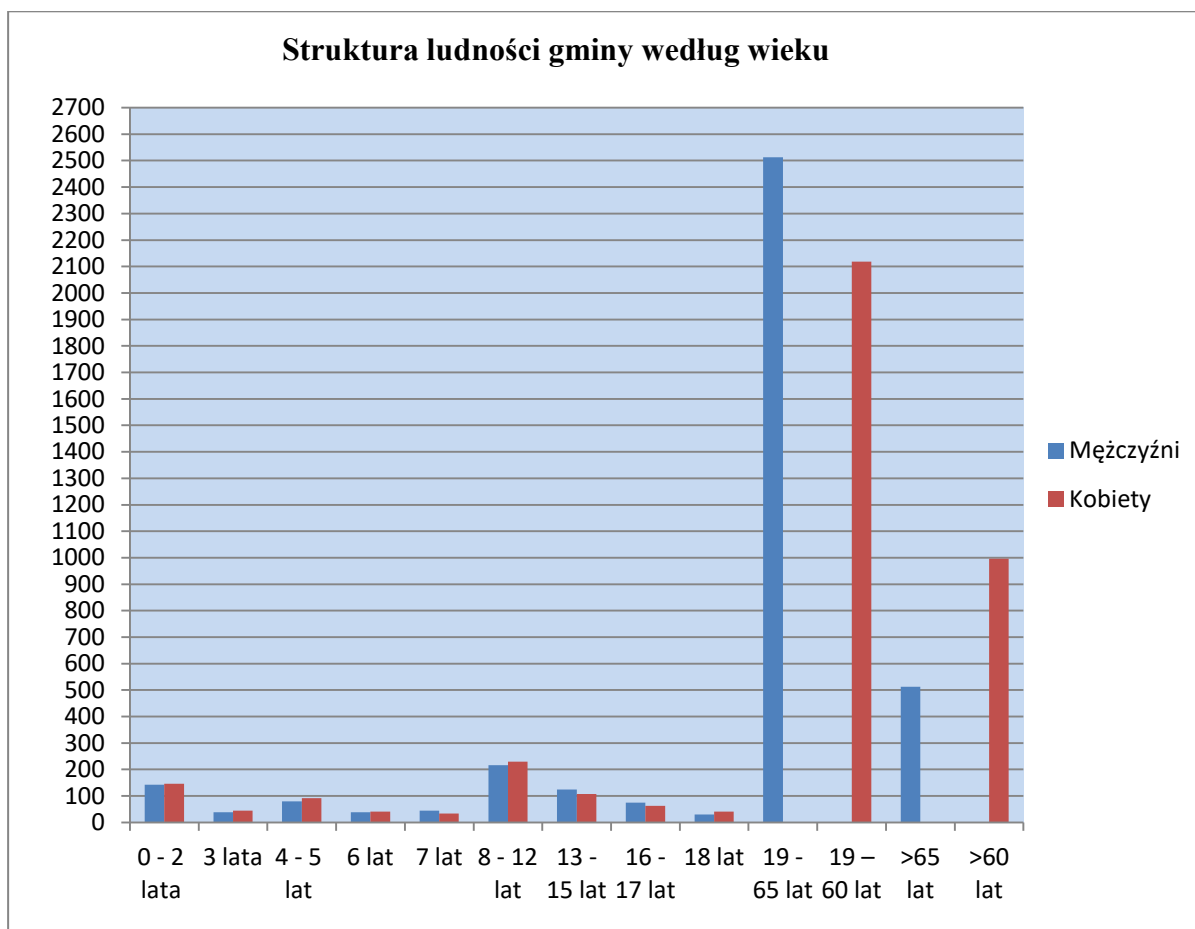
Jednym z najważniejszych czynników rozwojowych gminy jest struktura wiekowa ludności. Populacja gminy charakteryzuje się obecnie mało korzystną strukturą wiekową. Według danych Urzędu Miejskiego w Wolborzu (stan na koniec 2019r.), przedstawia się ona następująco: 20,56 % ogółu mieszkańców stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym, 59,92 % osoby w wieku produkcyjnym, a 19,52 % osoby w wieku poprodukcyjnym.

Ludność Gminy Wolbórz w 2019 r. według ekonomicznych grup wiekowych (dane Urzędu Miejskiego w Wolborzu).

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
0 - 2 lata	143	146	289
3 lata	39	45	84
4 - 5 lat	80	92	172
6 lat	38	41	79
7 lat	44	34	78
8 - 12 lat	216	230	446
13 - 15 lat	124	108	232
16 - 17 lat	75	63	138
18 lat	30	41	71
19 - 65 lat	2 513	0	2 513
19 – 60 lat	0	2 118	2 118
>65 lat	513	0	513
>60 lat	0	996	996
Ogółem	3 815	3 914	7 729

Ludność w wieku produkcyjnym stanowi potencjalne zasoby pracy. Niekorzystnym zjawiskiem jest jednak znikoma różnica pomiędzy populacją w wieku przedprodukcyjnym a poprodukcyjnym. Poziom zaawansowania procesu powolnego starzenia się ludności odzwierciedla wskaźnik określający obciążenie najmłodszej grupy ludności grupą najstarszą, który w 2019 r. kształtował się na poziomie 94,97 (ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób wieku przedprodukcyjnym).

Im wyższa wartość wskaźnika obciążenia demograficznego, tym bardziej niekorzystny wpływ na lokalny rynek pracy. Wysoki wskaźnik oznacza sytuację, w której zbyt duży odsetek ludności utrzymuje się z socjalnych źródeł dochodów.

VI. BUDŻET GMINY

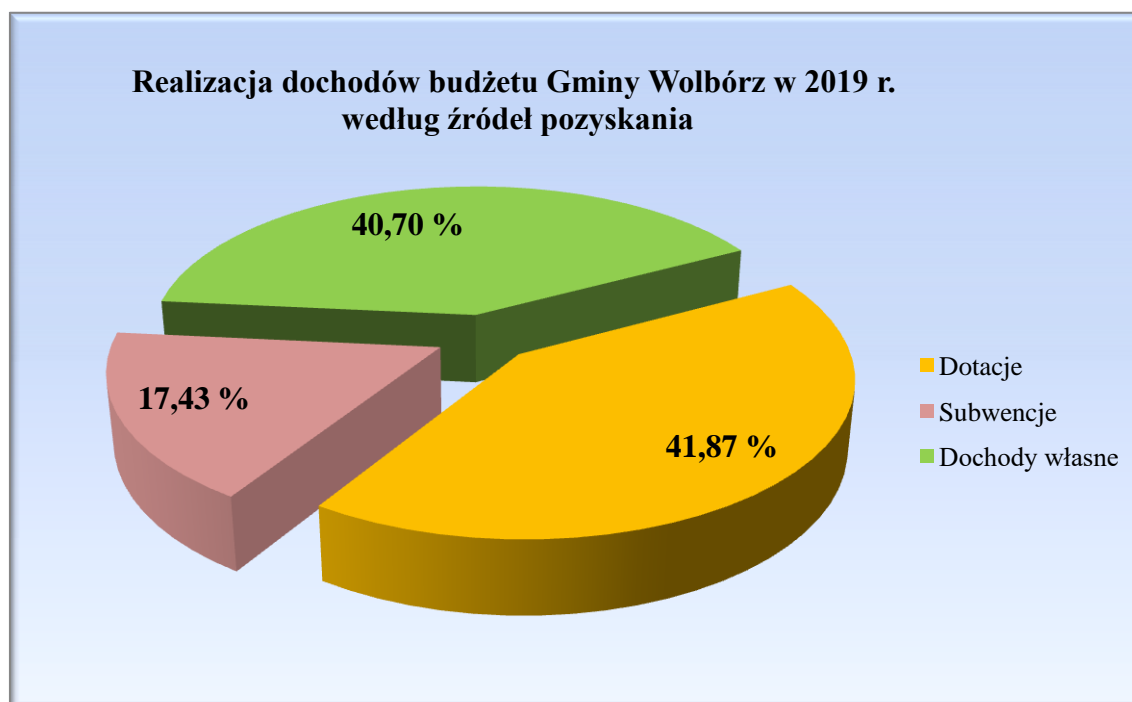
Budżet Gminy Wolbórz został uchwalony przez Radę Miejską w Wolborzu w dniu 21 grudnia 2018 roku mocą uchwały Nr III/32/2018. Do 31 grudnia 2019 roku wprowadzono zmiany na podstawie 13 uchwał Rady Miejskiej w Wolborzu i 18 zarządzeń Burmistrza Wolborza. Tak duże zmiany planów wynikały z bieżących potrzeb gospodarczych powstałych przy realizacji budżetu, zmian w planach dotacji celowych z budżetu państwa na zadania zlecone i własne, zmian w planach dotacji celowych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich.

Realizacja budżetu przedstawia się następująco:

- Dochody budżetu** ogółem planowane w wysokości 47 930 624,09 zł zostały wykonane w kwocie **47 761 748,77 zł** tj. 99,65 %, w tym:
 - **dochody bieżące**: plan: 40 211 133,68 zł; wykonanie: 40 052 484,46 zł – 99,61 %,
 - **dochody majątkowe** plan: 7 719 490,41 zł; wykonanie: 7 709 264,31 zł – 99,87 %.

Dochody budżetu według głównych źródeł na dzień 31 grudnia 2019 roku.

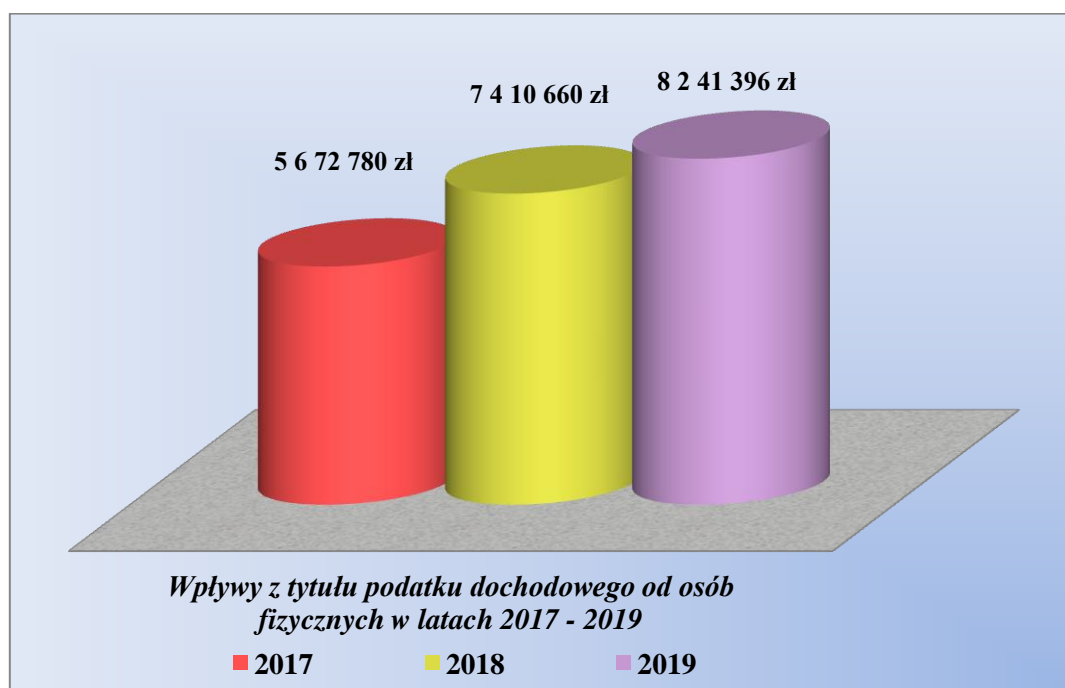
Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	Realizacja %	% udział w budżecie
Dochody bieżące	40 211 133,68	40 052 484,46	99,61	83,86
Dotacje	12 587 259,34	12 335 648,17	98,00	25,83
Subwencje	8 322 734,00	8 322 734,00	100,00	17,43
Dochody własne	19 301 140,34	19 394 102,29	100,48	40,61
Dochody majątkowe	7 719 490,41	7 709 264,31	99,87	16,14
Dotacje	7 662 120,41	7 662 720,41	100,01	16,04
Subwencje	-	-	-	-
Dochody własne	57 370,00	46 543,90	81,13	0,10
Dochody ogółem:	47 930 624,09	47 761 748,77	99,65	100,00

Gmina Wolbórz pozyskała dotacje na współfinansowanie zadań inwestycyjnych ze środków UE w kwocie **7 576 501,61 zł** oraz dotacje z budżetu województwa na realizację zadań własnych majątkowych w kwocie: **28 000,00 zł**.

Podatki i opłaty lokalne stanowią najistotniejsze źródło dochodów własnych Gminy. W roku 2019 wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych zaplanowane w wysokości: **8 204 208,00 zł** zostały wykonane w kwocie: **8 241 396,00 zł** (100,45 %). Natomiast dochody z tytułu podatku od nieruchomości (od osób fizycznych i prawnych) planowane w wysokości **6 978 845,00 zł** zostały zrealizowane w kwocie: **6 988 935,71 zł** (100,14 %).

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych	5 672 780,00 zł	7 410 660,00 zł	8 241 396,00 zł
Dynamika w stosunku do roku poprzedniego (%)	115,38	130,64	111,21
Wpływy z tytułu podatku od nieruchomości (od osób fizycznych i prawnych)	6 914 141,54 zł	6 589 298,41 zł	6 988 935,71 zł
Dynamika w stosunku do roku poprzedniego (%)	106,62	95,30	106,06

2) **Wydatki budżetu** ogółem planowane w wysokości 50 853 896,31 zł zostały wykonane w kwocie **49 640 472,78 zł** tj. 97,61 %, w tym:

- **wydatki bieżące**: plan: 35 789 080,67 zł; wykonanie: 34 662 663,11 zł tj. 96,85 %,
- **wydatki majątkowe**: plan: 15 064 815,64 zł; wykonanie: 14 977 809,67 zł tj. 99,42 %.

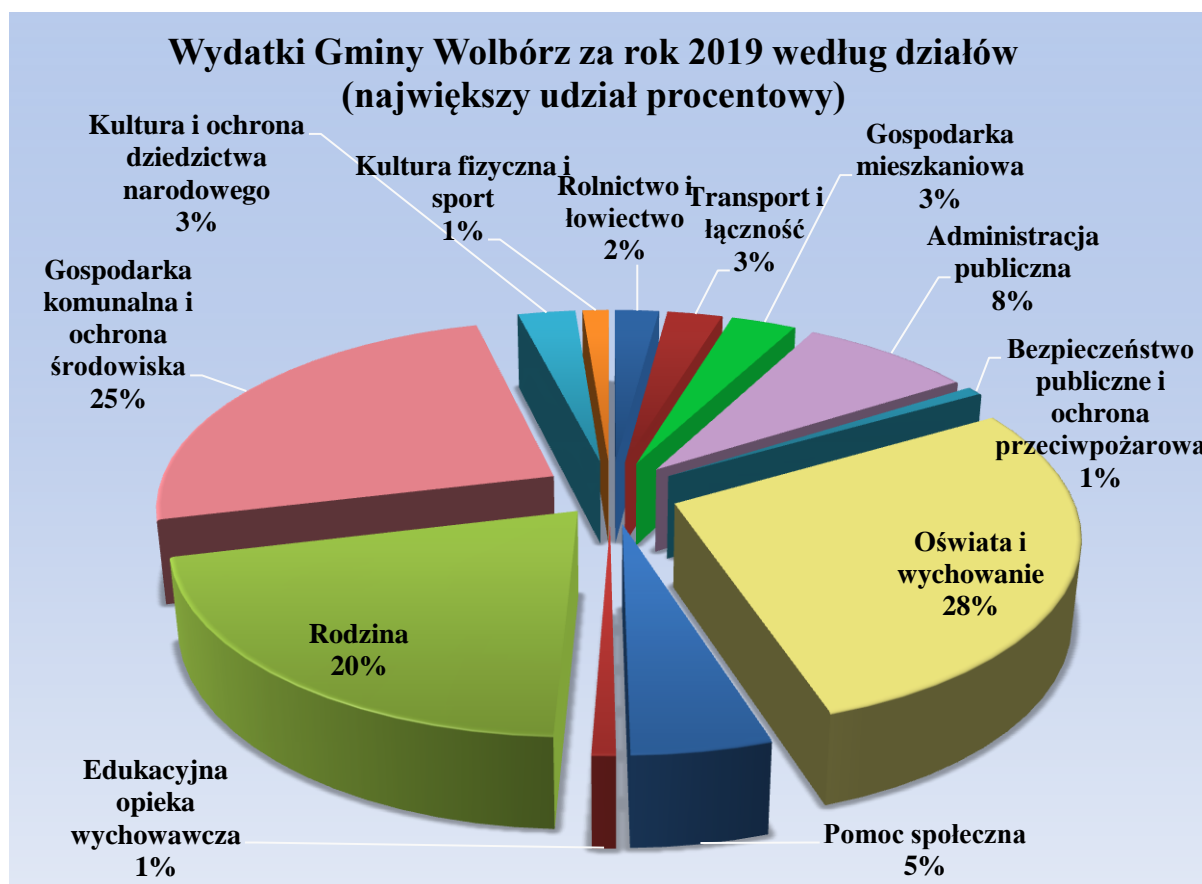
Na 2019 rok z budżetu Gminy Wolbórz zaplanowano pomoc finansową w formie dotacji celowych w kwocie: **3 587 288,54 zł**, do końca roku przekazano dotowanym podmiotom kwotę **3 574 941,27 zł** tj. 99,66 %. Wśród dotowanych podmiotów były między innymi:

- Powiat Piotrkowski na zadanie inwestycyjne „Przebudowa drogi powiatowej Nr 1522E na odcinku Koło – Golesze w zakresie przebudowy nawierzchni” – 112 088,36 zł oraz na zadanie „Przebudowa drogi powiatowej Nr 1509E w m. Lubiatów w zakresie przebudowy nawierzchni” – 59 621,17 zł;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Proszeniu z przeznaczeniem na zakup samochodu pożarniczego - 123 500,00 zł,
- Wolborskie Centrum Kultury na zadania działalności statutowej – 870 000,00 zł;
- Miejska Biblioteka Publiczna na realizację zadań statutowych – 236 200,00 zł;
- Stowarzyszenie na rzecz Szkoły Podstawowej w Proszeniu na pokrycie kosztów pobytu dzieci w szkole i oddziale przedszkolnym – 661 596,82 zł;
- Niepubliczne przedszkola z terenu gminy na pokrycie kosztów dzieci w przedszkolu i klubie dziecięcym – 1 159 252,25 zł;
- Gospodarstwa indywidualne na zadania służące ochronie powietrza czyli częściowe pokrycie wymiany źródeł ciepła – 89 925,56 zł;
- Gmina Miasto Tomaszów Maz. na zadanie bieżące „Pokrycie kosztów transportu zbiorowego” w kwocie 57 206,40 zł oraz na zadanie „Pokrycie kosztów rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych z terenu Gminy Wolbórz” w kwocie 10 800,00 zł.

Zbiornicze zestawienie wydatków Gminy Wolbórz według działów.

Nazwa działu	Wykonanie w zł	% udział w wydatkach
Rolnictwo i łowiectwo	1 032 337,69	2,08
Transport i łączność	1 291 143,36	2,60
Gospodarka mieszkaniowa	1 520 272,94	3,06
Działalność usługowa	35 005,10	0,07
Administracja publiczna	4 023 956,93	8,11
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej	81 738,22	0,16
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	369 627,29	0,74

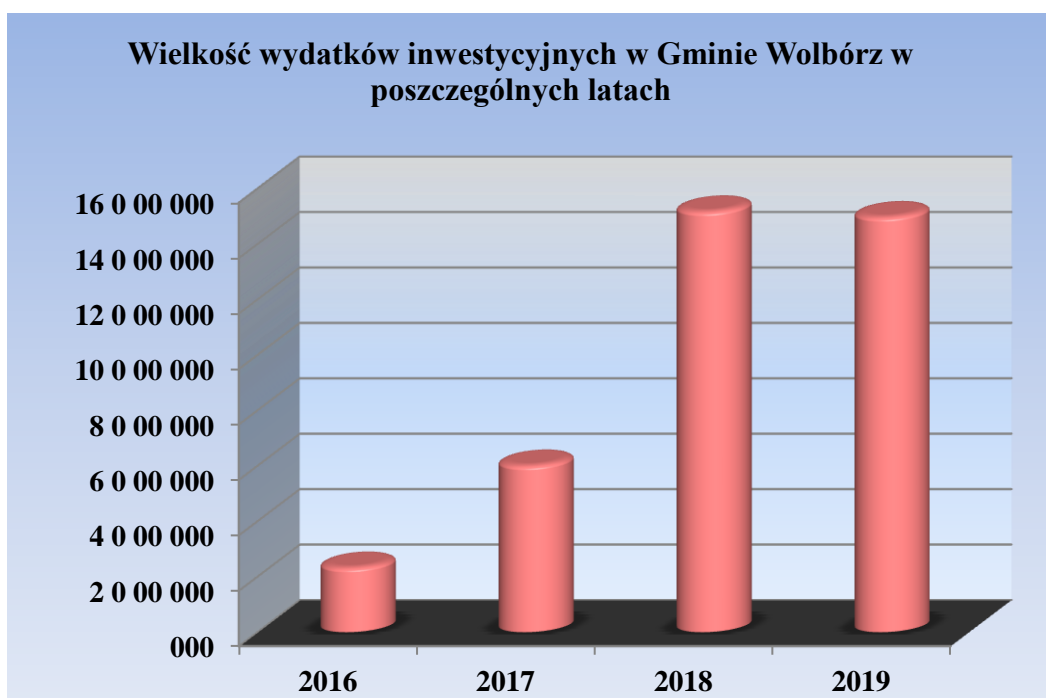
Obsługa długu publicznego	184 554,43	0,37
Różne rozliczenia	-	-
Oświata i wychowanie	13 875 429,40	27,95
Ochrona zdrowia	203 747,97	0,41
Pomoc społeczna	2 355 337,31	4,74
Edukacyjna opieka wychowawcza	402 017,81	0,81
Rodzina	10 131 806,36	20,41
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	12 171 143,80	24,52
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 350 781,31	2,72
Kultura fizyczna i sport	611 572,86	1,23
WYDATKI OGÓŁEM, w tym:	49 640 472,78	100,00
- wydatki bieżące	34 662 663,11	69,83
- wydatki majątkowe	14 977 809,67	30,17

Poziom zrealizowanych wydatków majątkowych stanowi **30,17 %** wykonanych wydatków ogółem. Wysoki udział wydatków inwestycyjnych w strukturze wydatków wskazuje na prorozwojowy charakter gminy. Działalność inwestycyjna ukierunkowana jest nie tylko na rozbudowanie infrastruktury technicznej, ale też infrastruktury społecznej. Wydatki inwestycyjne gminy są realizowane przede wszystkim dzięki pozyskiwaniu środków z Unii Europejskiej, dotacji z budżetu państwa oraz środków własnych.

Udział kwotowy i procentowy wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w poszczególnych latach:

Lata	Kwota wydatków inwestycyjnych	Udział % w wydatkach ogółem
2016	2 329 531,29	7,19
2017	6 012 160,03	16,79
2018	15 180 081,90	32,90
2019	14 977 809,67	30,17

Wysoki udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem świadczy o dużej samodzielności finansowej oraz zdolności do obsługi zadłużenia, a w przyszłości do sięgania po różnego rodzaju źródła finansowania inwestycji.

Podstawowe inwestycje realizowane w 2019 r. to:

Lp.	Wyszczególnienie	2019		
		Plan	Wykonanie	%
1.	Budowa wodociągu Wolbórz - Świątniki – Lubiatów	200 000,00	190 054,50	95,03
2.	Dotacja celowa dla Powiatu Piotrkowskiego na realizację inwestycji pn.: "Przebudowa drogi powiatowej Nr 1522E na odcinku Koło - Golesze w zakresie przebudowy nawierzchni"	112 100,00	112 088,36	99,99
3.	Dotacja celowa dla Powiatu Piotrkowskiego na realizację zadania: "Przebudowa drogi powiatowej Nr 1509E w m. Lubiatów w zakresie przebudowy nawierzchni"	60 000,00	59 621,17	99,37
4.	Modernizacja drogi dojazdowej do pól	159 000,00	158 371,01	99,60
5.	Przebudowa zdegradowanego budynku w celu adaptacji na mieszkania socjalne - środki UE - środki własne	<u>910 973,05</u>	<u>906 444,13</u>	<u>99,50</u>
		559 973,05	557 972,14	99,64
		351 000,00	348 471,99	99,28
6.	Zakup gruntu na infrastrukturę	460 226,40	456 565,79	99,20
7.	Dotacja celowa dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Proszeniu na zakup samochodu pożarniczego	130 000,54	123 500,00	95,00
8.	Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa z termomodernizacją budynku Szkoły Podstawowej w Proszeniu - środki UE - środki własne	<u>1 940 422,74</u>	<u>1 923 555,73</u>	<u>99,13</u>
		842 615,19	842 614,31	100,00
		1 097 807,55	1 080 941,42	98,46
9.	Modernizacja pomieszczeń w Szkole Podstawowej w Komornikach	67 000,00	66 786,59	99,68
10.	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Wolborzu - środki UE - środki własne	<u>9 903 372,62</u>	<u>9 902 321,71</u>	<u>99,99</u>
		6 839 169,34	6 838 443,44	99,99
		3 064 203,28	3 063 878,27	99,99
11.	Budowa kanalizacji sanitarnej w Bogusławicach, Komornikach i Żywocinie, sieci wodociągowej w Żywocinie - etap I	111 000,00	110 700,00	99,73
12.	Modernizacja domów ludowych, w tym: - fundusz sołecki	<u>190 568,48</u>	<u>190 481,51</u>	<u>99,95</u>
		158 968,48	158 897,16	99,96

13.	Modernizacja boiska przy domu ludowym w Swolszewicach Dużych, w tym:	<u>36 180,00</u>	<u>35 227,99</u>	<u>97,37</u>
	- fundusz sołecki	22 180,00	22 180,00	100,00
14.	Realizacja kompleksu sportowo-rekreacyjnego przy ul. Sportowej w Wolborzu - etap IV, w tym:	<u>60 000,00</u>	<u>59 491,40</u>	<u>99,15</u>
	- fundusz sołecki	34 797,70	34 518,70	99,20

Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa z termomodernizacją SP w Proszeniu

Przebudowa drogi powiatowej Nr 1522E na odcinku Koto – Golecze

Przebudowa zdegradowanego budynku w celu adaptacji na mieszkania socjalne

Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Wolborzu

- 3) **Wynik operacyjny** stanowi różnica między dochodami bieżącym i wydatkami bieżącym powiększona o nadwyżkę lub wolne środki z lata ubiegłych. Tak więc:
Db 40 052 484,46 zł – Wb 34 662 663,11 zł = **5 389 821,35 zł**. Kwota ta stanowi nadwyżkę operacyjną, która wraz z wolnymi środkami z 2018 roku 1 125 272,22 zł pozwoliła w części sfinansować wydatki majątkowe a tym samym zachowana została reguła wynikająca z art. 242 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.
- 4) **Wynik budżetu**, planowany jako deficyt budżetu w kwocie 2 923 272,22 zł, na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniósł 1 878 724,01 zł.
- 5) **Przychody budżetu** zaplanowane w wysokości 5 033 272,22 zł zostały zrealizowane w kwocie **5 033 272,22 zł** tj. 100,00 %, w tym „wolne środki” z roku 2018: **1 125 272,22 zł**, kredyty **3 908 000,00 zł**.
- 6) **Rozchody budżetu**, zaplanowane w wysokości **2 110 000,00 zł** i stanowiące spłatę zaciągniętych kredytów i pożyczek na dzień 31 grudnia 2019 roku zostały zrealizowane w kwocie **2 110 000,00 zł**, tj. 100,00 %.
- 7) Stan zadłużenia gminy z tytułu kredytów i pożyczek na początek roku wynosił **8 245 000,00 zł** w ciągu roku uległ zwiększeniu o kwotę **1 798 000,00 zł** i wyniósł **10 043 000,00 zł**, co stanowi 21,03 % wykonanych dochodów. Spłata tego zadłużenia przypada na okres 4 lat tj. do końca 2023 roku.
- 8) Stan rezerw na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniósł **139 000,00 zł**, w tym rezerwa ogólna **49 000,00 zł** i rezerwa na zarządzanie kryzysowe **90 000,00 zł**.

Wieloletnią Prognozę Finansową Gminy Wolbórz na lata 2019 – 2023 uchwalono 21 grudnia 2018 roku mocą Uchwały Rady Miejskiej w Wolborzu Nr III/31/2018. W ciągu roku wprowadzono trzynaście zmian.

1. DOCHODY:

- Zwiększono dochody ogółem o kwotę **698 970,99 zł** do wysokości **47 930 624,09 zł**, w tym:
 - zwiększono per saldo dochody bieżące o kwotę **4 432 203,73 zł**,
 - zmniejszono dochody majątkowe o kwotę - **3 733 232,74 zł**.

2. WYDATKI:

- Zwiększono wydatki ogółem o kwotę **2 624 243,21 zł**, w tym: wydatki bieżące o: **5 205 841,81 zł** i zmniejszono wydatki majątkowe o: **2 581 598,60 zł**.

3. WYNIK BUDŻETU:

- zwiększono deficyt budżetu o kwotę **1 925 272,22 zł** do wysokości **2 923 272,22 zł**,
- na dzień 31 grudnia wynik budżetu jest deficytem w wysokości **1 878 724,01 zł**.

4. PRZYCHODY:

- zwiększono przychody o kwotę **1 925 272,22 zł**, w tym środki niewykorzystane z roku 2018 „wolne środki” to 1 125 272,22 zł i kredyt 800 000,00 zł.

5. ROZCHODY:

- kwota rozchodów na początek roku i na dzień 31 grudnia 2019 r. pozostaje bez zmian w kwocie **2 110 000,00 zł**.

6. WSKAŹNIK SPŁATY ZOBOWIĄZAŃ:

- wskaźnik planowanej kwoty spłaty zobowiązań (bez wyłączeń) do dochodów ogółem maleje o **0,07 %** do wysokości **4,88 %**,
- wskaźnik planowanej kwoty spłaty zobowiązań (po uwzględnieniu wyłączeń) do dochodów ogółem maleje o **0,07 %** do wysokości **4,88 %**,
- wskaźnik dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów budżetu, ustalony dla danego roku (wskaźnik jednoroczny) maleje o **4,99 %** do wysokości **9,33 %**,
- dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń wyliczono na początek roku w wysokości **12,74 %**.

Wykaz przedsięwzięć przyjętych do realizacji w roku 2019 ustalono w Uchwale Rady Miejskiej w Wolborzu Nr III/31/2018 w dniu 21 grudnia 2018 r. Limit wydatków ogółem na 2019 rok wynosił **17 498 112,71 zł**, w tym:

- na wydatki bieżące **767 700,00 zł**,
- na wydatki majątkowe **16 730 412,71 zł**.

Do 31 grudnia 2019 roku wprowadzono zmiany, w wyniku których:

- limit na wydatki bieżące wzrósł o kwotę **901 608,04 zł** do wysokości **1 669 308,04 zł**,
- limit na wydatki majątkowe zmalał o kwotę **3 288 577,70 zł** do wysokości **13 441 835,01 zł**.

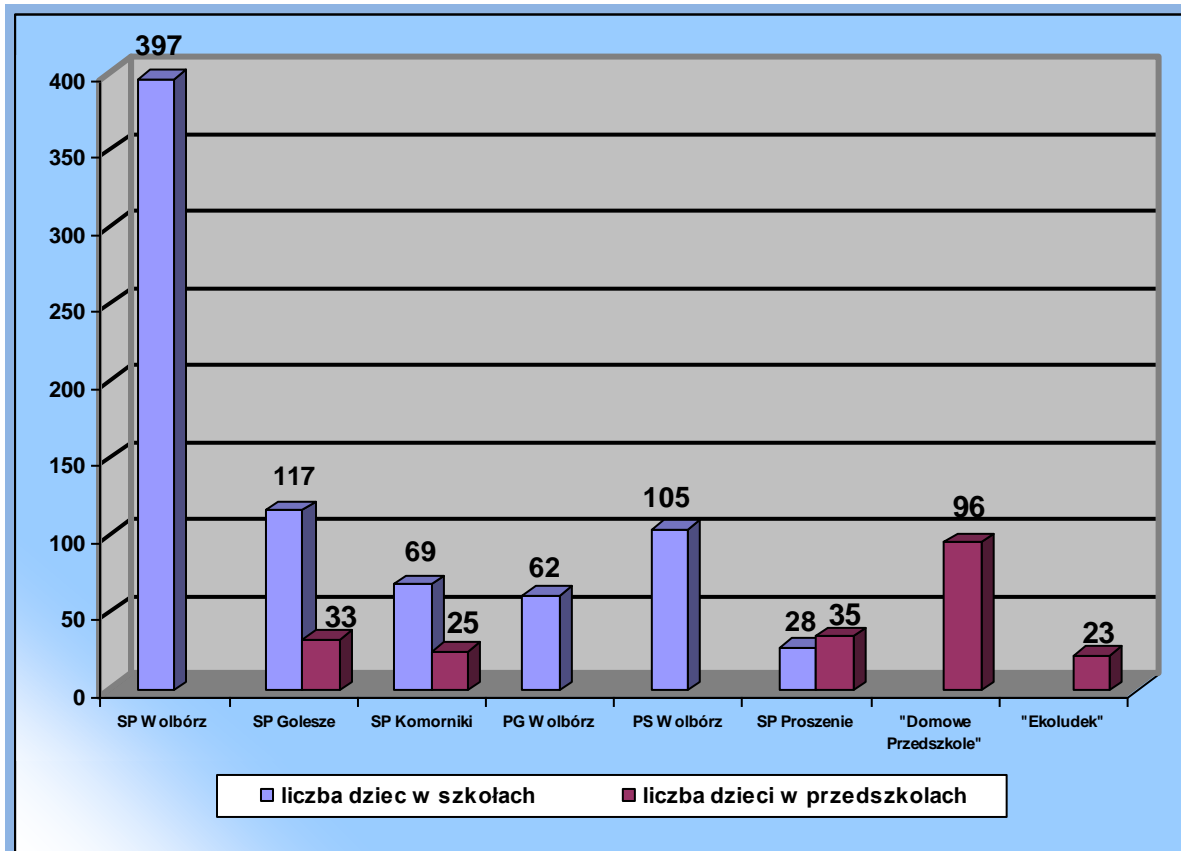
VII. OŚWIATA

Gmina Wolbórz jest organem prowadzącym dla czterech placówek oświatowych, w tym:

- 3 szkół podstawowych,
- Przedszkola Samorządowego w Wolborzu.

Liczba dzieci w poszczególnych placówkach edukacyjnych w 2019 roku:

Lp.	Nazwa jednostki	Szkoła	Przedszkole/ Oddział przedszkolny
1.	Szkoła Podstawowa w Wolborzu	397	-
2.	Szkoła Podstawowa w Goleszach Dużych	117	33
3.	Szkoła Podstawowa w Komornikach	69	25
4.	Publiczne Gimnazjum w Wolborzu	62	-
5.	Przedszkole Samorządowe w Wolborzu	-	105
6.	Szkoła Podstawowa w Proszeniu	28	35
7.	Przedszkole Niepubliczne „Domowe Przedszkole”	-	96
8.	Przedszkole Niepubliczne „Ekołudek”	-	23
Razem:		611	317

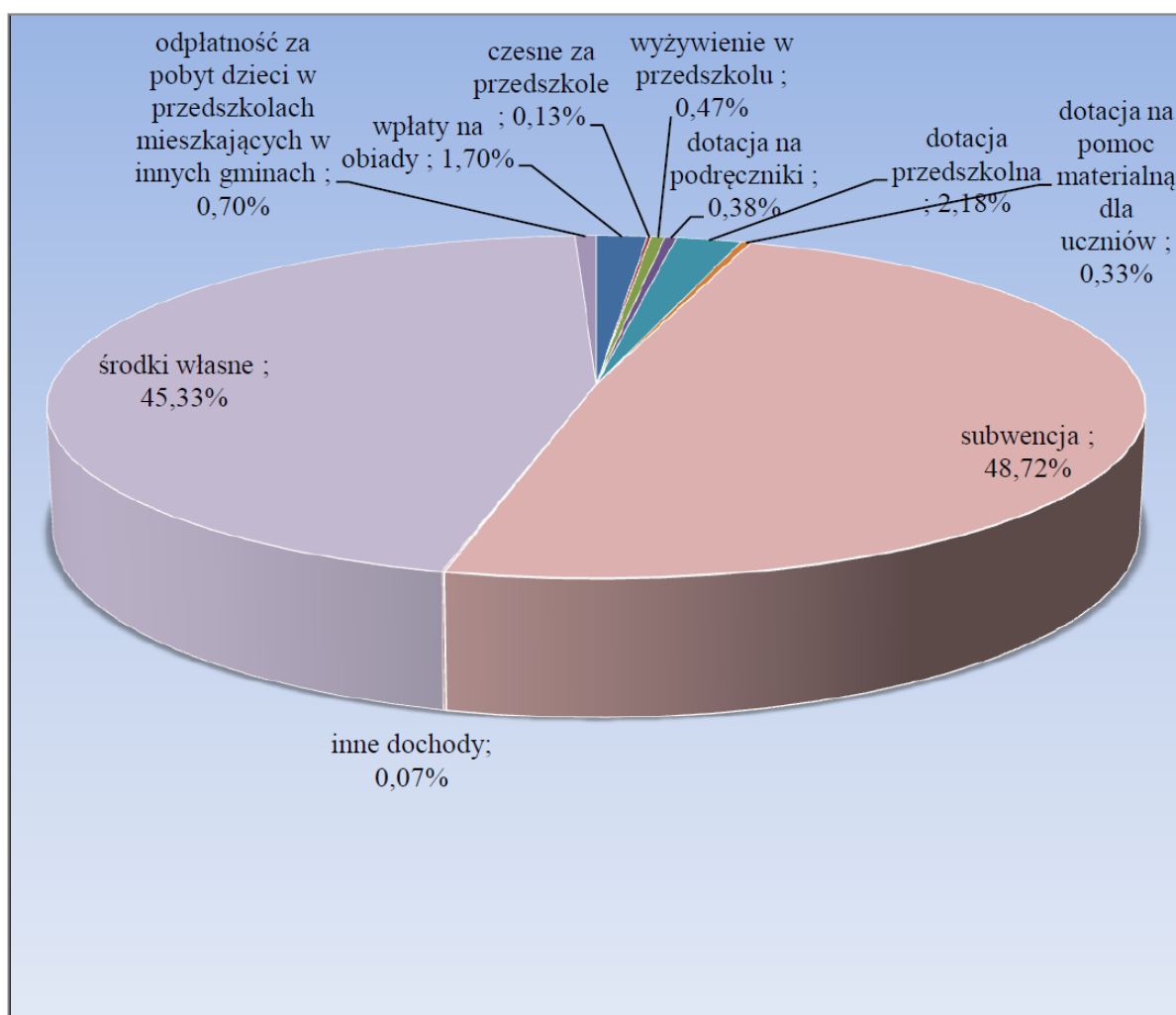
Na terenie gminy funkcjonuje Szkoła Podstawowa w Proszeniu prowadzona przez Stowarzyszenie na Rzecz Szkoły w Proszeniu.

W Wolborzu znajdują się również dwa niepubliczne przedszkola oraz dwa żłobki. Klub Dziecięcy „Promyczek” zakończył swoją działalność 31 sierpnia 2019 roku.

Wydatki na prowadzenie placówek oświatowych:

Wydatki bieżące poniesione w 2019 r. na prowadzenie placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę Wolbórz wyniosły **12 218 134,24 zł**, natomiast wydatki inwestycyjne pokryto w wysokości: **2 059 312,97 zł**.

Źródła finansowania wydatków oświatowych:

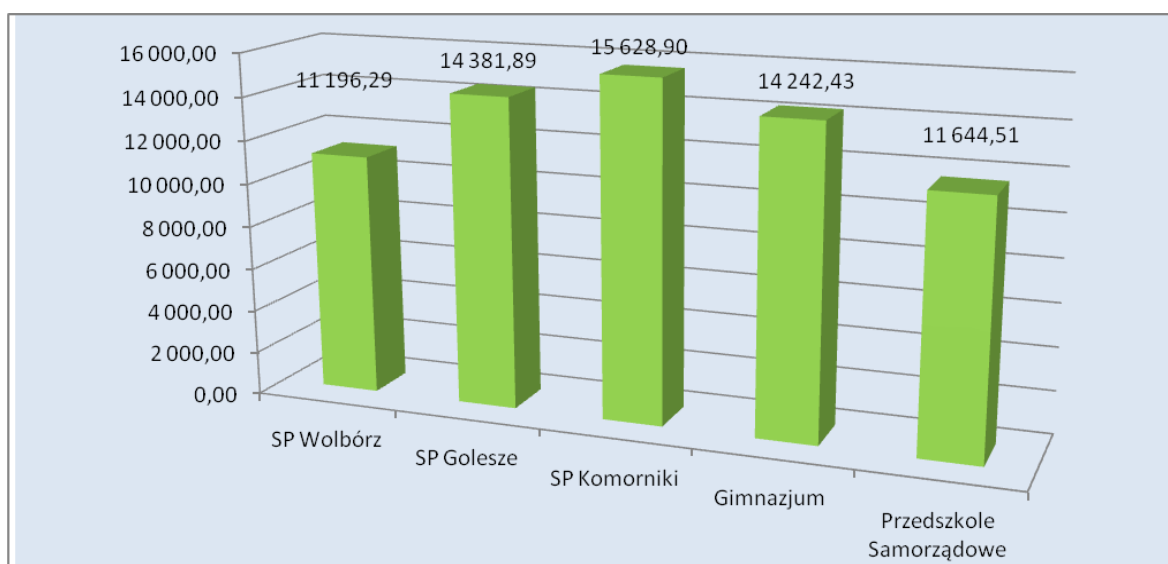

Na podstawie ustawy o finansowaniu zadań oświatowych Gmina Wolbórz udziela dotacji funkcjonującym na jej terenie niepublicznym przedszkolom: „Domowe Przedszkole”, „Eko-Ludek”, klubowi dziecięcemu „Promyczek”, prywatnemu żłobkowi „Promyczek” oraz Publicznej Szkole Podstawowej im. Miry i Tadeusza

Sygietyńskich w Proszeniu. W 2019 r., łącznie dla wszystkich tych jednostek oświaty, gmina udzieliła dotacji w wysokości **1 815 911,13 zł**, w tym:

- dla przedszkoli niepublicznych udzielona dotacja wyniosła 1 130 463,59 zł dla 119 uczniów.
- dotacja udzielona dla Klubu Dziecięcego „Promyczek” wyniosła 4 900,00 zł. Dotacja ta została przekazana dla średnio 6 dzieci, miesięcznie na jedno dziecko 100,00 zł.
- od kwietnia 2019 roku na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Wolborzu dotowany jest żłobek „Promyczek”, który otrzymuje na każde dziecko z budżetu gminy dotacje w wysokości 100,00 zł. Dotacja udzielona w 2019 r. wyniosła 20 200,00 zł, średnio dla 22 dzieci.
- Szkoła Podstawowa w Proszeniu otrzymała łączną dotację w kwocie 660 347,54 zł średnio dla 28 uczniów szkoły i 35 dzieci oddziału przedszkolnego.

Wydatki w poszczególnych placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Wolbórz w przeliczeniu na jednego ucznia:

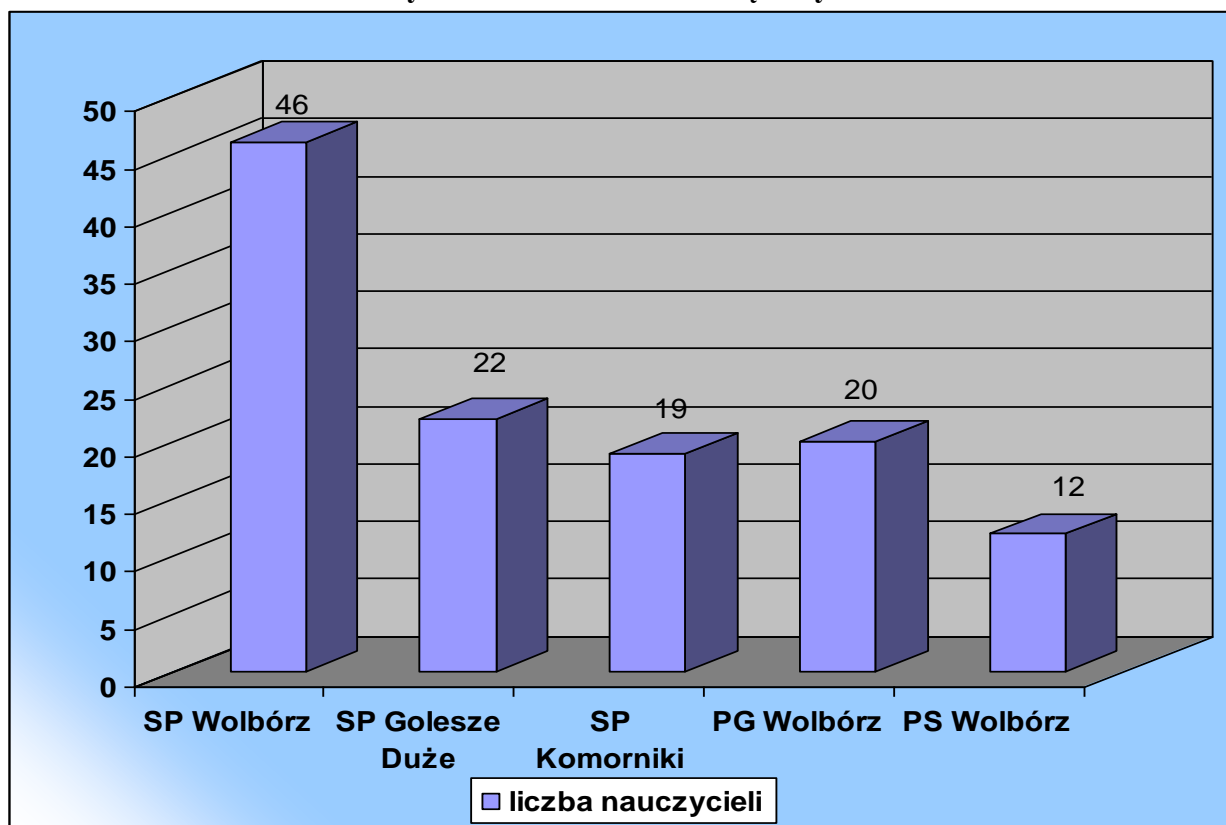

Zrealizowano następujące wydatki inwestycyjne:

Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa wraz z termomodernizacją budynku Szkoły Podstawowej w Proszeniu. Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020, Poddziałanie IV.2.2 Termomodernizacja Budynków.

Powstanie dwóch sal lekcyjnych, pomieszczenia do wydawania posiłków oraz stołówki w Szkole Podstawowej w Komornikach. Zakup urządzeń do kuchni szkolnej, malowanie kilku sal lekcyjnych, zaadaptowanie budynku po gimnazjum na rzecz Szkoły Podstawowej w Wolborzu. Przygotowanie projektu na rozbudowę wraz z przebudową Szkoły Podstawowej w Goleszach Dużych.

Struktura zatrudnienia nauczycieli w szkołach samorządowych:

Nazwa placówki	Liczba nauczycieli	Pełny wymiar	Niepełny wymiar	Dyplomowani	Mianowani	Kontraktowi	Stażysty
SP Wolbórz	46	39	7	30	7	3	6
SP Golesze Duże	22	15	7	17	3	2	0
SP Komorniki	19	9	10	10	7	1	1
PG Wolbórz	20	5	15	14	3	3	0
PS Wolbórz	12	10	2	5	3	2	2
Razem:	119	78	41	76	23	11	9

Dofinansowania form doskonalenia zawodowego dla nauczycieli:

Na realizację zadań w zakresie podnoszenia kompetencji kadry nauczycielskiej przeznaczono w 2019 roku 27 052,08 zł, w tym na dofinansowanie opłat za kształcenie pobierane przez uczelnie 4 100 zł.

Pomoc zdrowotna dla nauczycieli:

W ramach pomocy zdrowotnej w roku 2019 Burmistrz Wolborza przyznał jednorazowe świadczenia pieniężne dla siedmiu nauczycieli, na łączną kwotę 5 300,00 zł.

Dojazd dzieci do szkół i przedszkola:

Dowóz dzieci do szkół i przedszkola został rozstrzygnięty w drodze przetargu nieograniczonego w miesiącu sierpniu. Do przetargu przystąpili 3 wykonawcy. Wybrano ofertę złożoną przez firmę Connect Bus Damian Worek z Szarbska gmina Aleksandrów na kwotę 197 353,80 zł. Usługa realizowana jest poprzez zakupienie biletów miesięcznych dla uczniów. Dowóz obejmuje 305 dzieci. Opiekę podczas dowożenia zapewniają pracownicy pedagogiczni zatrudnieni w szkołach. Dowożenie odbywa się do 3 szkół podstawowych i przedszkola, dla których organem prowadzącym jest Gmina Wolbórz oraz do Szkoły Podstawowej w Proszeniu, dla której organem prowadzącym jest Stowarzyszenie na Rzecz Szkoły w Proszeniu. Zasady organizacji dowozów oraz opieki nad dziećmi i uczniami objętymi dowozem do tych placówek reguluje zarządzenie Burmistrza Wolborza. Załącznikiem do zarządzenia jest Regulamin dowożenia. Do Szkoły Podstawowej w Golezszach Dużych dzieci dowożone są również autobusem gminnym. Najdłuższy czas dojazdu ucznia do szkoły wynosi około 30 min.

Ponadto Gmina Wolbórz zwraca koszty dojazdów do Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Piotrkowie Trybunalskim trzem opiekunom uczniów niepełnosprawnych.

Na terenie Gminy Wolbórz jest 337 dzieci w wieku przedszkolnym, opieką przedszkolną objętych jest 317 dzieci, co daje 94 %. Natomiast dzieci, objętych opieką żłobkową jest 43 na 289, co daje 15 %.

Dożywianie dzieci:

Z posiłków w szkołach i przedszkolu korzysta 544 dzieci, koszty wyżywienia pokrywają rodzice. Dzieciom z rodzin o niskim dochodzie koszty obiadu dofinansowuje MOPS w Wolborzu.

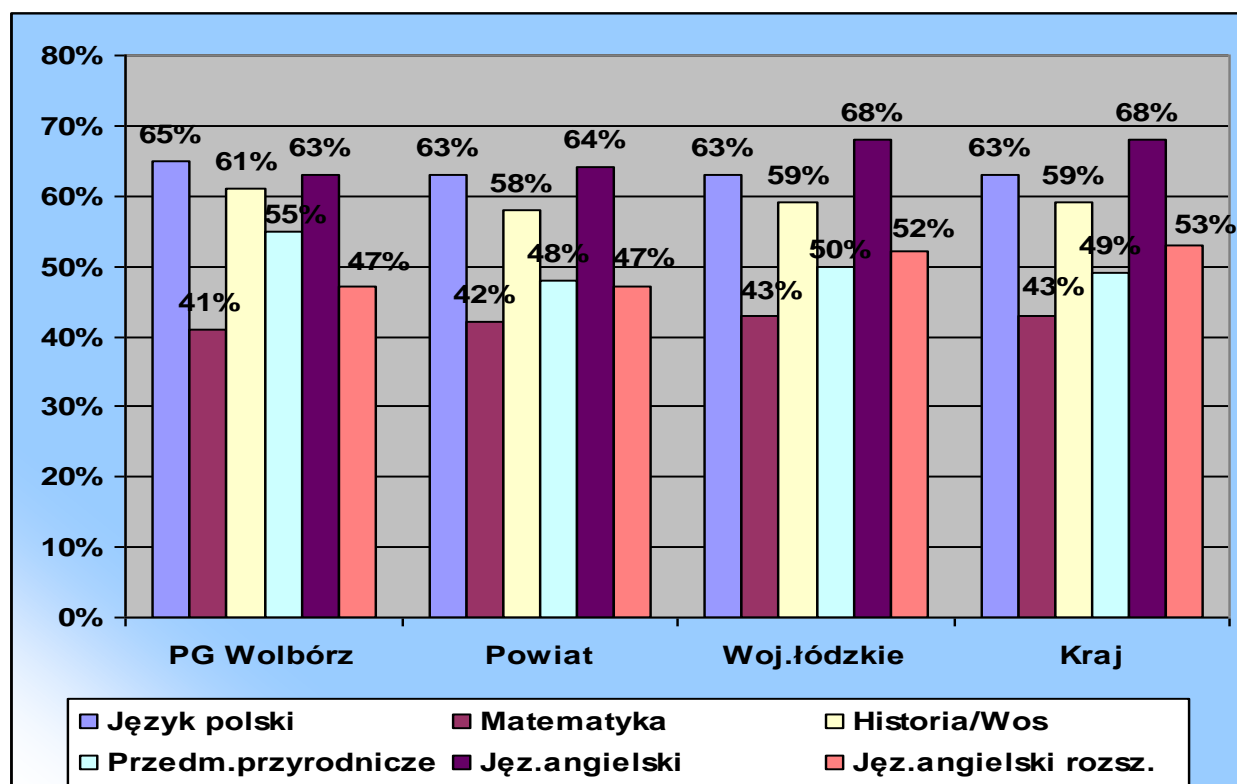
Dofinansowanie kosztów kształcenia pracowników młodocianych:

Wykonując obowiązki w zakresie wsparcia pracodawców w szkoleniu młodocianych pracowników Gmina Wolbórz rozpatrzyła dwa takie wnioski. Środki na ten cel w wysokości 8 081,00 zł pozyskano z Funduszu Pracy.

Wyniki egzaminacyjne uczniów Publicznego Gimnazjum w Wolborzu na tle kraju, województwa łódzkiego oraz powiatu piotrkowskiego w 2019 r.:

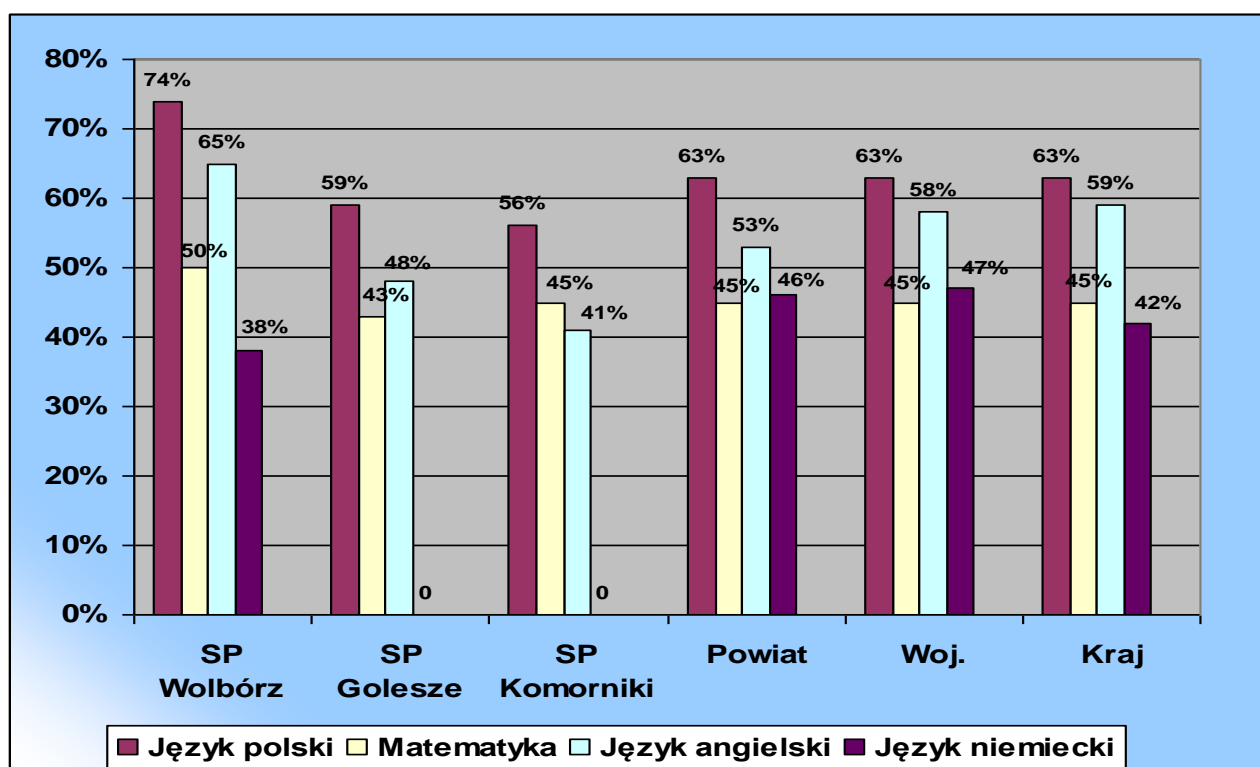
Przedmiot	PG Wolbórz	Powiat	Woj. łódzkie	Kraj
Język polski	65%	63%	63%	63%
Matematyka	41%	42%	43%	43%
Historia/Wos	61%	58%	59%	59%
Przedmioty przyrodnicze	55%	48%	50%	49%
Jęz. angielski podst.	63%	64%	68%	68%
Jęz. angielski rozsz.	47%	47%	52%	53%

Wyniki egzaminów ósmoklasisty:

Imponująco na tle kraju, województwa i powiatu przedstawiają się wyniki egzaminacyjne uczniów Szkoły Podstawowej w Wolborzu.

Przedmiot	SP Wolbórz	SP Golesze	SP Komorniki	Powiat	Woj. łódzkie	Kraj
Język polski	74%	59%	56%	63%	63%	63%
Matematyka	50%	43%	45%	45%	45%	45%
Język angielski	65%	48%	41%	53%	58%	59%
Język niemiecki (1 osoba)	38%	-	-	46%	47%	42%

VIII. POLITYKA SPOŁECZNA I PRACA

Podsumowując rok 2019 należy odnotować istotne zmiany w zakresie polityki społecznej państwa, w której dużą wagę przykładano do poprawy sytuacji finansowej rodziny i osób starszych.

Rozszerzono rządowy Program Rodzina 500+, który od lipca zapewnia wsparcie finansowe na każde dziecko w rodzinie oraz program „Dobry start” od sierpnia 2019 r. w którym jednorazowe świadczenie z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, rozszerzono o szkołę dla dorosłych oraz szkołę policealną. Wzrost płacy minimalnej, niskie bezrobocie na poziomie krajowym oraz wsparcie rodzin z dziećmi, a także wsparcie seniorów poprzez wypłaty „trzynastej emerytury” i świadczenia uzupełniającego dla osób niesamodzielnych znacząco poprawiło sytuację finansową rodzin.

Na wsparcie seniorów oraz osób zależnych otrzymaliśmy dofinansowanie ze środków unijnych związku z Uchwałą Nr IV/42/2019r. Rady Miejskiej w Wolborzu w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie i realizację przez Gminę Wolbórz - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolborzu, w ramach partnerstwa z Powiatem Piotrkowskim, projektu pn. „PoCUSŹ -Piotrkowskie Centrum Usług Środowiskowych” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego - Oś Priorytetowa IX „Włączenie społeczne”, Działanie IX.2 „Usługi na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym”, Poddziałanie IX.2.1 Usługi społeczne i zdrowotne.

1. Klienci korzystający z zakresu pomocy społecznej oraz powody ich trudnej sytuacji życiowej.

Liczba środowisk korzystających ze świadczeń pomocy społecznej pieniężnych i niepieniężnych w 2019 r. wynosiła 469. Stanowiło to 6,07 % ogółu mieszkańców gminy. Liczba środowisk objętych pomocą Ośrodka w 2019 r. zmniejszyła się o 43 w stosunku do poprzedniego roku, natomiast liczba osób w tych środowiskach o 108.

2. Powody trudnej sytuacji rodzin korzystających z pomocy środowiskowej MOPS w 2019 r. według art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Klienci świadczeń pomocy społecznej to osoby, które z różnych przyczyn znajdują się w trudnej sytuacji, a ich rozwiązanie lub zmniejszenie skutków trudności wymaga różnorodnych form wsparcia, od świadczeń pieniężnych poprzez pomoc usługową, umieszczenie w ośrodkach wsparcia, poradnictwo specjalistyczne, pogłębioną pracę socjalną czy też wsparcie asystenta rodziny.

Poniższa tabela obrazuje skalę i rodzaj dominujących problemów w środowiskach.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	
	2018 r.	2019 r.	2018 r.	2019 r.
Ubóstwo	152	136	244	226
Bezdomność	4	3	4	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa	19	12	88	60
Bezrobocie	95	83	177	158
Nieppełnosprawność	96	104	149	176

Długotrwała choroba	83	76	139	117
Bezradność opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego	43	44	132	144
Przemoc w rodzinie	37	36	99	91
Alkoholizm	43	23	81	36
Narkomania	1	1	1	1
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	2	1	2
Zdarzenia losowe	3	0	4	0

Od kilku lat wśród dominujących powodów korzystania ze świadczeń pomocy społecznej znajdują się cztery przesłanki: bezrobocie i ubóstwo rozumiane, jako uzyskiwanie dochodów poniżej ustawowego kryterium dochodowego, które oscyluje na granicy „minimum egzystencji” określonego przez Instytut Pracy i Spraw Społecznych, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba.

Osób, których dotyczy problem **bezdomności** było **3** w 2019 r. Wśród dominujących problemów tych osób są: alkoholizm, bezrobocie, włóczęgostwo, niepełnosprawność fizyczna, choroby i zaburzenia psychiczne, brak stałego źródła dochodu. Bieżąca praca z tą grupą to działania zmierzające do zaspokojenia najbardziej elementarnych potrzeb bytowych oraz umożliwienie dostępu do świadczeń zdrowotnych. Równocześnie prowadzona jest praca socjalna na rzecz wyjścia z bezdomności

3. Poziom bezrobocia w gminie Wolbórz - liczba osób bezrobotnych.

Według stanu na 31 grudnia 2019 r. stopa bezrobocia w gminie wyniosła 4,6 %. Stopa bezrobocia dla powiatu wynosi 4,8 % dla województwa wynosi 5,4 %. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Wolbórz wynosiła 123, w tym 53,3% stanowiły kobiety, 46,7% mężczyźni. Udział długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby ludności wyniósł 0,6%.

4. Struktura wydatków na świadczenia pomocy społecznej w ramach zadań zleconych gminy w 2019 r.

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano świadczenia postanowieniem sądu	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd	2	26	11274,00	X	X

W 2019 r. w ramach zadania zleconego wypłacone zostało przyznane przez sąd wynagrodzenie należne 2 opiekunom prawnym z tytułu sprawowania opieki w wysokości 11 274,11 zł. Koszt obsługi zadania wyniósł 171,69 zł.

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano świadczenia decyzją	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	1	108	7 740,00	1	4

Od miesiąca października 2019 r. realizowane były specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w ramach których prowadzone były zajęcia dla jednego dziecka.

5. Zadania własne gminy realizowane przez MOPS

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	w tym dotacja z budżetu Państwa w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
RAZEM	300	x	1 008 464	699 101	217	404
Zasiłki stałe	54	489	280 169	269 019	55	67
Składki zdrowotne opłacane za osoby otrzymujące niektóre świadczenia z pomocy społecznej	46	421	22 643	22 643	45	46
Zasiłki okresowe	81	560	197 682	197 682	79	135
Schronienie	2	276	8 148	-	2	2
Posiłek, w tym:	87	9 164	33 513	14 191	42	168
dla dzieci i młodzieży w okresie nauki w szkole	87	9 164	33 513	14 191	42	168
Usługi opiekuńcze, w tym:	14	3 483	58 949	-	12	16
usługi specjalistyczne	-	-	-	-	-	-
Zdarzenia losowe	-	-	-	-	-	-
Bilet kredytowany	-	-	-	-	-	-
Inne zasiłki celowe i w naturze, w tym:	197	-	407 360	184 416	194	341
zasiłki celowe specjalne	48	140	38 765	-	48	87
Domy pomocy społecznej - opłata gminy	20	20	445 924	-	-	-

Schronienie opłacono dla 2 osób samotnych. Koszt stanowił kwotę 8 148,00 zł. Jest to zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym.

6. Piecza zastępcza

W 2019 r. w pieczy zastępczej przebywało w rodzinie zastępczej spokrewnionej - 2 dzieci.

Wydatki poniesione przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolborzu na koszty związane z opieką i wychowaniem dziecka w pieczy zastępczej wyniosły w 2019 r. – **8 328,00 zł**

7. Świadczenia rodzinne.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Zasiłek rodzinny	614 016,00	5 339
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych:	333 079,00	2 435
	- z tytułu urodzenia dziecka	35 000,00	35
	- z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	80 680,00	207
	- z tytułu samotnego wychowywania dziecka	32 424,00	168
	- z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	40 980,00	398
	- z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	29 417,00	295
	- z tytułu dojazdu dziecka do miejscowości, w której znajduje się szkoła	34 707,00	503
	- z tytułu zamieszkania w miejscowości, w której znajduje się szkoła	7 458,00	66
	- z tytułu wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	72 413,00	763
3.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	77 000,00	77
4.	Zasiłek pielęgnacyjny	421 711,00	2 224
5.	Świadczenie pielęgnacyjne	580 299,00	370
6.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	68 320,00	111
7.	Świadczenie rodzicielskie	81 100,00	92
8.	Zasiłki rodzinne z dodatkami wypłacone z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”	71 520,00	1 454
	Razem świadczenia rodzinne:	2 247 045,00	12 02

8. Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2017 r. poz. 2092 z późn. zm.)

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Zasiłek dla opiekuna	23 660,00	39

**9. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
(Dz. U. z 2019 r. poz. 473)**

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Świadczenie za życiem	8 000	2

**10. Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych
(Dz. U. 2019 poz. 300 z późn. zm.)**

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Składki na ubezpieczenie emerytalno - rentowe	110 882,00	379

11. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. 2018 poz. 1510 z późn. zm.)

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	17 567,00	161

12. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Świadczenie z funduszu alimentacyjnego	19	117 450,00	336

13. Świadczenia wychowawcze 500+

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Świadczenie wychowawcze	925	7 028 393,90	14 052

14. Świadczenie „DOBRY START” – 300+

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Świadczenie dobry start	672	291 000,00	970

15. Ustawa o dodatkach mieszkaniowych z 21 czerwca 2001r. (Dz. U. 2017 poz. 180 z późn. zm.)

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Dodatek mieszkaniowy	7 265,84	46

16. Pomoc materialna dla uczniów

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba uczniów	Wydatki w zł
1.	Stypendium szkolne	68	59 464,17

IX. KULTURA I SPORT

Na terenie gminy Wolbórz funkcjonują dwie instytucje kultury:

- 1) Wolborskie Centrum Kultury im. Andrzeja Frycza-Modrzewskiego w Wolborzu,
- 2) Miejska Biblioteka Publiczna w Wolborzu z filiami w Goleszach Dużych i Polichnie.

Działalność Wolborskiego Centrum Kultury opiera się na trzech podstawowych gałęziach:

- 1) animator czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i dorosłych,
- 2) kreator życia kulturalnego na terenie miasta i gminy,
- 3) organizator wydarzeń kulturalnych.

W roku 2019 pracowało w Wolborskim Centrum Kultury 13 instruktorów, którzy prowadzili 22 grupy zajęć w różnych grupach wiekowych, w kategoriach: teatralne, gimnastyczne, plastyczne, malarskie, taneczne, wokalne, gra na gitarze, animacje, kulinaria. W ramach powyższych zajęć prowadzone są zespoły wokalne dla dorosłych Fermata, Cantare, Proszeniacy (dziecięcy zespół tańca ludowego), Wolborskie Nuty, Nad Wolbórką oraz dziecięce i młodzieżowe zespoły wokalne i taneczne.

Wolborskie Centrum Kultury współpracowało z wieloma instytucjami organizacjami działającymi nie tylko na terenie naszej gminy. W ramach tej współpracy organizowane były zebrania z mieszkańcami, różnego rodzaju szkolenia, warsztaty, seanse filmowe itp.

Wolborskie Centrum Kultury zorganizowało w 2019 roku 40 wydarzeń o różnej tematyce, zasięgu i skierowanych do różnych grup odbiorców, w których udział wzięło 11 029 osób (w tym 1 710 osób, które odwiedziło placówkę muzealną).

W „muzeum” miały miejsce okolicznościowe wystawy z wernisażami:

1. Wielkanoc w tradycji i obyczaju,
2. Noc Muzeów- w klimacie bluesa. Wystawa poświęcona zespołowi Brekout,
3. Wolborzanie w drodze do niepodległości - okolicznościowa wystawa upamiętniająca osiemdziesiątą rocznicę wybuchu II wojny światowej.

Warto w tym miejscu wskazać kilka, wybranych wydarzeń, które odbyły się w minionym roku:

1. Koncert Noworoczny TRZECH TENORÓW, w składzie: Krzysztof Marciniak, Dominik Sutowicz, Dawid Kwieciński,
2. Premierowe Spektakle Teatralne: Amatorskiego Teatru Dorosłych oraz Teatru Dzieci i Młodzieży,
3. Jubileuszowe XX Dni Wolborza (z plejadą gwiazd: Mateuszem Mijalem, Papa D., C- Boolem, Zakopowerem),
4. I Ogólnopolski Przegląd Zespołów Ludowych i Stołów Regionalnych oraz I Powiatowy Przegląd Twórców Ludowych,
5. Piknik Militaryny – śladami tamtych dni - upamiętniający 80-tą rocznicę wybuchu II wojny światowej,
6. XII Festiwal Letni w Kolegiacie Wolborskiej,
7. Koncert muzyki romskiej zespołu „Perła i Bracia”,
8. „Nie taki dwór straszny.... - poznamy Moniuszkę słowem i muzyką”- koncert zrealizowany z grantu Urzędu Marszałkowskiego w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Wolborza,
9. II Parada Talentów - wydarzenie organizowane we współpracy ze Stowarzyszeniem „Koło Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym” oraz Warsztatami Terapii Zajęciowej „Kubusie” z Wolborza dla uczestników zajęć w Warsztatach Terapii Zajęciowej, z całego województwa.
10. „Wśród nocnej ciszy” - Jarmark Bożonarodzeniowy - plenerowe kolędowanie, połączone z kiermaszami oraz wigilijnym poczęstunkiem, zorganizowane wspólnie z Parafią św. Mikołaja Biskupa w Wolborzu.

Główne kierunki rozwoju Miejskiej Biblioteki Publicznej w Wolborzu wraz z filiami to: poprawa jakości i poszerzenie oferty korzystania z usług placówki, aby zaspokoić potrzeby wszystkich grup użytkowników. Ideą instytucji jest stworzenie przyjaznego miejsca, które odwiedza się z przyjemnością, po to, by korzystać ze zbiorów bibliotecznych oraz uczestniczyć w życiu kulturalnym. Biblioteka jest placówką uniwersalną. Gromadzi i udostępnia materiały ze wszystkich dziedzin

wiedzy, dla wszystkich grup użytkowników; książki naukowe, popularnonaukowe, literaturę piękną dla dorosłych i dzieci, dokumenty życia społecznego i regionalia. Wśród inicjatyw organizowanych przez MBP w Wolborzu jest corocznie gminne Narodowe Czytanie, angażujące lokalną społeczność, popularyzujące czytelnictwo, zwracające uwagę na bogactwo polskiej literatury, potrzebę dbałości o polszczyznę oraz wzmocnienie poczucia wspólnej tożsamości. Biblioteka włącza się również w obchody Tygodnia Bibliotek, organizując spotkania autorskie z pisarzami i innymi twórcami, Tydzień z Internetem, organizuje pikniki rodzinne integrujące społeczność lokalną oraz mikołajkowe spotkania z literaturą dla czytelników biblioteki.

W zasobach Miejskiej Biblioteki Publicznej znajduje się 36 902 woluminów, czyli na 1 000 mieszkańców (ludność 7 787 - dane z GUS) daje 4 738,92 liczba wypożyczeń na 1 000 mieszkańców to 2 422,50. Liczba wydarzeń kulturalnych, dla których organizatorem była Miejska Biblioteka Publiczna to 350.

Gmina wspiera rozwój kultury fizycznej poprzez dofinansowanie działalności klubów sportowych i współorganizowanie imprez sportowych.

Na działalność sportową z budżetu Gminy w 2019 roku wydano kwotę **611 572,86 zł**.

Na terenie gminy funkcjonuje **Towarzystwo Sportowe „SZCZERBIEC”**. Klub jest klubem jednosekcyjnym w dyscyplinie piłki nożnej. Posiadał 6 drużyn zrzeszał 120 zawodników. Klub zatrudniał łącznie 6 trenerów - instruktorów. W styczniu 2019 r. Towarzystwo Sportowe było współorganizatorem Halowych Mistrzostw Okręgu Piotrkowskiego Seniorów – XVIII Turnieju Halowego Piłki Nożnej im. Zdzisława Bińka, (nasza drużyna zakończyła udział w rozgrywkach na 6 miejscu). W lutym Towarzystwo zorganizowało III Memoriał Halowy im. Sebastiana Urbaszka. Był to halowy turniej piłki nożnej dla chłopców z rocznika 2005/2006. W tym turnieju nasza drużyna zwyciężyła. Zespół z rocznika 2007/2008 uczestniczył w międzynarodowych turnieju piłki nożnej w Głuchołazach i czeskich Mikulowicach, gdzie okazał się najlepszy. Kolejny sukces odniosła drużyna rocznika 2005/2006, która wygrała turniej halowy w Łodzi odnosząc w finale znamienne zwycięstwo nad drużyną Widzewa Łódź. Swoją turniej wygrała także nasza najmłodsza drużyna z rocznika 2011/2012, która w rozgrywanym w Moszczenicy - II Memoriał Krzysztofa Sławskiego okazała się najlepsza. Drużyny młodzieżowe uczestniczyły w turniejach halowych, międzynarodowych i organizowanych na terenie województwa i powiatu.

Dzieci i młodzież szkół z terenu gminy podnosiły swoje umiejętności podczas zajęć organizowanych przez **Ludowy Uczniowski Międzyszkolny Klub Sportowy**.

Ósmy sezon funkcjonował obiekt sportowy „Orlik”. Na obiekcie znajdują się nie tylko boiska wielofunkcyjne i piłkarskie, ale również siłownia, boisko trawiaste. Statystycznie średnio w zajęciach uczestniczyło systematycznie 300 osób miesięcznie. Największa grupa to dzieci w wieku przedszkolnym i szkół podstawowych.

Popularnością cieszyły się zajęcia na sali sportowej przy Publicznym

Gimnazjum a następnie przy Szkole Podstawowej w Wolborzu i sali gimnastycznej w Golezszach Dużych. Obiekty były udostępniane:

- a) grupom zorganizowanym i osobom indywidualnym zgodnie z regulaminem,
- b) klubom i organizacjom sportowym,
- c) dzieciom i młodzieży.

Od 2014 r. w Komornikach funkcjonuje boisko sportowe wielofunkcyjne. Można na nim grać w koszykówkę, siatkówkę, mini piłkę nożną, unihokej, tenisa ziemnego. Rada Miejska w Wolborzu w dniu 27 marca 2018 r. na wniosek burmistrza podjęła uchwałę Nr XLIII/319/2018 w sprawie szczegółowych zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz rodzajów i wysokości stypendiów sportowych, nagród i wyróżnień, umożliwiła ona promowanie wolborskich talentów sportowych. W 2019 r. przyznano 5 stypendiów i 2 nagrody.

X. OCHRONA ZDROWIA

Gmina Wolbórz nie posiada własnych podmiotów leczniczych. Świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej na terenie gminy udzielają dwa podmioty:

- 1) Amicus – Med. Sp. J. ul. Sportowa 32/34, Wolbórz,
- 2) Przychodnia w Wolborzu, ul. Sportowa 7, działająca w ramach Powiatowego Centrum Matki i Dziecka w Piotrkowie Trybunalskim.

Z podstawowej opieki zdrowotnej na terenie gminy korzysta 7 412 mieszkańców. Ponadto przy Szkole Podstawowej w Wolborzu funkcjonuje Gabinet Stomatologiczny, zgodę na leczenie wyraziło 80% rodziców dzieci uczęszczających do szkoły. Gabinet współpracuje również z pozostałymi placówkami oświatowymi.

W 2019 r. zorganizowano konkurs ofert na realizację zadań z zakresu opieki zdrowotnej, w rodzaju rehabilitacja lecznicza dla mieszkańców gminy. Na ten cel przeznaczono kwotę 48 000,00 zł. Wykonawcą usługi była firma Amicus-Med R.W. Szymańscy Sp. j. w Wolborzu. Z rehabilitacji skorzystały – 183 osoby. Ponadto zawarto z Miastem Tomaszów Mazowiecki porozumienie w sprawie powierzenia wykonywania zadania publicznego z zakresu ochrony zdrowia realizowanego przez Ośrodek Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych w Tomaszowie Mazowieckim. Wartość zadania 10 008,00 zł. Z rehabilitacji skorzystało przeciętnie 6 osób miesięcznie. Ilość zabiegów 423 rocznie, wartość 7 614,00 zł.

Picie i nadużywanie alkoholu jest jednym z czynników ryzyka wystąpienia wielu chorób. Alkohol działając na organizm człowieka przyspiesza zmiany nastroju, osłabia koordynację, zdolność podejmowania decyzji, pozbawia hamulców.

Liczba zgłoszonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przypadków nadużywania alkoholu – 16.

Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w poszczególnych kategoriach, w odniesieniu do limitów ustalonych dla sprzedawców detalicznych – sklepy i miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych – gastronomia, aktywnych na dzień 31.12.2019 r. zawiera poniższa tabela:

Rodzaj zezwoleń	Lokale gastronomiczne		Sklepy		Razem	
	Limit	Liczba zezwoleń aktywnych	Limit	Liczba zezwoleń aktywnych	Limit	Liczba zezwoleń
A - piwo	30	13	35	25	65	38
B - wino	20	8	35	24	55	32
C - wódka	20	8	35	24	50	32
Razem:	70	29	105	73	175	102

Liczba mieszkańców w gminie Wolbórz na dzień 31.12.2019 r.: 7 729 osób.

Liczba mieszkańców powyżej 18 roku życia: 6 211 osób.

Średnie wydatki na zakup napojów alkoholowych na podstawie wartości sprzedaży z 2019 r. po odjęciu wartości wykazanych przez podmioty prowadzące sprzedaż, w których w większej mierze nabywcami są turyści i osoby spoza terenu gminy:

1. na jednego mieszkańca gminy :

a) rocznie: 772,00 zł

b) miesięcznie: 64,00 zł

2. na osobę pełnoletnią:

a) rocznie: 960,00 zł

b) miesięcznie: 80,00 zł

3. średnie wydatki na rodzinę (2+2):

a) rocznie: 3.088,00 zł

b) miesięcznie: 257,00 zł

Spożycie poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych przypadające na jednego dorosłego mieszkańca gminy Wolbórz, w skali roku:

a) piwo – 2.427.740,00 zł : 6,00 zł = 404.623 litrów : 6 211 osób = 65 litrów tj. ok. 130 butelek;

b) wino – 480.393,00 zł : 24,00 zł = 20.016 litry : 6 211 osób = 3,2 litra tj. ok. 5,4 butelek;

c) wódka – 3 054.940,00 zł : 56,00 zł = 54.553 litry : 6 211 osób = 8,7 litra tj. ok. 17,4 butelki.

Szacunkowe spożycie 100% alkoholu na jednego dorosłego mieszkańca Gminy Wolbórz wynosi :

1) „A” – 404.623 litry – 5% alkoholu tj. 20.231 litrów 100% alkoholu;

- 2) „B” - 20.016 litrów – 12% alkoholu tj. 2.402 litry 100% alkoholu;
3) „C” - 54.454 litry – 40% alkoholu tj. 21.821 litrów 100% alkoholu.

Razem: 44.454 litry ; 6.211 osób = **7,2 litra** 100% alkoholu na jedną dorosłą osobę.

W oparciu o dane statystyczne spożycie 100% alkoholu przez jedną dorosłą osobę w Polsce wynosi około 11 litrów.

XI. BEZPIECZEŃSTWO i OCHRONA PRZECIWPÓŻAROWA

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o policji (Dz. U. z 2019 r. poz. 161) Komendanci Policji składają roczne sprawozdanie ze swojej działalności, a także informacje o stanie porządku i bezpieczeństwa publicznego właściwym wojewodom, starostom, wójtom (burmistrzom lub prezydentom miast), a także radom powiatu i radom gmin.

W dniu 19 lutego 2020 r. do Burmistrza Wolborza wpłynęło sprawozdanie z zakresu pracy Komisariatu Policji w Wolborzu i Posterunku Policji w Moszczenicy. Sprawozdanie było omawiane przez Komendanta Komisariatu Policji w Wolborzu na posiedzeniu Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Porządku Publicznego oraz Sesji Rady Miejskiej w dniu 21 lutego 2020 r.

1. Policjanci przeprowadzili w 2019 r. – 2 298 interwencji, w tym interwencje na terenie miasta i gminy Wolbórz – 840.
2. Zatrzymali 34 (2018 – 38) sprawców przestępstw oraz 14 (2018 – 55) nietrzeźwych kierujących pojazdami mechanicznymi i rowerami.
3. Ujawnili i zatrzymali 40 (2018 – 40) osób poszukiwanych w celu ustalenia miejsca pobytu i doprowadzenia do Aresztu śledczego.
4. Nałożyli 636 (2018 - 460) mandatów karnych.
5. Sporządzono 65 (2018 - 63) wniosków o ukaranie do Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim.
6. Przeprowadzono łącznie 232 (2018 – 210) postępowań o wykroczenia.

Komisariat Policji w Wolborzu	Gmina Wolbórz		Gmina Moszczenica		Gmina Czarnocin	
	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
Wykroczenia	71	106	115	106	19	27

Na terenie gminy i miasta Wolbórz łącznie przeprowadzono 83 postępowania karne, w tym o przestępstwa kryminalne oraz czynności sprawdzające.

Gmina Wolbórz sfinansowała w roku 2019 służby ponadnormatywne oraz zakup drukarek. Łączna kwota pomocy **5 000,00 zł**.

Przetawione informacje dają podstawę do stwierdzenia, że mieszkańcy naszej gminy czują się bezpiecznie w miejscu swojego zamieszkania.

Na terenie gminy Wolbórz działa 14 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. Liczba członków zwyczajnych 547, w tym mężczyzn 513, kobiet 34. Liczba członków honorowych 40, wspierających 257. Liczba członków zwyczajnych mogących brać bezpośrednio udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych 148 w tym 147 mężczyzn i 1 kobieta.

Liczba wyjazdów – 237, liczba roboczogodzin (akcje ratownicze i szkolenia) - 2 898.

Wypłacono ekwiwalent pieniężny na łączną kwotę **47,7 tys. zł.**

Środki na działalność OSP:

- z budżetu gminy, który w 2019 r., zamknął się na ten cel kwotą **214 tys. zł** refundowane są ubezpieczenia, badania techniczne i zakupy niezbędnych materiałów do utrzymania w sprawności wszystkich samochodów pożarniczych OSP na terenie gminy, jak również zakupy sprzętu i materiałów,
- z środków gminy w kwocie 123,5 tys. zł oraz Państwowej Straży Pożarnej w kwocie 20 tys. zł zakupiony został samochód pożarniczy RENAULT Trafic dla OSP Prosenie.

W 2019 r. szkolenie podstawowe odbyło – 9, ratownictwa technicznego – 3, kierującego działaniem 1, naczelników – 8, LPR współdziałanie – 3, druhowie uczestniczyli w szkoleniach doskonalących.

Wspólnie z dyrekcjami szkół i przedszkola są organizowane konkursy plastyczne o ochronie przeciwpożarowej oraz eliminacje gminne „Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej”.

Samochód strażacki zakupiony dla OSP Prosenie

Obrona cywilna realizowana jest przez:

- opracowany w 2003 r. i aktualizowany na bieżąco "Plan obrony cywilnej gminy Wolbórz" składający się z IV części: "Ocena zagrożenia i zamiar realizacji zadań obrony cywilnej", "Plan ewakuacji i przyjęcia ludności", "Plan zabezpieczenia logistycznego działań obrony cywilnej", "Plan działania obrony cywilnej w procesie osiągnięcia wyższych stanów gotowości obronnej",
 - opracowany w 2005 r. i aktualizowany na bieżąco „Plan przygotowań publicznej i niepublicznej służby zdrowia gminy Wolbórz na potrzeby obronne państwa” zatwierdzony przez Wojewodę Łódzkiego,
 - opracowany w 2005 r. i aktualizowany na bieżąco „Plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych gminy Wolbórz”,
 - magazyn sprzętu OC znajduje się w budynku WCK w Wolborzu,
- obecnie tworzone są od nowa formacje obrony cywilnej; począwszy od powołania komendanta, do utworzenia Drużyny Wykrywania i Alarmowania – 8 osób.

XII. SPRAWY ADMINISTRACYJNE

W Urzędzie Miejskim na stanowiskach urzędniczych w 2019 roku zatrudnionych było 41 pracowników, liczba ta nie uległa zmianie od 2017.

Przeciętny czas oczekiwania na wydanie dowodu osobistego wynosi 3 tygodnie czas oczekiwania spowodowany jest produkcją dokumentu.

Referat Finansowo-Księgowy i Podatków wystawił 4 952 decyzji podatkowych, 1 decyzja została zaskarżona do Samorządowego Kolegium Odwoławczego. SKO utrzymało w mocy decyzję, następnie przekazana do WSA.

XIII. PARTYCYPACJA OBYWATELSKA (FUNDUSZ SOŁECKI)

W 2019 r. konsultacjom społecznym poddano projekt „Programu współpracy gminy Wolbórz z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2020”. Nikt nie wziął udziału w konsultacjach. Nie zostały zgłoszone inicjatywy lokalne zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

W gminie nie jest tworzony budżet obywatelski. Formą budżetu partycypacyjnego jest Fundusz sołecki. Są to środki finansowe wyodrębnione w budżecie gminy, które są zagwarantowane dla sołectw na wykonanie przedsięwzięć służących poprawie warunków ich życia. To zebranie wiejskie – czyli mieszkańcy danego sołectwa podejmują decyzje na co mają zostać wykorzystane ww. środki finansowe. Dlatego też, to samym mieszkańcom zależy na tym, aby środki były wydawane w sposób prawidłowy i efektywny. Dzięki funduszowi sołeckiemu nastąpił

znaczny wzrost aktywności społecznej i inicjatyw obywatelskich na terenach wiejskich. Frekwencja na zebraniach wiejskich dotyczących funduszu sołeckiego przedstawiała się następująco: Bogusławice: 1% Brudaki: 13 % Golesze Duże: 5% Kaleń: 12% Komorniki: 8% Kuznocin: 6% Lubiaszów: 8% Lubiatów: 8% Młoszów: 3% Młynary: 9% Polichno: 4% Proszenie: 2% Psary Lechawa: 13% Psary Stare: 8% Psary Witowskie: 8% Stanisławów: 9% Studzianki: 6% Swolszewice Duże: 6% Świątniki: 10% Wolbórz: 1% Żarnowica Duża: 8% Żywocin: 3%.

W 2019 r. z Funduszu Sołeckiego skorzystało 19 sołectw. Środki planowane 389 221,14 zł, wykorzystane **386 719,00 zł**.

Liczba i wartość dotacji udzielonych organizacjom pozarządowym na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie oraz ustawy o finansach publicznych przedstawia się następująco:

- zadania publiczne z zakresu ratownictwa wodnego:
Rejonowe Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Piotrkowie Tryb. – 3 000,00 zł
- upowszechnianie kultury fizycznej i sportu:
Towarzystwo Sportowe „Szczerbiec” Wolbórz – 110 000,00 zł
Ludowy Uczniowski Międzyszkolny Klub Sportowy „Wolbórz” – 30 000,00 zł.

XIV. OŚWIETLENIE ULIC/DRÓG

Na terenie gminy jest 1 165 opraw oświetleniowych, w 82 obwodach. W poszczególnych sołectwach ilość opraw oświetleniowych przedstawia się następująco:

Bogusławice	81 – 6,95%	Brudaki	8 – 0,69%
Golesze Duże	87 – 7,47%	Kaleń	16 – 1,37%
Komorniki	38 – 3,26%	Kuznocin	31 – 2,66%
Lubiaszów	107 – 9,18%	Lubiatów	46 – 3,95%
Młoszów	32 – 1,62%	Młynary	26 – 2,75%
Polichno	37 – 3,18%	Proszenie	45 – 3,86%
Psary Lechawa	10 – 0,88%	Psary Witowskie	15 – 1,29%
Psary Stare	15 – 1,29%	Stanisławów	19 – 1,63%
Studzianki	43 – 3,69%	Swolszewice Duże	32 – 2,75%
Świątniki	15 – 1,29%	Wolbórz	377 – 32,36%
Żarnowica Duża	48 – 4,12%	Żywocin	37 – 3,17%

Konserwację oświetlenia ulicznego w roku 2019 r. przeprowadzała firma Zakład Elektroinstalacyjny ELKON – BABY z siedzibą w Babach. Łączny koszt prac

konserwacyjnych, remontowych i materiałów oraz udostępnienia infrastruktury PGE od instalacji urządzeń oświetlenia ulicznego wyniósł **101 326,65 zł**.

Koszty energii elektrycznej zużytej do oświetlenia: **177 302,71 zł**. Oświetlenie uliczne jest sukcesywnie corocznie rozbudowywane, w roku 2019 zainstalowano 12 lamp oświetleniowych w Goleszach Parceli – wartość inwestycji **22 000,00 zł** pokryta ze środków funduszu sołectkiego.

XV. INFRASTRUKTURA DROGOWA

Przez gminę Wolbórz przechodzi 12 kilometrowy **odcinek drogi krajowej S8**, która umożliwia bardzo dobre skomunikowanie ze światem. Droga Krajowa S8 niesie również dla gminy Wolbórz pewne nieprzewidywalne zagrożenia w przypadku wystąpienia zdarzeń drogowych, powodujących czasowe wyłączenie z ruchu odcinków S8 i kierowanie ruchu drogami powiatowymi i gminnymi niedostosowanymi do tak dużych obciążeń.

Przez teren Gminy Wolbórz przebiegają również **drogi powiatowe**:

- 1509E Białkowice - Lubiatów – Będków;
 - 1511E Baby – Wolbórz;
 - 1522E Piotrków Tryb. - Koło - Golesze – Godaszewice;
 - 1531E Srock - Baby- Młynary – Wolbórz;
 - 1533E Wola Moszczenicka – Prosenie;
 - 1536E Moszczenica – Młynary;
 - 1913E Bełchatów - Bogdanów - Wola Krzysztoporska – Siomki - Milejów- Przygłów - Koło - Wolbórz – Ujazd;
 - 4332E Tomaszów Maz. – Młoszów
- o łącznej długości 72 km.

Drogi gminne stanowią w myśl art. 1 i 2 ustawy drogi publiczne, których długość na terenie gminy Wolbórz wynosi 97,085 km w tym:

- drogi o nawierzchni twardej, nieulepszanej, tłuczniowej: 22,375 km,
- drogi o nawierzchni gruntowej: 5,650 km,
- drogi o nawierzchni bitumicznej: 69,660 km.

Drogi rowerowe: 2,200 km.

W roku 2019 ogółem na terenie gminy Wolbórz przebudowano 3,15 km dróg, w tym:

- Modernizacja drogi dojazdowej do pól w Lubiaszowie Nowym. Zakres robót obejmował wzmocnienie istniejącej podbudowy poprzez wykonanie drugiej warstwy podbudowy tłuczniowej dolomitowej o grubości 8 cm oraz dwukrotne powierzchniowe utwalenie nawierzchni emulsją asfaltową i grysami bazaltowymi. Długość przebudowanego odcinka drogi to 0,9 km. Szerokość wykonanej jezdni wynosi 4 m.

- Modernizacja drogi dojazdowej do pól w Marianowie poprzez wykonanie podbudowy z kruszywa gr. 10 cm oraz nawierzchni jezdni o grubości 8 cm i szerokości 3 m. Długość przebudowanego odcinka wynosi 0,15 km. W ramach inwestycji dokonano wymiany istniejącego przepustu na rowie przydrożnym.
- Przebudowa drogi powiatowej Nr 1522E na odcinku Koło - Golesze w zakresie przebudowy nawierzchni. W 2019 roku została podpisana umowa z Powiatem Piotrkowskim w sprawie udzielenia pomocy finansowej w formie dotacji celowej przez Gminę Wolbórz na przebudowę drogi Nr 1522E na odcinku Koło – Golesze w zakresie przebudowy nawierzchni na odcinku 0,75 km od granicy gminy w stronę miejscowości Lubiaszów Nowy. Koszty realizacji zadania zostały podzielone na Gminę Wolbórz i Powiat Piotrkowski w stosunku 50:50.
- Przebudowa drogi powiatowej Nr 1509E w m. Lubiatów w zakresie przebudowy nawierzchni. W 2019 roku została podpisana umowa z Powiatem Piotrkowskim w sprawie udzielenia pomocy finansowej w formie dotacji celowej przez Gminę Wolbórz na przebudowę drogi Nr 1509E w m. Lubiatów w zakresie przebudowy nawierzchni na odcinku 1,35 km. Zadanie będzie kontynuowane w 2020 r., ponieważ w 2019 roku wykonano planowane poszerzenie jezdni. Na 2020 rok planowane jest wykonanie nowej nawierzchni asfaltowej. Koszty zadania zostały podzielone w stosunku 50:50 pomiędzy Gminę Wolbórz, a Powiat Piotrkowski.

W 2019 r. przystąpiono lub wykonano następujące projekty:

- Projekt rozbudowy drogi gminnej do Chorzęcina. Proces projektowania rozpoczęto w 2018 r., kontynuowano i zakończono w 2019 r.
- Projekt przebudowy drogi powiatowej nr 1526E w miejscowości Swolszewice Duże w zakresie budowy chodnika, przebudowy nawierzchni jezdni z odwodnieniem oraz usunięciem kolizji z infrastrukturą techniczną. Proces projektowania został rozpoczęty w 2019 r.. Zakończenie zadania nastąpi w 2020 r. Projekt wykonywany jest w ramach pomocy rzeczowej dla Powiatu Piotrkowskiego.
- Wykonanie projektu przebudowy drogi powiatowej nr 1913E w zakresie skrzyżowań: ul. Świętokrzyskiej i Placu Jagiełły z ul. Modrzewskiego oraz ul. Sportowej i ul. Polnej z ul. Modrzewskiego w Wolborzu. Proces projektowania został rozpoczęty w 2019 r. i będzie kontynuowany w 2020 r. Zadanie realizowane jest w ramach pomocy rzeczowej dla Powiatu Piotrkowskiego.
- Wykonanie projektu przebudowy drogi gminnej w Polichnie. Proces projektowania został rozpoczęty w 2019 r.. Zakończenie zadania nastąpi w 2020 r.

Kanalizacja deszczowa.

W roku 2019 Gmina wykonała:

- Umocnienie wylotu rowu odprowadzającego wody opadowe i roztopowe do rzeki Goleszanki. Rów stanowi odbiornik wody z kanalizacji deszczowej terenów przemysłowych Wolborza – Prusinki. Zakres robót obejmował wykonanie materacy gabionowych z wypełnieniem kamieniem o gr. 15 cm na powierzchni 20 m², wykonanie narzutu kamiennego dna rzeki Goleszanka na powierzchni 12 m² oraz ułożenie płyt ażurowych w dnie i na skarpach rzeki Goleszanka.
- Dokumentację projektową kanalizacji deszczowej w ul. 1 Maja i ul. Grunwaldzkiej w Wolborzu. W ramach zadania wykonana została dokumentacja projektowa sieci kanalizacji deszczowej w ul. 1 Maja o długości około 300 mb i sieci kanalizacji deszczowej w ul. Grunwaldzkiej o długości około 130 mb. Realizacja projektu wpłynie na poprawę komfortu i bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Zapewnieni szybkie odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z dróg gminnych, których zastoiska, po wystąpieniu nawalnych opadów atmosferycznych mogą negatywnie wpływać na stan nawierzchni jezdni oraz bezpieczeństwo w ruchu drogowym.

Transport zbiorowy.

Gmina Wolbórz od kilku lat współpracuje w zakresie organizacji transportu zbiorowego z Gminą Miastem Tomaszów Mazowieckim i Gminą Wiejską Tomaszów Mazowiecki. W dniu 31 stycznia 2019 roku zawarte zostało Porozumienie Międzygminne w sprawie powierzenia zadania organizacji publicznego transportu zbiorowego Gminie Miasto Tomaszów Mazowiecki, obejmującego linie autobusowe:

- „2” Swolszewice Małe – Młoszów – Swolszewice Duże,
- „39” Wolbórz – Komorniki,
- „31” Swolszewice Iłki - Swolszewice Duże – Swolszewice Iłki.

XVI. MIESZKALNICTWO

Tworzenie warunków do zaspakajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej należy do zadań własnych gminy. Do realizacji tego zadania opracowany został Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wolbórz na lata 2019 - 2024 oraz podjęta została uchwała przez Radę Miejską w Wolborzu określająca zasady wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wolbórz. Zgodnie z wieloletnim programem Gmina Wolbórz posiadała 32 lokale mieszkalne, z czego 1 lokal znajdujący się w miejscowości Bogusławice został sprzedany. Z 31 lokali mieszkalnych wynajętych

jest 27, z czego z uwagi na niskie dochody ubiegających się o przydział lokalu, dla 14 lokali zawarte zostały umowy w najmie socjalnym.

W 2019 r. została zakończona inwestycja polegająca na przebudowie zdegradowanego budynku znajdującego się w miejscowości Bogusławice, na skutek czego gminny zasób mieszkaniowy zwiększył się o 11 lokali. W sierpniu i w październiku 2019 r. przekazano klucze do ośmiu lokali, w których zamieszkało 20 osób.

W 2019 r. również działalność gminy koncentrowała się na utrzymaniu składników zasobu mieszkaniowego w należyтым stanie technicznym zaspakajającym podstawowe potrzeby mieszkaniowe społeczności lokalnej.

XVII. WODOCIĄGI I KANALIZACJA

Eksploatacją szeroko rozumianych urządzeń wodno – kanalizacyjnych zajmuje się „Kom – Wol” Sp. z o. o. w Wolborzu, ul. Reymonta 36. **Została ona powołana uchwałą Rady Gminy Wolbórz z dnia 20 listopada 1993 r. Kapitał zakładowy Spółki wynosi 387 200,00 zł. Wszystkie udziały zostały objęte przez gminę Wolbórz.**

Uprawnienia zgromadzenia wspólników wykonuje Burmistrz Wolborza. Zadania Spółki to: eksploatacja **sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, eksploatacja oczyszczalni ścieków i stacji uzdatniania wody, wykonywanie sieci oraz przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych, usługi asenizacyjne, odśnieżanie itp.**

Spółka w 2019 r. oddała do użytkowania nowoczesny, proekologiczny budynek biurowy z halami gospodarczymi na wyposażenie i warsztat. Ekologiczne wykonanie i zasilanie budynku plasują go na liście najbardziej nowoczesnych budynków w gminie Wolbórz.

Nowa siedziba „Kom – Wol” Spółki z o.o.

Wodociągi

Zaopatrzenie terenu gminy w wodę opiera się o pobór wód podziemnych z ujęć: w Wolborzu, Polichnie, Kuznocinie, Swolszewicach Dużych i Żywocinie. Długość sieci wodociągowej eksploatowanej przez Spółkę „Kom – Wol” wynosi łącznie 146,75 km. Podłączonych do gminnej sieci było 2 990 odbiorców w ubiegłym roku przybyło ponad 60 nowych. Lokalnie rozbudowywana jest sieć wodociągowa. Wyposażonych w wodomierze jest 2 972 przyłączy. Odbiorców ryczałtowych pozostało 18. Ogólnie zainstalowanych wodomierzy jest 4 321, z czego 1 229 szt. stanowią tzw. podliczniki. Roczny pobór wody z gminnych ujęć wynosi ok. 600 tys. m³ wody. Sprzedaż wody kształtuje się na poziomie 78-80 % tej ilości w zależności od ujęcia.

Gmina Wolbórz podjęła działania w celu ograniczenia funkcjonowania ilości ujęć wodnych aby pozostały tylko trzy tj. Wolbórz, Polichno i Swolszewice Duże.

Od kilku lat Spółka w okresie letnim ma ogromne kłopoty z utrzymaniem odpowiedniego ciśnienia i dostarczaniem Odbiorcą odpowiedniej ilości wody ze stacji uzdatniania w Polichnie. W związku z czym Gmina Wolbórz wykonała projekt na rozbudowę i będzie przystępować do modernizacji tego ujęcia aby można było podać prawie dwukrotnie większą ilość wody z zastosowaniem nowoczesnych technologii uzdatniania.

W związku z planowanym wyłączeniem stacji uzdatniania w Kuznocinie. w 2019 r. wykonana została I część zadania połączenia wodociągów Wolbórz–Kuznocin na odcinku Wolbórz–Świątniki. Druga część zadania obejmuje wybudowanie wodociągu wraz z przyłączami od Świątnik do Lubiatowa i stacją podnoszenia ciśnienia.

Oczyszczalnie ścieków i kanalizacje

Gospodarka ściekowa Gminy Wolbórz opiera się na funkcjonujących trzech oczyszczalniach ścieków tj. Wolbórz, Psary Stare i Żarnowica. Ilość ścieków dostarczonych do oczyszczalni w roku 2019 wyniosła łącznie 199 449 m³, w tym dopływających kanalizacją sanitarną 186 920 m³ i 12 529 m³ dowożonych. Oczyszczalnie odbierają ścieki siecią kanalizacyjną od 1 871 dostawców.

▪ Oczyszczalnia ścieków w Wolborzu

Długość sieci obecnie wynosi 18,3 km łącznie tj. kolektory sanitarne grawitacyjne i rurociągi tłoczne usytuowane w Wolborzu i Bogusławicach. Na koniec roku do sieci podłączonych było 763 dostawców ścieków. Usługobiorców obciążono za 85 096 m³ ścieków. Wozem asenizacyjnym dowieziono 476 m³ ścieków. W systemie kanalizacyjnych pracuje 8 szt. przepompowni ścieków.

▪ Oczyszczalnia w Psarach Starych

Długość sieci kanalizacyjnej to: 7 km sieci grawitacyjnej oraz 5,8 km kanału tłoczego. Przyłączonych do sieci kanalizacyjnej na koniec 2019 r. było 210

użytkowników. W roku 2019 dostarczono do oczyszczenia 36 250 m³ ścieków. W systemie kanalizacyjnym pracuje 8 szt. przepompowni ścieków.

▪ **Oczyszczalnia ścieków w Żarnowicy**

Długość sieci kanalizacyjnej wynosi:

- sieć grawitacyjna Ø 160 ÷ 300 mm - 55 417 mb,
- kanał tłoczny Ø 75 ÷ 110 mm - 23 278 mb
- Ogółem: - 78 695 mb.

Przepompownie ścieków: **49 szt.**

Na dzień 31 grudnia 2019 r. podłączonych do kanalizacji było 898 dostawców nastąpił wzrost ilości przyłączy kanalizacyjnych o 24 szt. W roku 2019 dostarczono na oczyszczalnię siecią kanalizacyjną 65 574 m³ ścieków. Wozem asenizacyjnym dowieziono 12 053 m³ ścieków.

W listopadzie 2019 r. Gmina Wolbórz zakończyła modernizację oczyszczalni ścieków w Wolborzu. Inwestycja obejmowała zwiększenie przepustowości oczyszczalni z dotychczasowej $Q_{sr/d} = 283 \text{ m}^3$ do $Q_{sr/d} = 676 \text{ m}^3$ poprzez budowę reaktora biologicznego oraz innych urządzeń podnoszących efektywność oczyszczania ścieków. W ramach modernizacji oczyszczalnia została wyposażona w ogniwa fotowoltaiczne oraz będzie można prowadzić na niej odpowiednią gospodarkę osadami, za pomocą dwóch komposterów bębnowych. Jest to obiekt, który zapewni odbiór ścieków z nieskanalizowanych jeszcze części gminy.

XVIII. GOSPODAROWANIE ODPADAMI.

1. Liczba mieszkańców uiszczających opłatę za odbiór odpadów – 6 843.
2. Wysokość opłaty:
 - 1) 18,00 zł miesięcznie od jednej osoby – odpady segregowane,
 - 2) 36,00 zł miesięcznie od jednej osoby – odpady niesegregowane,
 - 3) 169,30 zł rocznie – nieruchomość wykorzystywana na cele rekreacyjno - wypoczynkowe (odpady segregowane),
 - 4) 507,90 zł rocznie – nieruchomość wykorzystywana na cele rekreacyjno - wypoczynkowe (odpady niesegregowane).
3. Przychody gminy - **1 005 502,28 zł**, w tym:
 - 1) opłata za odbiór odpadów komunalnych – 999 158,34 zł
 - 2) wpływy z tytułu kosztów upomnienia – 5 452,00 zł
 - 3) odsetki od nieterminowych płatności – 1 085,94 zł
4. Masa odpadów poddanych recyklingowi (łącznie z PSZOK) i odsetek tych odpadów:
 - 1) masa odpadów – 587,603 Mg
 - 2) odsetek odpadów – 44,39 %

5. Liczba dzikich wysypisk – 0 szt.
6. Masa odpadów zebranych selektywnie (łącznie z PSZOK) i odsetek tych odpadów:
 - 1) masa odpadów zebranych selektywnie – 1 323,479 Mg
 - 2) odsetek odpadów – 49,2 %
7. W 2019 r., w ramach samorządowego programu przyznającego uprawnienia członkom rodzin wielodzietnych, stosowana jest dopłata w kwocie 3,00 zł na osobę do miesięcznej opłaty za odpady komunalne. Z tej formy pomocy skorzystało kwartalnie średnio 830 osób posiadających Kartę Dużej Rodziny, na łączną kwotę 30 078,00 zł.

Gmina Wolbórz ma zabudowę rozproszoną, szczególnie w jej południowej części, w związku z tym, koszty transportu są wyższe niż w gminach o zabudowie zwartej.

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi stanowi dochód gminy, a środki z tejże opłaty nie mogą być wykorzystane na cele niezwiązane z pokrywaniem kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. W związku z czym gmina zobowiązana jest do ustalenia wysokości opłat ponoszonych przez mieszkańców na poziomie zabezpieczającym pokrycie kosztów funkcjonowania tego systemu. Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty:

- 1) odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
- 2) tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- 3) obsługi administracyjnej tego systemu;
- 4) edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Gmina może także z nich pokryć koszty usunięcia odpadów komunalnych z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania i magazynowania w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. Ustawodawca zakazał jednocześnie wykorzystywania tych środków na inne cele, niezwiązane z pokrywaniem kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Powyższa teza znajduje potwierdzenie w orzecznictwie sądów administracyjnych, w których przyjmuje się, iż „rada gminy podejmując uchwałę w przedmiocie stawek opłaty za gospodarowanie odpadami jest zobowiązana do dokonania rzetelnej i wnikliwej kalkulacji wysokości stawki, tak aby pobierane opłaty pokrywały rzeczywiste koszty związane z funkcjonowaniem systemu zagospodarowania odpadami na terenie gminy”.

XIX. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

W ostatnich latach odnotowano dużą intensyfikację rozwoju miejscowości, podejmuje się działania na rzecz rozwoju turystyki, przygotowuje się obszary stanowiące potencjalną ofertę gminy dla pozyskania inwestorów oraz rozwoju lokalnej przedsiębiorczości usług i działalności gospodarczej. Dla terenów inwestycyjnych przeznacza się działki przy trasie szybkiego ruchu z możliwością wykorzystania ich na cele produkcyjno – usługowo – magazynowe. Powyższe działania mają na celu rozwój gospodarczy Wolborza wykorzystujący uwarunkowania kulturowe i przyrodnicze miejscowości. Układ urbanistyczny Wolborza jest typowym układem miejskim, z wykształconym rynkiem i szeregiem ulic z zwartą zabudową murowaną. Przeważająca funkcja miejscowości to mieszkalnictwo i usługi. Dominuje parterowa, jednopiętrowa i dwupiętrowa zabudowa. Układ komunikacyjny miejscowości jest jak na tzw. „małe miasteczko” dość rozbudowany. W skład układu komunikacyjnego wchodzi drogi gminne, powiatowe jak również te o znaczeniu krajowym. Wolbórz posiada cechy typowo miejskie, wskazuje na to układ urbanistyczny, zabudowa, jak i infrastruktura, zarówno ta techniczna jak i społeczna. j

Gmina Wolbórz nie posiada planu zagospodarowania przestrzennego dla całego obszaru gminy. Na jej terenie obowiązuje 15 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych po roku 1995, obejmujących konkretne obszary, zgodne z obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Obowiązujące plany zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Wolbórz przedstawiono, poniżej, jako wykaz uchwał oraz teren objęty planem:

1. MPZP – uchwalony Uchwałą Rady Gminy w Wolborzu nr XVI/74/95 z dnia 28.12.1995 roku.

fragment terenu w obrębie Lubiaszów Stary przeznacza się ze strefy rekreacji na funkcję budownictwa jednorodzinnego – powierzchnia objęta planem 1,86 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Piotrkowskiego Nr 3 poz. 12 z dnia 18 marca 1996 r.

2. MPZP – uchwalony Uchwałą Nr XXXI/140/97 Rady Gminy w Wolborzu z dnia 19 czerwca 1997 roku

fragmenty terenu gminy Wolbórz przeznacza się na budowę gazociągu w/c Dn 400. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Piotrkowskiego Nr 2, poz. 17 z dnia 30.01.1998 r.

3. MPZP - uchwalony Uchwałą Rady Gminy Wolbórz Nr III/14/98 z dnia listopada 1998 r.

- fragment terenu lasów, łąk, i pól położonych w obrębie Wolborza przeznacza się pod zbiornik retencyjny – powierzchnia objęta planem 39,00 ha
- fragment terenu upraw rolnych przy drodze Wolbórz – Żarnowica przeznacza się pod budowę masztu telefonii cyfrowej - powierzchnia objęta planem 0,05 ha

- fragment targowiska położonego w obrębie Wolborza przy ul. Modrzewskiego, przeznacza się na cele handlu i usług - powierzchnia objęta planem 0,12 ha.
- fragment terenu położonego przy drodze z wsi Psary Stare do Gazomi Starej położony przy granicy Gminy Wolbórz z Gminą Moszczenica przeznacza się pod oczyszczalnię ścieków – powierzchnia objęta planem 2,55 ha.
- fragment terenu przy drodze Lubiaszów Nowy do Lubiaszowa Starego przeznacza się pod budownictwo mieszkaniowe – powierzchnia objęta planem 1,40 ha.
- fragment terenu na przedłużeniu wsi Polichno przeznacza się pod tereny usług i kultury – powierzchnia objęta planem 0,64 ha.
- fragment terenu przy drodze Golesze – Lubiaszów przeznacza się pod tereny budownictwa mieszkaniowego i usługowego – pow. objęta planem 6,0 ha.
- zmiana zapisu przy głównych drogach komunikacyjnych.

Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Piotrkowskiego nr 22, poz. Poz.362

4. MPZP – uchwalony Uchwałą Rady Gminy Wolbórz Nr XXVIII/202/2001 z dnia 15 czerwca 2001 r.

- fragment terenu gruntów rolnych położonych w obrębie Wolbórz „Gadki” przeznacza się pod tereny przemysłu i usług, powierzchnia objęta planem 5,28 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Nr 142, poz. 1693 z dnia 26 lipca 2001 r.

5. MPZP – uchwalony Uchwałą Rady Gminy Wolbórz Nr XXVIII/203/2001 z dnia 15 czerwca 2001 r.

- fragment terenu gruntów rolnych położonych w obrębie Wolborza przy ul. Reymonta przeznacza się na tereny przemysłu i usług - powierzchnia objęta planem 1,79 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 142, poz. 1694 z dnia 26 lipca 2001 roku.

6. MPZP – uchwalony Uchwałą Rady Gminy Wolbórz Nr XXXIV/246/2002 z dnia 8 lutego 2002 roku

- fragment terenu położonego przy drodze Lubiaszów Nowy do Lubiaszowa Starego przeznacza się na funkcję mieszkaniową, rekreacyjną i turystyczną, powierzchnia objęta planem 2,10 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 58, poz. 1243 z dnia 12 marca 2002 roku.

7. MPZP- uchwalony Uchwałą Rady Gminy Wolbórz nr XXXIX/269/2002 z dnia 21 sierpnia 2002 r.

- fragment terenu upraw rolnych i ogrodnich położony w obrębie Wolbórz – Zwierzyniec przeznacza się na tereny przemysłowo – usługowe - powierzchnia objęta planem 2,16 ha,
- fragment terenu upraw rolnych i ogrodnich położony w obrębie Wolbórz – Prusinki przeznacza się pod centrum logistyczne, składy, magazyny, usługi, handel, produkcję materiałów budowlanych - powierzchnia objęta planem 10,00 ha,

- fragment terenu przylegającego do drogi S8 przy skrzyżowaniu z drogą powiatową relacji Wolbórz – Koło z terenu upraw rolnych i ogrodnich, ośrodków usługowych, funkcji mieszkaniowo-usługowej, ochrony ekologicznej przeznaczona się pod budowę węzła komunikacyjnego - powierzchnia objęta planem 6,00 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Województwa Łódzkiego Nr 266, poz. 3292 z dnia 30 października 2002 roku.
- 8. MPZP – uchwalony Uchwałą Rady Gminy w Wolborzu Nr VII/47/03 z dnia 25 kwietnia 2003 r.**
 - fragment terenu upraw rolnych w obrębie Wolbórz – Prusinki przeznaczona się pod centrum logistyki, handel, produkcję materiałów budowlanych, składy, magazyny, powierzchnia objęta planem 20 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 158, poz. 1560 z dnia 14 czerwca 2003 r.
- 9. MPZP – uchwalony Uchwałą Rady Gminy Wolbórz nr IX/59/2003 z dnia 30 czerwca 2003 r.**
 - fragment terenu upraw rolnych położony w obrębie Wolbórz - Zagórki przeznaczona się pod tereny przemysłu i usług wraz z obiektami towarzyszącymi, technicznymi i technologicznymi, powierzchnia objęta planem 12,65 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 207, poz. 1974 z dnia 28 lipca 2003 r.
- 10. MPZP – uchwalony Uchwałą Rady Gminy w Wolborzu nr XXI/118/04 z dnia 26 sierpnia 2004 r.**
 - fragment terenu upraw rolnych w obrębie Wolbórz - Prusinki przeznaczona się pod tereny urządzeń elektroenergetycznych, powierzchnia objęta planem 2,01 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 278 poz. 2347 z dnia 14 października 2004 roku.
- 11. MPZP – uchwalony Uchwałą Rady Gminy Wolbórz Nr XII/79/2007 z dnia 19 września 2007 r.**
 - fragment terenu upraw rolnych położonych w obrębie Wolbórz – Prusinki przeznaczona się pod tereny logistyki, przemysłu, produkcji, usług i składów - powierzchnia objęta planem 45,51 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 325, poz. 2915 z dnia 17 października 2007 roku.
- 12. MPZP – uchwalony Uchwałą Nr XI/104/2011 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 31 sierpnia 2011 roku.**
 - tereny upraw rolnych położonych w obrębie Wolborza przeznaczona się pod obwodnicę Wolborza. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 302, poz. 3058 z dnia 18.10.2011 r.
- 13. MPZP - uchwalony Uchwałą Nr X/71/2015 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 30 czerwca 2015 roku.**
 - tereny upraw rolnych położonych w granicach fragmentu miasta Wolbórz przeznaczona się pod zabudowę mieszkaniową, usługową, produkcyjną

i magazynową oraz tereny rolnicze wody płynące i drogi – powierzchnia objęta planem 74 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 3229 z dnia 13 sierpnia 2015 r.

14. MPZP - uchwalony Uchwałą Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 28 kwietnia 2016 roku

- przeznaczenie podstawowe dla fragmentu w miejscowości Swolszewice Duże przeznaczona się pod zabudowę zagrodową, powierzchnia objęta planem 120,5 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego, poz. 2350 z dnia 23 maja 2016 r.

15. MPZP- uchwalony Uchwałą Nr XLVI/346/2018 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 28 czerwca 2018 roku

- część obszaru Gminy Wolbórz obejmującego fragment terenu miasta Wolbórz położonego w rejonie ul. Reymonta, oraz fragment terenu sołectwa Młynary z przeznaczeniem podstawowym pod tereny usługowe, zabudowy zagrodowej, tereny rolnicze i leśne wraz z infrastrukturą drogową. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego, poz. 3779 z dnia 19 lipca 2018 roku.

Rada Miejska w Wolborzu podjęła pięć uchwał o przystąpieniu do sporządzenia MPZP

1. Dla terenów obejmujących fragment miasta Wolbórz położonego w rejonie ul. Borek, obręb geodezyjny (09) Miasto Wolbórz gm. Wolbórz.
2. Dla terenów obejmujących fragmenty obrębu geodezyjnego Proszenie w miejscowości Proszenie gm. Wolbórz.
3. Dla terenów obejmujących fragmenty obrębu geodezyjnego Psary w miejscowościach Psary Stare, Psary-Lechawa, Psary Witowskie, gm. Wolbórz.
4. Dla terenów obejmujących fragment obrębu geodezyjnego Żarnowica w miejscowościach Żarnowica Duża i Żarnowica Mała.
5. Dla terenów obejmujących fragment obrębu geodezyjnego Polichno w miejscowości Polichno gm. Wolbórz.

Na terenie Gminy zlokalizowane są:

1. Maszty telefonii komórkowej (istniejące):

- 1) Działka nr ewid. 1680/2 obręb 9 miasta Wolbórz;
- 2) Działka nr ewid. 1681/2 obręb 9 miasta Wolbórz;
- 3) Działka nr ewid. 108/3 obręb Adamów;
- 4) Działka nr ewid. 37/1 obręb Bronisławów.

2. Istniejące elektrownie wiatrowe:

- 1) Działki nr ewid. 1646 , 1661 obręb Polichno; 1 turbina wiatrowa o mocy 2 MW;
- 2) Działka nr ewid. 61/6 obręb Żarnowica; 1 turbina wiatrowa o mocy 2 MW.
- 3) Działki nr ewid. 1648/2 i 1670 obręb Polichno; 2 elektrownie wiatrowe o łącznej mocy 4 MW;

3. Planowane elektrownie wiatrowe posiadające prawomocne decyzje środowiskowe:

- 1) Działka nr ewid. 259 obręb Świątniki; 3 turbiny o mocy 225 kW każda;
- 2) Działki nr ewid. 3 i 4 obręb Marianów; 2 turbiny wiatrowe o łącz. mocy 500 kW;
- 3) Działki nr ewid. 60 i 61 obręb Krzykowice; 1 elektrownia wiatrowa z 4 turbinami o mocy 0,9 MW;
- 4) 12 elektrowni wiatrowych wraz z drogami wewnętrznymi, placami manewrowymi oraz infrastrukturą towarzyszącą (liniami elektroenergetycznymi SN, kablami sterowania i telekomunikacyjnymi, dwunastoma stacjami kontenerowymi pomiarowymi i niezbędnymi urządzeniami elektroenergetycznymi) położonych w obrębach Polichno, Prosenie, Psary, Wolbórz, Żarnowica.

Gmina Wolbórz nie jest inwestorem żadnej z ww. inwestycji.

Na terenie Gminy Wolbórz obowiązuje Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wolbórz uchwalonego Uchwałą Nr XVII/159/2012 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 29 lutego 2012 roku. W październiku 2016 r. została przeprowadzona analiza i ocena aktualności Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wolbórz oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Od czasu wejścia w życie (11.07.2003 r.) ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym na terenie gminy Wolbórz, zaczęto wydawać decyzje o ustaleniu warunków zabudowy i decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Liczba wydawanych decyzji o warunkach zabudowy w roku 2019: **139**

Liczba wydawanych decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego: **42**

Na bazie art. 217 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. 2020 r. poz. 256.), Gmina wydaje zaświadczenia o przeznaczeniu działek w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla danego terenu. Liczba wydanych zaświadczeń: **252**

Ogólna sytuacja gospodarcza Polski, wzrost dochodów Polaków mają bezpośredni wpływ na decyzje o zakupie działki budowlanej i podjęciu inwestycji – budowy własnego domu, siedliska. W ostatnich latach nastąpiła stagnacja budownictwa jednorodzinnego z nieznacznym wzrostem w roku 2018. Stan ten obrazuje zestawienie ilości wydanych decyzjach tzw. WZiZT:

Lp.	Obręby geodezyjne	Ilość decyzji					Razem
		2019	2015	2016	2017	2018	
1.	Adamów	2	1	3	2	2	10
2.	Apolonka	1	2	3	1	2	9
3.	Bogusławice	3	3	7	8	10	32

4.	PGR Bogusławice	0	1	1	1	0	3
5.	Brudaki	0	2	4	0	0	6
6.	Dębsko	0	0	0	0	0	0
7.	Dobra Golesze	9	0	3	5	6	23
8.	Golesze	4	5	3	5	7	24
9.	Janów	6	3	4	5	6	24
10.	Kaleń	8	0	2	5	5	20
11.	Komorniki	2	8	6	4	7	27
12.	Krzykowice	0	0	1	0	0	1
13.	Kuznocin	2	4	3	0	2	11
14.	Kol. Żywocin	0	1	4	0	0	5
15.	Leonów	4	3	3	5	7	22
16.	Lubiaszów Nowy	15	12	10	12	13	62
17.	Lubiaszów Stary	5	4	13	9	11	42
18.	Lubiatów	5	4	0	2	2	13
19.	Marianów	1	1	0	0	0	2
20.	Młoszów	3	1	1	0	0	5
21.	Młynary	3	3	2	2	2	12
22.	Modrzewek	3	1	4	0	0	8
23.	Noworybie	0	1	0	0	0	1
24.	Polichno	9	9	3	3	5	29
25.	Proszenie	6	9	11	10	14	50
26.	Psary	0	4	2	5	5	16
27.	Stanisławów	4	2	4	4	6	20
28.	Studzianki	7	8	7	6	9	37
29.	Swolszewice Duże	9	14	9	11	11	54
30.	Świątniki	0	1	0	1	1	3
31.	Żarnowica	4	2	1	4	4	15
32.	Żywocin	4	2	4	1	1	12
33.	Miasto Wolbórz	20	29	21	25	27	122
Razem		139	140	139	136	165	720

Zgodnie z art. 57 ust. 1-3 na terenie gminy Wolbórz nie były wydawane decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym i wojewódzkim. Brak również wydanych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego na terenach zamkniętych.

W 2015 r. wykonano „Strategię Zrównoważonego Rozwoju Gminy Wolbórz 2014 -2022 r.”, która łącznie ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy stanowi do dzisiaj podstawę polityki w tym zakresie

XX. GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 65) do gminnego zasobu nieruchomości należą nieruchomości, które stanowią przedmiot własności gminy i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego gminy. Gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje Burmistrz Wolborza.

Gminny Zasób Nieruchomości może być wykorzystywany na cele rozwojowe gminy i zorganizowanej działalności inwestycyjnej, a w szczególności na realizację budownictwa mieszkaniowego oraz związanych z tym budownictwem urządzeń infrastruktury technicznej, a także na realizację innych celów publicznych.

Podstawą tworzenia gminnych zasobów nieruchomości są studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin uchwalane na podstawie przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Gmina może nabywać nieruchomości poprzez:

- 1) komunalizację – nieodpłatne nabycie własności nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa,
- 2) nabywanie nieruchomości poprzez zakup, zamianę oraz szeroko rozumianą działalność inwestycyjną,
- 3) decyzje administracyjne dotyczące wywłaszczenia, pierwokupu, zasiedzenia, nabycie spadku,
- 4) nieodpłatne nabycie od Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na cel publiczny zgodny z planem zagospodarowania przestrzennego gminy.

Gospodarowanie zasobem polega również na przygotowywaniu opracowań geodezyjno-prawnych i projektowych, dokonywaniu podziałów oraz scaleń i podziałów nieruchomości, także wyposażaniu ich w miarę możliwości, w niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej.

Z zastrzeżeniem wyjątków wynikających z ustaw, nieruchomości mogą być przedmiotem obrotu. W szczególności mogą być przedmiotem sprzedaży, zamiany i zrzeczenia się, oddania w użytkowanie wieczyste, w najem lub dzierżawę, użyczenia, oddania w trwałe zarząd, a także mogą być obciążane ograniczonymi prawami rzeczowymi, wnoszone, jako wkłady niepieniężne (aporty) do spółek.

Zestawienie gruntów na dzień 31.12.2019 r.

Lp.	Numer obrębu	Położenie	Powierzchnia w ha	Wartość gruntu w zł
1.	01	Adamów	4,0556	8 863,50
2.	03	Bogusławice	7,0924	166 290,82
3.	04	Bogusławice PGR	9,1105	340 957,89
4.	05	Bronisławów	4,0366	8 597,90
5.	06	Brudaki	4,1389	76 085,00
6.	08	Dobra Golesze	12,8550	157 478,60
7.	09	Golesze	6,1100	238 220,66
8.	10	Janów	2,0818	24 426,75
9.	11	Kaleń	3,3253	139 668,55
10.	12	Komorniki	8,0900	35 611,63
11.	13	Krzykowice	1,0376	7 791,80
12.	14	Kuznocin	1,1711	156,00
13.	15	Kolonia Żywocin	2,0534	145 092,28
14.	16	Leonów	8,0503	47 223,63
15.	17	Lubiaszów Nowy	7,2682	28 988,79
16.	18	Lubiaszów Stary	5,8833	264 478,45
17.	19	Lubiatów	14,7269	131 279,24
18.	20	Marianów	2,7550	58 552,47
19.	21	Młoszów	1,9080	200 810,16
20.	22	Młynary	7,6971	195 699,28
21.	23	Modrzewek	5,0858	132 594,21
22.	24	Noworybie	1,2107	392,00
23.	25	Polichno	13,5070	521 939,81
24.	26	Proszenie	12,3480	294 493,30
25.	27	Psary	19,3102	343 781,17

26.	28	Stanisławów	6,4302	163 994,55
27.	29	Studzianki	10,9572	48 588,78
28.	30	Swolszewice Duże	0,8241	12 497,93
29.	31	Świątniki	1,8759	45 688,00
30.	32	Wolbórz	119,9769	3 633 777,57
	32-1		7,2319	111 556,47
	32-2		3,6139	53 252,98
	32-3		6,5238	220 522,34
	32-4		16,4528	2 116 802,76
	32-5		10,6037	107 022,01
	32-6		53,6418	288 968,93
	32-7		2,8047	578,34
	32-8		2,3331	23 977,97
	32-9		9,9598	420 678,66
	32-10		6,8114	290 417,11
31.	33	Żarnowica	11,4207	777 784,36
32.	34	Żywocin	7,1942	391 632,18
		Razem	323,5879	8 643 437,26

Powierzchnia zasobu gminnego wynosi 323,5879 ha w tym zawarte są następujące rodzaje umów:

- 1) dzierżawy na cele rolnicze 56,4405 ha
- 2) dzierżawy na cele nierolnicze 1,2387 ha
- 3) trwałe zarząd 5,1691 ha
- 4) użytkowanie wieczyste 1,6397 ha
- 5) przekazanie mienia na rzecz sołectw 1,3317 ha

W 2019 r. nabyto do zasobu gminnego na podstawie:

- 1) notarialnych umów nabycia 0,3890 ha
- 2) decyzji lokalizacyjnej 0,0421 ha

W 2019 r. prowadzone były postępowania przetargowe w przetargach ustnych nieograniczonych na zbycie nieruchomości położonych w obrębach ewidencyjnych

Lubiaszów Stary, Golesze, Lubiatów i Bronisławów. W wyniku tych postępowań z zasobu gminnego zbyto działkę położoną w obrębie ewidencyjnym Bronisławów o pow.0,0921 ha. W trybie bezprzetargowym zbyty został lokal mieszkalny w budynku wielomieszkalnym w obrębie ewidencyjnym PGR Bogusławice wraz z udziałem w gruncie.

W ramach gospodarki nieruchomościami:

1. Prowadzone były 32 postępowania w sprawie podziałów nieruchomości.
2. Prowadzone były 30 postępowania z wniosków dotyczących gospodarki nieruchomościami.
3. Prowadzonych było 88 spraw dotyczących nadania numerów porządkowych dla nieruchomości.
4. Złożone zostały dwa wnioski o komunalizację mienia Skarbu Państwa.

Burmistrz Wolborza, zgodnie z ustawą o wspólnotach gruntowych prowadzi nadzór nad spółkami, których na terenie gminy Wolbórz funkcjonuje 8.

W 2019r. na terenie gminy Wolbórz wystąpiła klęska suszy, która objęła 22 sołectwa. W wyniku tego zjawiska poszkodowanych zostało 341 gospodarstw rolnych o ogólnej powierzchni 4506 ha oraz 40 gospodarstw z siedzibą w innej gminie. Prace związane z wyszacowaniem szkód wykonywała komisja powołana przez Burmistrza Wolborza.

XXI.OCHRONA ŚRODOWISKA

Zgodnie z „Programem opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Wolbórz” z budżetu Gminy Wolbórz pokrywane są świadczenia weterynaryjne mające na celu ograniczenie populacji zwierząt domowych – kotów i psów. W roku 2019 łącznie wykonano 33 zabiegi sterylizacyjne kotów i psów.

Na wnioski mieszkańców, przy ich znaczącej pomocy udało się w roku 2019 r. wyłapać i przekazać do schroniska 55 bezdomnych psów.

Zaadoptowanych zostało 38 psów wyłapanych z terenu naszej gminy, 8 psów mimo podjęcia leczenia, nie udało się uratować, a 4 psy poddano eutanazji ze względu na ich zły stan zdrowia bądź brak możliwości przystosowania do adopcji. Poddano na wniosek mieszkańców eutanazji 1 ślepy miot.

W 2019 roku złożonych zostało 21 wniosków w celu uzyskania pozwolenia na wycinkę drzew. Po przeprowadzeniu czynności sprawdzających i administracyjnych, wydanych zostało 19 decyzji (pozytywne) uwzględniających oczekiwania wnioskodawców i 2 decyzje (negatywne) odmawiające zgody na wycinkę drzew. W trybie zgłoszenia złożonych zostało 71 wniosków od osób fizycznych dotyczących usunięcia drzew z prywatnych posesji, do jednego z nich Gmina Wolbórz wniosła sprzeciw.

Bardzo ważnym zadaniem wykonywanym przez Gminę jest wydawanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach planowanych inwestycji. Proces wydawania decyzji podlega bardzo rygorystycznym procedurom administracyjnym. W roku 2019 prowadzono postępowania wszczęte w latach ubiegłych, które w 5 przypadkach zakończyły się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Wpłynęło kolejnych 6 wniosków o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach:

- 1 postępowanie zostało zawieszono – postanowienie o sporządzeniu Raportu o środowiskowych uwarunkowaniach inwestycji w pełnym zakresie,
- 3 decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach inwestycji zostały wydane,
- 2 postępowania w toku - w trakcie uzupełniania informacji zgodnie ze wskazówkami organów opiniujących.

W roku 2019 w ramach wspierania działań ekologicznych udzielone zostały dotacje do 4 przydomowych oczyszczalni ścieków na łączną sumę 14 tys. złotych. Gmina w ramach edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży wspiera inicjatywy sprzątania świata zabezpieczając logistycznie akcje.

XXII. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMÓW I STRATEGII

I. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wolbórz na lata 2018-2022

Program realizuje zadania, które wynikają z zapisów Uchwały Nr XLIV/324/2018 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wolbórz na lata 2018-2022 i Uchwały Nr XLIV/325/2018 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Program ten jest skierowany do lokalnej społeczności Gminy Wolbórz, w szczególności do:

- rodzin zagrożonych pojawieniem się przypadków przemocy ze strony członków rodziny,
- ofiar i świadków przemocy w rodzinie,
- sprawców przemocy w rodzinie,
- pracowników instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Głównym koordynatorem i inicjatorem realizowanych zadań jest Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W 2019 r. na wykonanie Gminnego Programu Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy przeznaczone zostały środki w kwocie 10 352,60 zł.

Cele programu i ich realizacja:

1. Podnoszenie świadomości społecznej poprzez profilaktykę i edukację w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Nazwa zadania	Realizacja
1.1 Upowszechnianie informacji na temat przemocy w rodzinie, m.in. w zakresie czynników zagrożenia oraz skutków i możliwości jej przeciwdziałania, w tym: a) udział w kampaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz organizacja lokalnych akcji, szkoleń i kampanii edukacyjnych, b) edukacja środowiska lokalnego poprzez: ulotki, plakaty, pogadanki, informacje w mediach lokalnych i in.	1. Zakup 3 plakatów informacyjnych pn. „Schemat przebiegu procedury Niebieskie Karty” . 2. Zakup ulotek o tematyce: „Przemoc w rodzinie a alkohol”, „Przemoc w rodzinie”, „Przemoc wobec dzieci”.
1.2 Gromadzenie i udostępnianie informacji o możliwościach uzyskania pomocy na terenie Gminy Wolbórz i powiatu piotrkowskiego (instytucje i organizacje udzielające pomocy oraz programy realizowane w zakresie problematyki przemocy w rodzinie), w tym: a) rozpowszechnienie informacji o dostępnych formach pomocy: psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, medycznej i socjalnej, b) wydanie ulotek/broszur informacyjnych dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie, c) utworzenie portalu internetowego dotyczącego problemu przemocy, „bazy danych” o miejscach pomocy, aktualizowanie przez MOPS.	Prowadzenie strony internetowej www.mopswolborz.pl , na której dostępne są informacje dotyczące problemu przemocy i dokumentacja z nią związana
1.3 Prowadzenie dla dzieci i młodzieży zajęć wychowawczych i informacyjno-edukacyjnych (placówki oświatowe), poprzez: a) realizację programów i zajęć profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży z zakresu uwrażliwienia na problem przemocy, radzenia sobie ze złością, rozwiązywania konfliktów itd., b) ewaluację realizowanych programów profilaktycznych -analiza efektów prowadzonych działań.	1. Przeprowadzenie warsztatów umiejętności społecznych dla dzieci i młodzieży –uczniów 13 klas IV –VIII Szkoły Podstawowej w Wolborzu. 2. Przeprowadzenie warsztatów dla uczniów Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego w Wolborzu pn. „Profilaktyka zachowań ryzykownych –przemoc”.
1.4 Wspieranie rodziny w jej funkcjach opiekuńczo-wychowawczych, promowanie wzorów dobrego rodzicielstwa, w tym: a) prowadzenie warsztatów umiejętności wychowawczych i konsultacji dla rodziców (radzenia sobie w sytuacji trudnych i innych), b) prowadzenie specjalistycznych szkoleń dla specjalistów pracujących z rodziną z dziećmi zagrożonymi przemocą /krzywdzeniem /zaniedbywaniem, c) zorganizowanie szkoleń dla kadr pedagogicznej dotyczących zachowań agresywnych wśród uczniów oraz przemocy w rodzinie.	Przeprowadzenie specjalistycznego szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie pn. „Postępowanie i interwencja kryzysowa wobec dzieci zagrożonych samobójstwem oraz samouszkodzających się” dla nauczycieli ze Szkoły Podstawowej w Wolborzu, Szkoły Podstawowej w Proszeniu oraz Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego w Wolborzu. Przeprowadzenie szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie pn. „Postępowanie i interwencja kryzysowa wobec dzieci zagrożonych

	samobójstwem oraz samouszkodzających się” dla nauczycieli ze Szkoły Podstawowej w Goleszach Dużych, Szkoły Podstawowej w Komornikach, Szkoły Podstawowej w Wolborzu. Łącznie 23 nauczycieli.
--	--

2. Zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie.

Nazwa zadania	Realizacja
2.1 Systematyczne i kompleksowe diagnozowanie zjawiska przemocy: zbieranie danych na temat osób doświadczających przemocy w rodzinie pozyskiwane ze wszystkich podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy.	Funkcjonowanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
2.2 Umacnianie współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami uczestniczącymi w realizacji Programu oraz współpracującymi w ramach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w tym: a) funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego, b) podejmowanie wspólnych inicjatyw na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szkole i środowisku lokalnym, c) realizacja procedury Niebieskiej Karty, zgodnie z obowiązującym trybem i sposobem powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowymi warunkami jego funkcjonowania, d) monitorowanie procedury Niebieskiej Karty oraz sytuacji rodzin po zakończeniu procedury Niebieskiej Karty.	Funkcjonowanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
2.3 Udzielanie kompleksowej pomocy i wsparcia dzieciom, i dorosłym będącym ofiarami i świadkami przemocy w rodzinie w tym: a) zapewnienie i poszerzenie oferty pomocowej dla osób dorosłych i dzieci, b) podejmowanie interwencji kryzysowej, c) zintegrowanie działań instytucji na rzecz podejmowania szybkiej interwencji, d) realizowanie programów psychoedukacyjnych i socjoterapeutycznych na rzecz osób doświadczających przemocy domowej, e) realizacja działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego osobom uwikłanym w przemoc domową, f) zapewnienie miejsc interwencyjnych osobom doświadczającym przemocy w rodzinie w ośrodkach wsparcia /schroniskach, g) zapewnienie miejsc dla dzieci krzywdzonych doznających przemocy, w których można interwencyjnie umieścić małe ofiary przemocy domowej (np. placówki opiekuńcze, rodziny zastępcze, pogotowia rodzinne), h) planowanie działań usprawniających skuteczność udzielanej pomocy i wsparcia, i) zapewnienie pomocy finansowej, rzeczowej, usługowej oraz innej umożliwiającej prawidłowe funkcjonowanie osób i rodzin, j) zapewnienie osobom doświadczającym przemocy dostępu do bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie: poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, interwencji kryzysowej i wsparcia, k) zapewnienie dostępu do bezpłatnego badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem	Prowadzenie poradnictwa psychologicznego w ramach pracy Punktów Konsultacyjnych w Wolborzu i Proseniu.

przemocy wobec najbliższych w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie,
l) realizacja lokalnej procedury zapewnienia bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom zgodnie z art. 12a ustawy o Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie.

3. Poprawa jakości działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Nazwa zadania	Realizacja
3.1 Prowadzenie działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, nadużywających alkoholu: a) rozpowszechnienie informacji na temat programów korekcyjno - edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie oraz podmiotów, które je realizują, b) motywowanie do udziału w programach korekcyjno - edukacyjnych osób stosujących przemoc w rodzinie, c) izolowanie osób stosujących przemoc od osób jej doświadczających, wykorzystując obowiązujące rozwiązania prawne, np.: zakaz kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną, nakaz opuszczenia mieszkania, nakaz tymczasowego aresztowania, d) odseparowanie osób stosujących przemoc w rodzinie od osób doznających przemocy poprzez zapewnienie im miejsca schronienia e) motywowanie do ograniczania spożycia alkoholu lub do podjęcia leczenia odwykowego przez GKRPA, f) kierowanie na terapie odwykowe do placówek lecznictwa odwykowego.	2 osoby wzięły udział w programie korekcyjno-edukacyjnym, 15 osób zgłoszono do GKRPA.

4. Zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Nazwa zadania	Realizacja
4.1 Organizacja specjalistycznych szkoleń dla grup zawodowych realizujących zadania w ramach systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym: a) badanie potrzeb szkoleniowych, b) realizacja szkoleń, warsztatów umożliwiających podnoszenie wiedzy i umiejętności pracowników instytucji i organizacji uczestniczących w Programie, w tym przedstawicieli Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i grup roboczych, c) organizowanie warsztatów ukierunkowanych na współpracę Interdyscyplinarną, d) przygotowanie osób w zakresie rozpoznawania i reagowania na sytuacje przemocy domowej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, e) uruchomienie i realizacja superwizji (pomocy psychologicznej) w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla grup zawodowych działających w obszarze przemocy w rodzinie.	5 osób wzięło udział w warsztatach/szkoleniach.

II. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019, stanowi lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, jak i zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020, przyjętym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy Wolbórz na rok 2019 r. przyjęty został do realizacji przez Radę Miejską w Wolborzu uchwałą Nr II/18/2018 z dnia 28 listopada 2018 r., ze zmianą Uchwałą Nr XV/155/2019 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 28 listopada 2019 r. na wykonanie, którego przeznaczone zostały środki finansowe w kwocie 195 000,00 zł.

Nadrzędny cel Programu – „Ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zjawiska picia alkoholu, używania narkotyków i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież”.

Cel główny realizowany przez 4 cele szczegółowe w następujących obszarach: promocja zdrowia, profilaktyka oraz redukcji szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa. Działania realizowane w obszarze promocji zdrowia (działania informacyjne, edukacyjne), celem podniesienia wiedzy ogółu społeczności Gminy Wolbórz oraz wybranych grup docelowych na temat problemów związanych z używaniem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych. Podniesienia kwalifikacji zawodowych osób pracujących w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Działania realizowane w obszarze profilaktyki służą wspieraniu i rozwojowi programów profilaktyki uniwersalnej i selektywnej. Działalność zapobiegawcza, wdrażanie oferty skutecznych, rekomendowanych programów profilaktycznych, poszerzenie oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczej, rozwijanie kompetencji wychowawczych rodziców i wychowawców sprzyjających budowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży. Kontynuowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania narkomanii ukierunkowanych na młodzież. Zbiorowość ta stanowi grupę podwyższonego ryzyka korzystania z substancji psychoaktywnych. Monitorowanie ryzykownych zachowań młodzieży związanych z korzystaniem z alkoholu lub narkotyków. W obszarze redukcji szkód i rehabilitacji zdrowotnej, społecznej

i zawodowej realizowane są działania zmierzające do poszerzenia i udoskonalenia oferty w zakresie leczenia, rehabilitacji i redukcji szkód osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin oraz podniesienia jakości pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie w szczególności z problemem alkoholowym. Głównymi realizatorami Programu była Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana Zarządzeniem Burmistrza Wolborza oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – koordynator Programu. W 2019 roku środki finansowe przeznaczone na realizację zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii zostały podzielone w zdecydowanej większości na działania związane z profilaktyką. Finansową podstawę realizacji GPPiRPA stanowią dochody gminy z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Analizę wydatkowanych w 2019 r. środków finansowych w kwocie 138 497,39 zł na realizację zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz kwotę 6 104,92 zł na realizację zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii przedstawia poniższa informacja.

Lp.	Zadania szczegółowe	Ilość środków finansowych przeznaczonych na realizację działania	Wskaźniki osiągnięcia celu	Czas realizacji	Realizator zadania
1.	Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych dotyczących podnoszenia wiedzy mieszkańców Gminy Wolbórz, na temat zagrożeń wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych:	5 684,75 A-85154 1 476,00 N-85153			
1.1.	Zakup kampanii „Dopalacze – powiedz STOP” dla placówek oświatowych.	1 476,00 N-85153	100 osób	29.11 9.12. 2019	GKRPA
1.2.	Wspieranie edukacji osób działających w obszarze profilaktyki uzależnień poprzez zakup literatury fachowej z zakresu uzależnień i przemocy –miesięcznik REMEDIUM.	389,00 A-85154	dla pedagoga szkolnego		Szkoła Podstawowa Golesze Duże
1.3.	Prowadzenie działań informacyjnych o dostępnej ofercie pomocy dla rodzin zagrożonych wykluczeniem popularyzowanie informacji i wiedzy o grupach samopomocowych AA i Al.-anon i miejscach spotkań grup działania informacyjne na temat zagrożeń wynikających z picia alkoholu przez młodzież	3 393,75 A -85154	MOPS Wolbórz- ulotki, strona internetowa, Gazetka, pracownicy socjalni, GKRPA, profilaktyczna KOMIKS-KAC oraz broszury dla placówek SP Wolbórz	cały rok	GKRPA i szkoły podstawowe

1.4	. Materiały profilaktyczne na temat przeciwdziałania przemocy dla młodzieży i rodziców.	1 002,00 A-85154	Materiały profilaktyczne na temat cyberprzemocy dla ZSCKU		ZSCKU
1.5	Szkolenie dla właścicieli sklepów	900,00 A-85154	10 przedsiębiorców	4.09. 2019	GKRPA Firma Progres Kamil Borkowski

Obszar działania: PROFLAKTYKA Cel szczegółowy nr 2:

Zmniejszenie popytu na używanie substancji psychoaktywnych, poprzez upowszechnianie i wdrażanie oferty programów profilaktycznych o potwierdzonej skuteczności.

Lp.	Zadania szczegółowe	Ilość środków finansowych przeznaczonych na realizację działania	Wskaźniki osiągnięcia celu	Czas realizacji	Realizator zadania
2.	Realizacja programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii oraz promocja zdrowia psychicznego				
2.1.1	Profilaktyka zachowań ryzykownych-zajęcia dla klas VI, VII i VIII oraz spotkania z rodzicami	380,00 A-85154	34 uczniów 45 rodziców SP Komorniki	30.01.2019 15.03.2019	Fundacja Promocji Zdrowia Psychicznego Vis Salutis Mirosław Świech
2.1.2	Szkolenie dla pedagogów szkolnych zwiększające kompetencje wychowawcze w obszarze profilaktyki.	2 800,00 A-85154	2 pedagogów szkolnych /SP Komorniki i ZSCKU/	2.12-5.12. 2019	realizator Oficyna Profilaktyczna Kraków
2.1.3	Badanie młodzieży narkotestami	600,00 N-8515	30 uczniów ZSCKU	17 i 22.10. 2019 12.11.2019 10.12.2019	Fundacja „Arka Nadziei” Tomaszów Maz.
2.1.4	Szkolenie dla uczniów ZSCKU	400,00 N-85153	124 uczniów ZSCKU	12.11.2019	Fundacja „Arka Nadziei” Tomaszów Maz.
2.1.5	Szkolenie dla uczniów SP KOMORNIKI	1 000,00 N-85153	34 uczniów	3.04.2019	FUNDACJA INNOPOLIS
2.1.6	Szkolenie dla nauczycieli ZSCKU	500,00 N-85153	28 nauczycieli ZSCK	9.12.2019r.	Fundacja „Arka Nadziei” Tomaszów Maz
2.1.7	Szkolenie dla nauczycieli SP KOMORNIKI	450,00 N-85153	12 nauczycieli	3.04.2019	FUNDACJA INNOPOLIS
2.1.8	Szkolenie dla rodziców uczniów ZSCKU	750,00 A-85154	62 rodziców	13.12. 2019	FUNDACJA INNOPOLIS

2.1.9	Szkolenie rodziców uczniów SP Komornik	600,00 N-85154	50 rodziców	3.04.2019	Fundacja INNOPOLIS
2.2	Zajęcia opiekuńczo-wychowawcze w ramach programu „Spójrz inaczej” oraz świadczenie pomocy w nauce, odrabianiu lekcji na rzecz dzieci i młodzieży w Szkole Podstawowej w Komornikach	24 348,39 A-85154	40 dzieci	16.02.2019 do 14.12.2019 z przerwą wakacyjną lipiec i sierpień	2 nauczycieli ze Szkoły Podstawowej w Golezszach Dużych z uprawnieniami do prowadzenia zajęć profilaktycznych
2.3	Kolonie i obozy z programem zajęć profilaktycznych i/lub socjoterapeutycznych w ramach pomocy psychologicznej i opiekuńczej dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.	28 475,00	53 dzieci	10-19.07. 2019 1-7.07. 2019	Firma Wojdyło Travel z Konina Parafia Rzymsko Katolicka w Wolborzu
2.4	Akcje profilaktyczne, promujące zdrowy styl życia wśród dzieci i młodzieży, stanowiących alternatywę wobec środków uzależniających oraz zagospodarowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży, w tym:	9 408,53 A-85154			
2.4.1	Projekt profilaktyczny „Emotki” w połączeniu z rozwijaniem zainteresowań dzieci realizowany przez Oddział Biblioteki Publicznej w Wolborz, w Golezszach Dużych	3 812,53 A-85154	27 dzieci 48 osób dorosłych	11.02- 20.06.2019	Filia Biblioteki w Golezszach Dużych
2.4.2	Teatrzyk „Perypetie pluszowego misia”, Teatrzyk „O Michałku Nieśmiałku” Teatrzyk „Zaczarowane kalosze” Teatrzyk „Czarownica u dentysty ”	1 200,00 A-85154	110 dzieci	14.11.2019 28.01.2019 30.10.2019 25.04.2019	Przedszkole Samorządowe w Wolborzu Studio ARLEKIN
2.4.3	Przedstawienie artystyczne „Dwa światy, dwa skrzaty”	1 296,00 A-85154	250 dzieci szkół podstawowych Golezszach Dużych i Komornikach oraz Przedszkole Samorządowe w Wolborzu w wieku 6-9 lat	31.05.2019	GKRPA Impresariat Artystyczny HA-BART Tomaszów Maz.
2.4.4	Zawody sportowo-pożarnicze dla dzieci i młodzieży	600,00 A -85154	26 zawodników	4.07.2019	Ochotnicza Straż Pożarna
2.4.5	Pokaz iluzji z elementami profilaktyki uzależnień	2 500,00 A-85154	10 uczniów Golezsz Duże 399 uczniów Szkoła Podstawowa w Wolborzu	28.11.2019 29.11.2019	GKRPA/Studio Artystyczne Klat KRAKÓW

**Obszar działania: Redukcja szkód i rehabilitacja społeczna Cel szczegółowy nr 3
Udzielanie osobom uzależnionym oraz członkom ich rodzin wsparcia
psychologicznego i społecznego. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
i integrowanie ze społecznością lokalną**

Lp.	Zadania szczegółowe	Ilość środków finansowych przeznaczonych na realizację działania	Wskaźniki osiągnięcia celu	Czas realizacji	Realizator zadania
3.	Finansowanie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i członków rodzin z problemem alkoholowym i narkomanii oraz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w tym:	21 327,10 A-85154 1 078,92zł. N -85153			
3.1.	Punkt Konsultacyjny dla rodzin przy SP w Goleszach Dużych	1 485,00 A-85154	28 spotkania z dorosłymi i 13 spotkań z dziećmi i młodzieżą	I-XII 2019 r. 1 godzina tygodniowo	psychoterapeuta Anetta Goworek
3.2.	Punkt Konsultacyjny w Wolborzu przy MOPS	14 106,10 A-85154	Klientami Punktu było 76 osób (30 kobiet, 38 mężczyzn, 8 osób niepełnoletnich. Przeprowadzono 198 rozmów indywidualnych.	I-XII.2019r. 4 godziny tygodniowo	Firma Progres Koluszki
3.3.	Punkt Konsultacyjny w Proszeniu	5.736,00 A-85154	12 osób. Przeprowadzono 55 rozmów indywidualnych oraz 26 spotkań grupowych.	I-XII 2019 3 godziny tygodniowo co drugi tydzień	Firma Progres Koluszki
3.4.	Zakup narkotestów dla osób odbywających karę pozbawienia wolności w ramach dofinansowania działań wspomagających proces readaptacji społecznej dla osób uzależnionych, z problemem alkoholowym i narkomanii	1 078,92zł. N -85153	100 szt. testów narkotykowych dla Aresztu Śledczego, Oddział w Goleszach	17.04.2019.	GKRPA

Cel Szczegółowy 4: Koordynowanie realizacji Programu

Lp.	Zadania szczegółowe	Ilość środków finansowych przeznaczonych na realizację działania	Wskaźniki osiągnięcia celu	Czas realizacji	Realizator zadania
4.	Tworzenie warunków do pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Wolbórz, zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w tym:			I-XII 2019	GKRPA, MOPS
4.1	wynagrodzenia dla członków GKRPA, obsługę administracyjną GKRPA zapewnił MOPS w Wolborzu	23 962,50 A-85154	12 posiedzeń GKRPA		szczegółowy opis zadania w zał. Nr2
4.2	Podnoszenie kompetencji członków GKRPA. Szkolenie „Przemoc w rodzinie dysfunkcyjnej”. Szkolenie „Lokalny system pomocy”.	7 126,68 A-85154	5 osób	7-10.10. 2019	Oficyna Profilaktyczna Kraków Studium Profilaktyki Społecznej Kraków
4.3	Opłacanie kosztów biegłego psychiatry i psychologa orzekających w przedmiocie uzależnienia, oraz kosztów postępowania sądowego	3 366,07 A-85154	8 spraw skierowano do Sądu o leczenie odwykowe	cały rok	GKRPA
4.4	Prowadzenie kontroli przedsiębiorców korzystających z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania zapisów zawartych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.		Liczba punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych		GKRPA

III. Gminny Program Wspierania Rodziny.

W Gminie Wolbórz aktualnie realizowany jest Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 przyjęty Uchwałą nr VIII/100/2019r Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 30 kwietnia 2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolborzu jest podmiotem wykonującym zadania zawarte w Programie. Wszystkie działania podejmowane w 2019 r. w ramach niniejszego programu, realizowane były w oparciu o szczegółową diagnozę skali problemów, z którymi borykają się rodziny wymagające wsparcia. Program był realizowany we współpracy z instytucjami działającymi na rzecz rodziny. Jak wynika z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolborzu za 2019 r. wśród 257 rodzin objętych pomocą społeczną 44 rodziny (17%) charakteryzują się niewydolnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Wśród rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi 9,8% stanowią rodziny niepełne a 4,3% rodziny wielodzietne. Trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej, które

przejawiają rodziny, rzadko występują samodzielnie. Najczęściej są one skorelowane z dodatkowymi problemami takimi jak: długotrwała choroba lub niepełnosprawność członka rodziny, przemoc, alkoholizm.

W 2019 r. rodzinom z dziećmi udzielono pomocy w postaci:

- dożywiania dzieci w szkołach i przedszkolach w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” -z tej formy pomocy skorzystało 87 dzieci,
- letniego wypoczynku dzieci –25 dzieci przebywało na kolonii w Ustce w terminie od 10-19 lipca 2019 r. Wypoczynek został w całości sfinansowany ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wolborzu. W realizacji tego zadania podjęto współpracę z firmą „Wojdyło Travel” z Konina,
- realizując zadanie wynikające z ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci „Rodzina 500+” objęto pomocą 925 rodzin, w tym 1 512 dzieci,
- w ramach ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych objęto pomocą 538 rodzin, w tym 613 dzieci,
- w ramach jednorazowego wsparcia dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny – program Dobry Start (300 plus) – przyznano pomoc dla 970 uczniów, z pomocy ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny korzysta 161 rodzin.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolborzu realizował zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej poprzez:

1. Zatrudnienie asystenta rodziny.

W 2019 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Wolborzu zatrudniony był jeden asystent rodziny. Liczba rodzin, które korzystały z usług asystenta wyniosła 12, liczba dzieci w tych rodzinach 33. Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną to ok. 3 lata. W 2019 r. asystent rodziny zakończył współpracę z 5 rodzinami, w 4 przypadkach ze względu na osiągnięcie celów, w 1 przypadku ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę.

W rodzinach, gdzie była realizowana praca i udzielanie wsparcie, asystent pomagał i towarzyszył między innymi w:

- a). przygotowaniu i złożeniu pism urzędowych,
- b) nawiązaniu kontaktów z pracownikami oświaty i poradni specjalistycznych,
- c) organizowaniu wsparcia materialnego,
- d) rozwiązywaniu codziennych trudności poprzez zwiększenie kompetencji w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego i gospodarowania czasem wolnym,
- e) poprawianiu relacji wewnątrzrodzinnych,
- f) podnoszeniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych oraz budowaniu autorytetu rodziców,
- g) podniesieniu higieny członków rodziny oraz estetyki wyglądu mieszkania,
- h) wyrobieniu umiejętności gospodarowania budżetem domowym,
- j) odbudowie zdrowych postaw psychospołecznych.

2. Ponoszenie kosztów związanych z umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej.

W 2019 r. środki finansowe wydatkowane na powyższe zadanie to kwota 8 328,00 zł, na 2 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Dzieci te postanowieniem sądu zostały umieszczone w spokrewnionych rodzinach zastępczych (w obu przypadkach są to babcie dzieci).W 2019 r. pracownicy socjalni przygotowali 8 opinii o aktualnej sytuacji rodzica biologicznego dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Opinie zostały przesłane do koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej tj. do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim.

3. Odbiorcy programu –grupy docelowe.

Odbiorcami programu były rodziny zamieszkujące na terenie miasta i gminy Wolbórz, w szczególności rodziny wykluczone społecznie lub zagrożone tym zjawiskiem oraz rodziny, które wymagały wsparcia ze strony profesjonalnych służb społecznych: rodziny niepełne, rodziny wielodzietne, rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodziny w sytuacjach kryzysowych wynikających z problemów rodziców np. konflikty małżonków, uzależnienia, bezrobocie, rodziny dotknięte przemocą.

4. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolborzu wspólnie z asystentem rodziny na bieżąco monitorowali sytuacje dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Polegało to przede wszystkim na wizytach w środowisku, wnioskowaniu o przydzielenie asystenta rodziny. Ponadto stosowano interdyscyplinarne wsparcie rodziny takich specjalistów jak pracownik socjalny, asystent rodziny, kurator rodzinny, pedagog szkolny, policjant, psycholog, przedstawiciel GKRPA, pielęgniarka środowiskowa.

5. Harmonogram realizacji programu.

Realizacja programu odbywała się na zasadach współpracy z partnerami wyszczególnionymi w programie. Zadania były i nadal będą realizowane w sposób ciągły, długofalowy i systemowy na podstawie programu realizowanego w latach 2019-2021.

6. Zwiększanie kompetencji pracowników socjalnych i asystenta rodziny – doskonalenie zawodowe.

Pracownicy socjalni uczestniczyli w następujących szkoleniach podnoszących ich kwalifikacje zawodowe:

- 1) Formy pomocy społecznej –zasady przyznawania świadczeń-luty 2019 r.,
- 2) ABC pracownika socjalnego w zakresie zmieniającego się prawa -marzec 2019 r.,
- 3) Budowanie i usprawnianie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – czerwiec 2019 r.,
- 4) Interwencja pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w sytuacjach krzywdzenia dziecka –lipiec 2019 r.,

5) Zmiany w ustawie o pomocy społecznej 2019r, kierowanie i ustalanie odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej, odpłatność za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych –wrzesień 2019 r.

Asystent rodziny uczestniczył w następujących szkoleniach:

- 1) Interwencja pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w sytuacjach krzywdzenia dziecka –lipiec 2019 r.,
- 2) Asystent rodziny w obliczu wyzwania -praca z rodziną uzależnioną –październik 2019 r.,
- 3) Prawidłowa diagnoza jako klucz do pomocy dziecku pokrzywdzonemu – październik 2019 r.,
- 4) Praktyczne aspekty pracy w zespołach interdyscyplinarnych i grupach roboczych, działania w sytuacjach niestandardowych –listopad 2019 r.

IV. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Wolbórz na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025.

Stanowi opracowanie, które ma na celu umożliwienie kompleksowego i efektywnego zarządzania ochroną środowiska, zapewnia niezbędną koordynację działań proekologicznych w Gminie Wolbórz, przyczynia się do rozwiązywania istotnych problemów w tym zakresie, a także wyznacza sposoby przeciwdziałania ewentualnym zagrożeniom w przyszłości.

V. Program Usuwania Wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Wolbórz na lata 2011 – 2032.

Podstawowym celem programu jest oczyszczenie terytorium Gminy Wolbórz (Polski) z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest, wyeliminowanie spowodowanych azbestem negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców Gminy Wolbórz (Polski), a także sukcesywna likwidacja oddziaływania azbestu na środowisko w terminie do 2032 r. Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Wolbórz określa zasady wspierania przedsięwzięć związanych z realizacją ogólnopolskiego programu na terenie gminy i stanowi realizację zadania zapisanego w Planie Gospodarowania Odpadami dla Gminy Wolbórz.

W 2019 roku Gmina Wolbórz uzyskała dofinansowanie w formie dotacji w Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na zadanie „Usunięcie i unieszkodliwienie materiałów zawierających azbest z terenu gminy Wolbórz w roku 2019”. Zorganizowano 1 zbiórkę odpadów zawierających azbest. Zbiórka objęła 34 nieruchomości, o łącznej masie odpadów przekazanych do utylizacji 93,68 Mg. Koszty odbioru i utylizacji odpadów wyniosły 40 368,59 zł, w tym dotacja w wysokości 29 719,00 zł. Koszty poniesione przez Gminę Wolbórz

w 2019 roku to 10 649,59 zł. Zgodnie z danymi zawartymi na platformie BAZA AZBESTOWA na terenie Gminy Wolbórz od początku obowiązywania Programu przekazano do utylizacji ponad 610 Mg odpadów. Do utylizacji odpadów zawierających azbest pozostało 3 799 Mg.

VI. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Wolbórz

Program ustala potrzeby i problemy występujące na terenie Gminy w zakresie gospodarki niskoemisyjnej oraz wyznacza kierunki działań, które mogą przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w pakiecie klimatyczno – energetycznym dotyczących m. in. redukcji emisji gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych (OZE) oraz redukcji zużycia energii finalnej poprzez podniesienie efektywności energetycznej. Wdrożenie PGN zapewni korzyści ekonomiczne społeczne i środowiskowe zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju. Określone w PGN cele strategiczne do roku 2030:

1. Redukcja emisji dwutlenku węgla z obszaru gminy Wolbórz.
2. Podniesienie efektywności energetycznej budynków i obiektów znajdujących się na terenie gminy Wolbórz.
3. Zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w lokalnej produkcji energii na terenie gminy Wolbórz.
4. Wdrożenie zrównoważonych energetycznie działań w zakresie planowania przestrzennego i zarządzania rozwojem gminy Wolbórz.
5. Prowadzenie działań i kampanii edukacyjno – promocyjnych w zakresie gospodarki niskoemisyjnej na terenie gminy Wolbórz.
6. Wdrożenie działań zmierzających do ograniczenia benzo(a)pirenu z terenu gminy Wolbórz.

Odnosząc się do realizacji ww. celów Gmina skupiła się na zadaniach, na które ma faktyczny wpływ a mianowicie:

- Prowadzenie działań edukacyjnych wśród mieszkańców w zakresie termomodernizacji budynków mieszkalnych, stosowania bez emisyjnych systemów grzewczych tj. pomp ciepła, fotowoltaiki itp. (cel 2 i 3)
- Rada Miejska w Wolborzu dnia 28 lutego 2019 r. podjęła Uchwałę Nr V/64/2019 w sprawie przyjęcia **Regulaminu określającego zasady udzielania dotacji celowych ze środków budżetu gminy Wolbórz na zadania służące ochronie powietrza polegające na wymianie źródeł ciepła na korzystniejsze pod względem sprawności energetycznej oraz wyższych efektów ekologicznych, planowane do realizacji na terenie gminy Wolbórz.** W budżecie na rok 2019 Gmina przeznaczyła na ww. cel 100 tys. złotych.

Złożonych zostało 30 wniosków. Komisja rozpatrzyła pozytywnie i rekomendowała do zawarcia umów 20 wniosków.

Dwa wnioski zostały odrzucone, ponieważ nie spełniały warunków regulaminu. Dwa wnioski po przeprowadzeniu kontroli zostały wycofane przez wnioskodawców przed zawarciem umowy. 6 wniosków zostało przesunięte do realizacji na rok 2020, z uwagi na brak środków w budżecie. W trakcie realizacji poszczególnych umów w jednym przypadku nastąpiła rezygnacja z realizacji wymiany źródła ogrzewania za zgodą Gminy. W drugim przypadku zamontowany został piec nie spełniający wymogów regulaminu i odmówiono przyznania dotacji. Łącznie w roku 2019 przyznano dotacje w wysokości 89 925,56 zł na wymianę 18 źródeł ogrzewania. W tym 5 kotłów zasilanych gazem przewodowym, 2 kotły zasilane gazem z butli, 4 kotły spalające pelet drzewny, 7 kotłów spalających ekogroszek.

- Gmina Wolbórz w 2019 roku zawarła porozumienie z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi dotyczące wspólnej realizacji Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” na terenie Gminy. Celem Programu jest poprawa efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń do atmosfery z istniejących jednorodzinnych budynków mieszkalnych oraz uniknięcie emisji zanieczyszczeń powietrza pochodzących z nowo budowanych jednorodzinnych budynków mieszkalnych. W Urzędzie Miejskim w Wolborzu prowadzone były konsultacje w sprawie wnioskowania do WFOŚiGW w Łodzi o udzielenie pożyczki/dotacji/ pożyczki z dotacją w ramach Programu. W 2019 roku przyjęto 5 wniosków o dofinansowanie w ramach programu priorytetowego „Czyste powietrze”
- Gmina Wolbórz w roku 2018 przystąpiła do uchwalenia planów miejscowych zagospodarowania terenu (cel 3 i 4)

VII. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Wolbórz na lata 2014 – 2022.

Działanie: Dostęp do terenów inwestycyjnych	Kontynuacja wykupu działek pod drogę Wolbórz – Młoszów.
Działanie: Promocja obszarów atrakcyjnych dla potencjalnych inwestorów na terenie całej gminy.	Działania promocyjne Gminy na stronach internetowych.
Działanie: Pozyskiwanie inwestorów strategicznych.	NODE Developments LTD.
Działanie: Stworzenie optymalnych warunków dla powstawania nowych i rozwoju funkcjonujących mikro i małych przedsiębiorstw.	Utrzymywanie na stałym poziomie podatków od nieruchomości, od środków transportu i działalności gospodarczej stwarza stabilne i przewidywalne warunki prowadzenia firm na terenie Gminy Wolbórz.

Działanie: Stymulowanie rozwoju wyspecjalizowanego rolnictwa, aktywizacja zawodowa mieszkańców.	Gmina Wolbórz współpracuje z ARiMR, ŁODR, Powiatowym Lekarzem Weterynarii, udostępnia sale konferencyjne do prowadzenia specjalistycznych szkoleń. Burmistrz Wolborza powołał komisję do szacowania szkód powstałych w wyniku suszy, która bezpośrednio współpracował Łódzkim. Rozpatrzonych zostało 468 wniosków Łącznie oszacowano szkody na terenie Gminy na kwotę około 6,00 mln złotych. W grupie gospodarczej Gminy zatrudniani są okresowo pojedynczy pracownicy w ramach robót publicznych i programów aktywizacji zawodowych .
Działanie: Budowa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej.	W ramach LGD Dolina Pilicy Gmina Wolbórz we współpracy z Ochotniczą Strażą Pożarną w Żywocinie uczestniczy we wspólnych działaniach mających na celu rozwój lokalny z udziałem lokalnej społeczności, w tym „Budowa placu zabaw w miejscowości Żywocin”.
Działanie: Budowa infrastruktury społecznej.	Plac zabaw w Brudakach, plac zabaw i siłownia zewnętrzna w Lubiaszowie, uzupełnienie placu zabaw w Młynarach, boisko do piłki plażowej w Wolborzu wraz z altanką rekreacyjną. Altanka rekreacyjna w Polichnie.
Działanie: Inwestycje z zakresy infrastruktury komunikacyjnej.	Droga dojazdowa do gruntów rolnych w Lubiaszowie. Wspólnie z powiatem piotrkowskim przebudowa drogi powiatowej w zakresie nawierzchni jedni od granicy gminy do Lubiaszowa w ramach zadania: „Przebudowa drogi powiatowej Nr 1522E na odcinku Koło- Golesze w zakresie przebudowy nawierzchni”.
Działanie: Inwestycje wodno – kanalizacyjne.	Wykonanie kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej na ul. Polnej. Przystąpienie do realizacji zadania: Budowa sieci sanitarnej w systemie grawitacyjno – tłocznym wraz z urządzeniami budowlanymi do zasilania projektowanych pompowni w Bogusławicach Komornikach i Żywocinie.

VIII. Program współpracy gminy Wolbórz z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2019 roku.

W ramach realizacji Programu współpracy Gminy Wolbórz z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku

publicznego w 2019 roku z budżetu Gminy Wolbórz udzielono dotacji stanowiących wsparcie zadań publicznych:

1. z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu (otwarty konkurs ofert)

- „*Droga do mistrzostwa*”, Towarzystwo Sportowe „Szczerbiec” Wolbórz w wysokości 110 000,00 zł, z czego wykorzystana została kwota: 109 931,56 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu cyklicznych zajęć sportowych oraz szkoleń sportowych w różnych kategoriach wiekowych wśród dzieci i młodzieży szkolnej, mających na celu rozwój i doskonalenie sprawności psychofizycznej.

- „*Sportowy sukces*” Ludowy Uczniowski Międzyszkolny Klub Sportowy „Wolbórz” w wysokości 30 000,00 zł, z czego wykorzystana została kwota: 29 621,07 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu szkoleń z zakresu piłki siatkowej i piłki ręcznej wśród dzieci i młodzieży szkolnej w celu osiągnięcia optymalnego wyniku sportowego na poziomie lokalnym.

2. z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu (tryb pozakonkursowy)

- „Propagowanie zdrowego trybu życia poprzez sztuki walki” edycja I i II, Stowarzyszenie „Wirtuoz”, w wysokości łącznej 20 000,00 zł. Wykorzystano całą kwotę na sfinansowanie wynagrodzenia trenera. Zadanie polegało na szkoleniu dzieci i młodzieży w grapplingu.

3. z zakresu ratownictwa wodnego (tryb pozakonkursowy)

Rejonowe Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Piotrkowie Trybunalskim w wysokości 3 000,00 zł, dotacja została wykorzystana w całości. Zadanie polegało na:

- utrzymaniu gotowości ratowniczej;
- prowadzeniu działań ratowniczych;
- organizowaniu i prowadzeniu szkoleń ratowników wodnych oraz psów ratowniczych i ich przewodników;
- utrzymaniu gotowości operacyjnej sprzętu ratowniczego;
- prowadzeniu dokumentacji wypadków.

XXIII. PODSUMOWANIE

Rok 2019 był kolejnym prorozwojowym okresem działalności wolborskiego samorządu. Gmina Wolbórz, będąc w powiecie piotrkowskim najbogatszym samorządem, nadal przede wszystkim inwestuje w infrastrukturę. W roku 2019 pozyskaliśmy dotacje unijne w kwocie ponad 7,5 mln zł, a poziom zrealizowanych wydatków inwestycyjnych stanowił 30,17 % tj. blisko 15 mln zł.

W listopadzie 2019 r. Gmina Wolbórz zakończyła modernizację oczyszczalni ścieków w Wolborzu. W ramach modernizacji oczyszczalnia została wyposażona w ogniwa fotowoltaiczne oraz nowoczesne kompostery bębnowe. Oczyszczalnia

ta jest w stanie odebrać ścieki z pozostałej nieskanalizowanej części gminy. W 2019 roku rozpoczęliśmy budowę kanalizacji w Bogusławicach, Komornikach i Żywocinie.

W roku 2019 przebudowano odcinek drogi Koło-Golesze, drogę w Lubiawie oraz dojazdowe drogi do pól.

Jedną z droższych inwestycji, która rozwiązała problem braku mieszkań socjalnych w naszej gminie, była przebudowa zdegradowanego budynku w Bogusławicach. Piękny budynek zasiedliły rodziny potrzebujące wsparcia.

Warto też wspomnieć o dużej inwestycji zrealizowanej w naszej gminie przez spółkę KOM-WOL. Komunalna spółka doczekała się w 2019 nowoczesnego proekologicznego budynku biurowego z halami gospodarczymi na wyposażenie i warsztat. Ekologiczne wykonanie i zasilanie budynku plasują go na liście najbardziej nowoczesnych budynków w gminie Wolbórz.

Dbając o środowisko naturalne Rada Miejska w Wolborzu w 2019 roku podjęła uchwałę w sprawie dotacji dla mieszkańców na zadania służące ochronie powietrza polegające na wymianie źródeł ciepła na korzystniejsze pod względem sprawności energetycznej. Program będzie kontynuowany w latach kolejnych.

Niestety rok 2019 przyniósł nam drastyczny wzrost opłat za odbiór odpadów komunalnych od mieszkańców. Firmy zajmujące się odbiorem odpadów podniosły swoje koszty i kolejne lata w tym zakresie nie wyglądają optymistycznie. Niestety samorząd lokalny nie ma żadnej możliwości wpływu na politykę cenową w tym zakresie.

Ważna jest również oferta kulturalna dla mieszkańców gminy, która systematycznie się poszerza. Prężniej działa Wolborskie Centrum Kultury. Zapraszani są do Wolborza na koncerty wybitni artyści, m.in. w ramach projektu Kolory Polski Filharmonii Łódzkiej. Kolejny raz na przestrzeni ostatnich 2 lat wystąpił w Wolborzu Państwowy Ludowy Zespół Pieśni i Tańca Mazowsze. Koncert ten był efektem dobrej współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie gminy.

Kluczowy jest dla nas sektor gospodarki związany z branżą logistyczną, z której słynie już nasza gmina. W 2019 roku zakończyła się budowa centrum dystrybucyjnego Dino Polska S.A..

Nadal promujemy kolejne tereny pod logistykę i produkcję, które są doskonale skomunikowane z istniejącymi węzłami drogowymi. Kolejni inwestorzy, z branży logistyki, rozważają lokalizację swoich projektów w naszej gminie. Wszystkie te działania dają pewną perspektywę wzrostu przychodów w gminnym budżecie, co w konsekwencji przekłada się na realizację potrzebnych inwestycji, które czynią naszą gminę i miasto miejscem przyjaznym do życia i odpoczynku.

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP	3
II.	INFORMACJE OGÓLNE.....	4
III.	WŁADZE GMINY	5
IV.	SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ W WOLBORZU W 2018 ROKU.....	6
V.	SYTUACJA DEMOGRAFICZNA GMINY.....	19
VI.	BUDŻET GMINY	22
VII.	OŚWIATA.....	31
VIII.	POLITYKA SPOŁECZNA I PRACA.....	38
IX.	KULTURA I SPORT	44
X.	OCHRONA ZDROWIA.....	47
XI.	BEZPIECZEŃSTWO I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA.....	49
XII.	SPRAWY ADMINISTRACYJNE	51
XIII.	PARTYCYPACJA OBYWATELSKA (FUNDUSZ SOŁECKI).....	51
XIV.	OŚWIETLENIE ULIC/DRÓG.....	52
XV.	INFRASTRUKTURA DROGOWA	53
XVI.	MIESZKALNICTWO	55
XVII.	WODOCIĄGI I KANALIZACJA.....	56
XVIII.	GOSPODAROWANIE ODPADAMI.....	58
XIX.	ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE.....	60
XX.	GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI.....	66
XXI.	OCHRONA ŚRODOWISKA.....	69
XXII.	SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMÓW I STRATEGII	70
XXIII.	PODSUMOWANIE.....	87